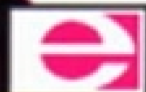
ÇAĞDAŞ AŞK ROMANLARININ EN ÇARPICISI

günlerin köpüğü

BORIS VIAN

BORIS VIAN

GÜNLERİN KÖPÜĞÜ

Çeviren:
Elif ERTAN

1998 yılında Marmara Üniversitesi Fransızca Öğretmenliği Bölümü’nden mezun oldu. Yıldız Teknik Üniversitesi Fransızca Mütercim Tercümanlık Bölümü’nde Yüksek Lisansını ve Rennes II Üniversitesinde Teknik Çeviri Bölümü’nde Yüksek Lisans programlarını tamamladı. Halen Yıldız Teknik Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak çalışmakta aynı zamanda Marmara Üniversitesi Eğitim Enstitüsü’nde Doktora Programına devam etmektedir.

Çevirileri:

Küçük Pierre, Analole France, roman, Pencere Yayınları (2002)

Morituri, Yasmina Khadra, roman, E Yayınları (2004]

GÜNLERİN KÖPÜĞÜ
BORIS VIAN

Çeviren
Elif ERTAN

Kitabın Özgün Adı
L'Écume Des Jours

Yayına Hazırlayan
Emrah YARALI

Kapak Tasarım
Cenk GÜMÜŞCÜOĞLÜ

Baskı ve Cilt
Özener Matbaası

Birinci Basım
Ekim 2005
ISBN 975-390-058-9

BORIS VIAN
GÜNLERİN KÖPÜĞÜ

YAYINLARI

Boris Vian 1920'de Villa d'Avray'de doğdu, 1942'de yüksek öğrenimini bitirerek mühendis oldu.

Bir yandan mesleğini devam ettirirken, bir yandan da edebiyatla ilgilenmeye ve caz trampetçiliği yapmaya başladı. Kabarelerde şarkı söyledi, oyunculuk yapıt II. Dünya Savaşı sonrası Paris'in bohem atmosferinde zekâsı ve yaşam biçimiyle ünlendi. 1947'de Vernon Sullivan adı altında yayınladığı *Mezarlarınıza Tüküreceğim* romanıyla dikkati çekti. Adolphe Schmürz takma adıyla dergilerde birçok makalesi yayımlandı. Müzik eleştirmenliğinden sanat yönetmenliğine kadar çeşitli uğraşlarda bulundu. Kitaplarından bilinden uyarlanmış bir deneme filmini izlerken on iki yaşından beri mücadele ettiği kalp rahatsızlığı sonucu 23 Haziran 1959'da Paris'te hayata gözlerini yumdu.

Vian, saçmalığı ve acı gerçekten yansıttığı yapıtlarında, dille rahat bir biçimde, adeta keyifle oynayarak okurda hüzün ve kaygı uyandıran bir üslup oluşturmuştur. Tiyatro anlayışında Alfred Jarry'i izlemiş ve izleyicimi: rahatsız olması gerekliliği üzerinden yerleşmiş gelenekleri hiçe saymış, yapmacıklığa düşman olmuş, yapıtlarında insanın çözümlenemeyen gerçeğini her yönüyle işlemeye yönelmiştir. Kaçınılmaz ölümü elinden geldiği kadar ertelemeye çabalamak yerine yaşamını okuyucularına binlerce sayfa tiyatro, şiir, roman, eleştiri ile şarkı sözleri yazmaya adayarak geçiren Parisli çocuk, yoğun yaşama hırsıyla, kısalan hayatının her saniyesini 'inadına' değerlendirmiştir.

İki günde yazdığı *Günlerin Köpüğü,* yozlaşmış ilişkiler içinde aşkı, ölümü ve saçmalığı, sisteme dair tüm çelişkileriyle yoğun bir düş gücü içinde kaleme alınmıştır. Duke Ellington'dan aldığı enerjiyle, döneminin lonesco'larıyla, Prévert'leriyle, Breton'larıyla yaşadığı Saint-Germain'in en hızlı günlerinde elde ettiği birikimleri elinizdeki kitapta en güçlü şekilde sunuyor.

ELLİNGTONCU BİR BAŞYAPIT

Şiirsel ve nostaljik bir başlık olan *Günlerin Köpüğü* yaklaşık çağdaş Fransız yazılımdaki, üç milyon adet satışına bakılırsa kırk yıldan bu yana en uzun soluklu yayıncılık başarılarından biridir ve bu trajik aşk romanı hiç kuşkusuz neredeyse aniden bir başyapıtı ortaya koyan genç bir yazarın olağanüstü zaferidir. Boris Vian'ın birden, gülünç fantezilerden sayılan *Savrulan Otlar Arasında* ya da *Vercoquin ve Plancton'dan* çok zengin ve olgun bir kurguya, ardından duygusal ve dokunaklı bir öykü olan *Günlerin Köpüğü'*nden sonra da erotizm ve şiddet dolu sözde Amerikan mizah romanı olan *Mezarlarınıza Tüküreceğim'*e geçmesi çoğu kez şaşırtıcı olmuştur. Bazen aynı anda hem büyük bir ustalıkla konu ve dil düzeyini değiştirebilen gerçek sanatçıların yaratı süreçlerini hem de Vian'ın imgelem, duyarlılık ve biçeni zenginliğini tanımak çok da yararlı olmaz.

Vercoquin ve Plancton'un redaksiyonundan kısa süre sonra birçok karalama sayfası bulunan bir romana başlar. 1945 son baharından 1946 baharına kadar romanı tamamlar sayfaların çoğu neredeyse bir kez bile üstü çizilmeden tek solukta yazılmıştır; yazın dünyasında mutlu bir kariyere başlayacağından emin genç bir yazarın yaratıcı coşkusu ortaya çıkar. Bu sırada son bölümler hiç kuşkusuz 1946 yılının Mart ve Nisan aylarında yazılmış ancak bu el yazmaları büyük olasılıkla kaybolmuştur. Romanın son sayfasındaki gibi aslında yazarın doğum günü olan 10 Mart tarihli önsözde yazdığı gibi metnin yaratılmasında iki esin kaynağı “Caz” ve “Güzel kızlarla” aşk, birbiriyle harmanlanmıştır. Özellikle “Duke Ellington'un düzenlemesini yaptığı” parçaya bir anda vurulması anısına büyük ölçüde yer vermiştir.

Kısa süre sonra romanın örgüsünün dertsiz ilk gençlik yıllarından sorumluluk yaşlarına sanalı geçişiyle İlgili olan temel taşlarını yerleştirmeye başlar: âşık delikanlı Colin, akciğerinde bir nilüfer bulunan güzeller güzeli genç kız Chloé, insan doğasına aykırı çalışma, ölüm. Evliliğin getirdiği sorumluluklar, hastalık ve genç eşin ameliyatı, güç ve tekdüze bir işte hayatını kazanma zorunluluğu, aşktaki mutluluk ve

yaşamdaki sıkıntı arasındaki gerilim gibi yaşanılan deneyimler romanın örgüsünde yer alır.

Buna karşın bu yapıtın gücü ve Özgünlüğü birbirinden oldukça ayrı ancak birbirini olağanüstü bir şekilde tamamlayan şiirsel bir simya içinde erimiş üç şekilde ortaya çıkar: Öykü içindeki ayrıntılarda olduğu gibi en ince ve en dokunaklı şiiri, sözcük oyunları ve uydurmaca komik anlatım biçimiyle birleştiren karşıt anlatım biçimi ve tarzı; çağdaş Anglosakson özellikle de Amerikan kültürü içine dalmış bir esinlenme; vurmaktan asla usanmayan zalim kader yüzünden kısa sürede trajediye dönen mutlu bir aşk hikâyesi.

Ritmik bir şiir-yedi hecelik (XVI. ve XXXII. Bölümler), on iki hecelik ölçüler (LXIII), armoniler ve imgeler karikatür ve groteskle birbirine karışır. Esprili dil içinde sözcük oyunları (ısı ve caz içindeki çift anlamıyla “hot”), cinaslı kafiyeler (köşeye ve kaşığa anlamıyla “coin” ve “coing”), harflerin birbirine karıştırılmasıyla elde edilen sözcükler (“Jean-Sol Partre”), ses oyunları, dil oyunları (eril biçimde yazılmış “enayi” ve “ikona” yani yarı yarıya sözcük türetme), son olarak da gerçek sözcük türetmelerden: iç içe girmiş sözcükler “pianoktail” İngilizceleştirilmiş sözcükler “égalisateur”[1] ya da yeni sözcükler bulunur. Cazdaki Swing’in mantıkla bir araya gelemeyecek unsurları, ölçüyle kargaşayı, düzenli ritimle müzikal kaymayı sihirli bir biçimde birleştirdiği gibi, Vian’ın yazım tarzı da gerilimle mizahı, biçimdeki katılıkla esindeki fantezinin ya da yumuşaklığın üzerinde kendini gösterir; duyarlılığımızı içine katıp sözcüklerle oynayarak korkuyu güzelliğe, mizaha ya da eğlenceye dönüştürür; lirik duygular korkuyla, farsla ölüm öyküleri birbirine karışır, büyük hüzünlerin içinden komedi, heyecanın içinden ironi, acımasız ya da kara mizah öldüren sonun sıkıntısına hakim olmaya çalışır. Böylece Vian’ın tarzı çelişkili anlatım biçimlerini ve bakış açılarını etkileyici bir simyada birbirleriyle karıştırır.

Vian, tüm yapıtlarında olduğu gibi burada da toplum ve kurumlarıyla sert, yıkıcı, komik bir dille alay eder: fabrika programlanmış bir felakettir, silahlar insan kanıyla beslenir; polis şiddeti bedavadır, kilise insanlığın içinde bulunduğu koşullardan daha çok parayla ilgilenir ve dinin artık masumların katledilişine bir yanıtı yoktur. Buna karşın bu anarşist bireyselciliğin yanı sıra Vian’a daha da Özgü olan bir şey ölümlü kadar yaşayan bir dünya yaratmasıdır.

*Günlerin Köpüğü’*nün büyüsü, okuyucuyu kaçınılmaz olarak ölümcül sona yaklaştıran şiirsel bir fanteziyle İfade edilmiş hayali bir düşünceden doğmuştur. Geçiş gerçek denilen dünyadan benzeyen, garip ve büyüleyici bir evrene doğru olmuştur Bu dönüşümün bir özelliği de dirimselciliktir[2]; canlı taş, bitki-tüfek, tavşan-makine, fare-ruh, kedi-giyotin, çiçek-kadın-müzik... Kesişme noktaları, egemen olanları duygusal çekincenin şiirsel ya da dünyanın düşsel gerçekliğinin yönettiği canlanmış evrenin içine sokar, madde soluk alır ve yüreği çarpar; her şey iletişim halinde ve birbiriyle konuşur. Yaşam dünyayı taşır ve ölüm onu içine alır, gevşeme ve entropi, yıpranma ve erken yaşlanma, öldürücü parazit ve çürüten nem, vahşi coşku ve yıkıcı çokluk.

Birden tüm biçimleriyle fantastik tür ortaya çıkar; arzu, nesnesini kendi doğurur, becerikli dil bir evren yaratır, sihirli başkalaşım trajik karanlık güçlerin egemen olduğu bu kapalı dünyayı tamamlar. Önceliği düşselliğe ve estetiğe veren *Günlerin Köpüğü* sözde gerçekliği yüzünden roman türünü mahkûm eden gerçeküstücü gerekliği destekler süsler ve sanattan rüyanın gizemlerini ve iç dünyadaki görüntülerin gücünü ortaya koymasını ister.

Gerçeküstücülerin sinemanın modernliğinden ve Atlantik ötesi müziğinden büyülenmiş oldukları gibi Vian’da Amerikan kültüründen esinlenmiştir. ABD’li müzisyenler ve kentlerden etkilenmesi hiç zaman kaybetmeden yaptığı hayali ve mitik göndermelerle ortaya çıkar, çünkü Vian, ABD’ye hiç gitmemiştir. Kurgusal Paris kenti cazla İç içe girmiştir... Roman içindeki sözde mekânlar New Orleans, Memphis ve Davenport hem bir taraftan yeni bir buluşun keyfini bir taraftan da coğrafi ve cazla ilgili mitolojinin görevini ortaya koyar, Vian daha şimdiden burada “yalancı” ve aldatıcı rolünü oynar, metin içinde karakterlerden biri olan Chick’in adının eskiden diğer önemli caz[3] kentine gönderme yapan “Jacques Chickago” olduğunu öğreniriz. ABD’den basmakalıp kadın imajına yapılan görsel göndermeler -pin-up- çok açıkça görünür, özellikle Amerikan sineması, Hollyvrood’un müzikal komedilerinden, daha baş kahraman Colin tanıtılırken söz edilir; bürlesk filmler gaglar ve gülünç felaketlerle ortaya çıkar; en son olarak da çizgi filmlere gönderme yapılır; hayvanlar insanlarla

yaşamlarını paylaşırlar ve aileden sayılan küçük bir fare çok önemli metaforik bir rol oynar.

Yazınsal kaynaklar, İngilizlerden örneğin Lewis Carroll ve E G. Wodehouse, ayrıca özellikle Amerikalılardan William Faulkner'in *Sivrisinekler'*inde yaşlı ve mutsuz bir kadının zehirli bir çiçeğin kendi içinde büyüdüğünü hissettiği bölüm dikkate alınabilir, Vian'ın dehası da bu çiçeğe "nilüfer" adını vererek su bitkisine bir kimlik kazandırmak ve bu çiçekten yaşama âşık güzeller güzeli genç bir kıza gizemli ve sembolik bir hastalık bulaştırmak olmuştur; böylece Vian'ın romanındaki simyasında da Faulkner'in kullandığı imge büyük bir değişime[4] uğramıştır Bu romansı ilham, New Orleans'a çok da uzak olmayan Louisiana'nın sığ yerlerinde, bataklık kıyılarından geçtiğinden cazla olağanüstü bir biçimde birleşir.

Oysaki özellikle Vian'ın baş kadın kahramanının Chloé'nin adı Duke Ellington'un kadife gibi yumuşak, melankolik ve duygulu *Song of the Swamp* "Bataklığın Şarkısı" adlı parçasından gelir, böylece yalnızca ölümcül bir çiçekten değil sonunda genç kızın gömüldüğü bataklıktan söz edilir Bu arada bütün roman caza özellikle de müzik tanrısı ve kısa süre sonra Vian'ın dostu olacak Duke Ellington'a adanmıştır İşte karşınızda Blues'un vücut buluşu Chloéâ, güneş gibi sımsıcak, hareketli hatta intihara eğilimli *hot* ve dinamik ritimli bir boogie-woogie'den doğmuş olan Alise, işte karşınızda cazın içilmesini saylayan "piyanokteyl" ve yazının örgüsüne ahenk veren birçok gönderme. Böylece hüzünlü müziğin umutsuz şarkısı ışıltılı yaşam ve boğucu nem, parlak ve neşeli armoniler ya da melankolik ve umutsuz ezgiler gibi Ellington'un jungle tarzım edebiyata dönüştürerek "çağdaş aşk romanlarının en çarpıcısını" (R. Queneau) yazmıştır.

Öncelikle caz hem *Günlerin Köpüğü'*ndeki lirizmi hem de mutsuz ancak sonsuz aşkın umutsuz gücünü desteklemiştir. Müzikal bir yapıt gibi zafer kazanan Colin ve Chloe'nin düğünü yine de ölümcül kaderin habercisi olan bazı kötü işaretleri de taşır. Kadın kahramanın ilk başlardan itibaren geçici bir varlık olduğu ve trajik bir sonu olacağı hissettirilmiştir; içinde vücutlaştırdığı bluesla da bir araya gelmesi böyle olmuştur: caz da umutsuzca köleliğin trajedisini ve siyahiliğin kaderini dile getiren genellikle kısa soluklu bir türdür. Romanın başından itibaren kokuşmuş mekân ve evrensel ölüm gibi birçok imge ve anlam bu neşeli dünyayı kaçınılmaz

çöküşe götürün Cazın simyası, kuşaklar boyu gelen iksir Tristan ve İseut'ün ölümcül Kelt kara büyüsünü birleştiren Afrika büyüsü gibi birçok imge...

Romanın trajik boyuttaki örgüsü yetişkin çağa, düşmanlık besleyen ya da yoldan sapmış sosyal sembollerle çatışan ve özellikle de insanlığın absürd konumuna karşı gelen neredeyse çocuk denebilecek karakterleri sahneye çıkarır. Tutkuların çağı, caz müziğine, zevklere, edebiyata, dostluğa ve aşka tutkulu kapıları kapalı bir cennetin umutsuz koruyucusu Nicolas'nın kolladığı bu genç kahramanları yaşatır ve kısa süre sonra da öldürür. Birbirlerini seven bu dört beş gencin bir araya getirildikleri takdirde çok farklı oldukları ortaya çıkar: Sonsuz aşka inanan Colin ve Portre hayranı Chick, boogie'ye düşkün Alise ve blues tutkunu Chloé. Güzel vücutlu, alev saçlı, yerinde duramayan Alise, tutku yüzünden katil ve kundakçıya dönüşmüş; oysaki sakin ve duygusal güzel ancak eli kolu bağlı olan Chloé melankolik bir biçimde kötülük çiçeklerine ve ölüme yaklaşmaya kendini adamıştır. Koleksiyon yapma çılgınlığına kendini kaptırmış Chick, bilimkurgulardaki gibi korkunç bir biçimde öldürülmüş; Colin ise önceden sezilen intiharına kadar aşk kurbanı örneği olmuştur.

Genellikle aşk öykülerinin acıklı olmasının nedeni "ve mutlu yaşadılar" sözünün geç söylenmesi ya taraflardan birinin ölmesi ya da terk etmesi gibi ayrılıkla biten sonlardır ancak her türlü felakete birden çok ender rastlanır. Oysaki eğer Colin ve Chloé'nin öyküsü pespembe bir rüyanın klasik sonu gibi ortaya çıksaydı trajik, zalim ve yıkıcı alınyazıları çok erken gerçekleşir ve bunun üzerine de ne mutlu çift, ne dostları, ne evcil hayvanları, ne yaşadıkları düşüş ne bozulma ne de bu amansız gidişatı anlatan ölümcül hastalık, delilik, cinayet ve intihar ortaya çıkardı. Fars yapıtındaki gibi gülmece unsurları romanın sonuna kadar sürer ancak trajedideki gibi de kesinlikle kader ağlarım örer. Nesneler, hayvanlar ve insanlar, renkler ve müzik; canlandırılmış bir evren biter, tükenir, yok olur. Cinsel bir çekiciliğe dönüşen müziğin inceliği olan Chloé cazdan, kendinden önce ve kendiyle birlikte ölen bu müziğin nostaljisini, hüznünü ve umutsuzluğunu almıştır. Blues'un acımasızca dile getirdiği gibi acı tatlı karışımı mutluluk varlığını sürdürür ancak uğursuzluk her zaman onu yenen Mutluluğa ve yaşama övgüler yağdıran bu roman ölüm ve absürd için hayıflanır.

Yunan, Hıristiyan ve caz mitolojileriyle bezeli Ellingtoncu ve uzun soluklu roman *Günlerin Köpüğü*, bizleri neşeli masumiyet ve vahşi

zalimlik, cazla yüceltilmiş doyumsuzluk, köle gibi çalışmanın ilanıyla, uğursuz paranın ve yaşamanın muhteşemliğiyle çağlar boyu gelen aşk acısını bir araya getirmesiyle büyüler. *Günlerin Köpüğü nün* çekiciliği, bir dil ve bir düşüncenin anlaşmasından swing tarzının gerçeküstücülük ve düşçülükle beslenmiş fantastik evrenle uyumundan kaynaklanır. Bu yapılın başarısı, şefkatle anarşiyi, tutkuyla François Caradec'in kırmızı mizah dediği acımasız mizahı karıştırarak genç, sonsuz, çılgın aşkın anlatılamaz mutluluğunu, faniliğin kâbusunu yüzümüze vuran şiirsel bir nesne yaratmak için çağımız müziğine boğulmuş yeni yetme ve sürekli moderniteden kaynaklanır.

1947'de eleştirmenlerin ve okurlara bu başyapıt) "gözden kaçırdıkları" bugün neredeyse inanılmaz. Davranışçı yeni gerçekçi sosyalist ya da diğerlerinin ortasında çok mu erken çıkmıştır? *Temps Modernes* yazı işlerinin 1946 Mayısında derginin Ekim sayısında (no 13, s. 30-61) 13 bölümünü yayınlamak için aldıkları Vian'ın elyazması, daktiloya hiç de aslına sadık geçirilmemişti. Öte yandan genç dostunu bu romanı *Gallimard*[5]'ın hatırlı "*Beyaz Serisi*"nde yayımlatmak için yüreklendiren Raymond Queneau, Vian'ı önceki yıl Mouloudji'ye verilen Pleiade ödülüne aday göstermiştir. Vian'ın yapıtı Queneau'dan başka Sartre ve Lemarchand tarafından da desteklenmiştir, ancak sonunda ödülü Arland ve Paulhan tarafından desteklenen Malraux'nun adayı almıştır. Yazarımız çok büyük bir hayal kırıklığı yaşamış ve bu kararı yapıtının büyük olasılıkla tüm geleceğini değiştirmiştir, alay ederek sözde Amerikan mizahına yönelir ve on beş günde bitiriverdiği *Mezarlarınıza Tüküreceğim* hiç kuşkusuz kötü, talihsiz bir rastlantı sonucu *Günlerin Köpüğü'*nden önce yayınlanır. Kısa süre sonra Vernon Sullivan skandalı bu büyük yapıtı gölgede bıraktı, bu sırada da Gallimard, Vian tarafından imzalı tüm romanları yayınlamayı reddetti.

Özgünlüğü nedeniyle -ya da onun yüzünden mi?- ve cazla ilgili olmasından ötürü bu roman az okundu. Yine de Cocteau'dan Aragon'a, Sartre'dan Leiris'e Fransız aydınları, savaşı görmüş insanların bu müziği Nazilere karşı direnişin simgesi yaptıkları gibi cazın içinde modernitenin güçlü bir işaretini görmüşlerdir. Ancak bu varoluşçuluk karşıtı eser, bu akıma güdümlü olmayan bir yapıttı, Sartre'ın zirvede olduğu dönemde gerçeksiliği ve gündelik "gerçekliği" kesinlikle reddeden bir romandı.

Kitaptan söz eden birkaç eleştiri arasında cesaretinin ve yeniliğinin kenarından geçerler ya da dudaklarının arasından dalkavuk sözlerle kitabı överlerdi. Ancak yine de çalakalem yazılmış bu romanla ustaca yapılmış yapıt arasında ölümünün ardından gelen ancak kalıcı olacak bir zafere aday "gerçek" dünyanın özgün ve şiirsel görüşünü sunarak nasıl da şaşırtıcı bir adım atmıştır! *Günlerin Köpüğü*'nün başyapıt olarak kabul edilmesi için bir kaç yıl daha beklenmesi gerekti; bu da yazarın ölümünden dört yıl sonra 1963 yılında Jean-Jacques Pauvert'in romanı yeniden yayımlaması ve aynı yıl cep kitabı olarak (Le Monde 10/18'de) basılması, ardından da birçok kez yayınlanması, özellikle de Vian'ın yapıtlarını tanıtmak için büyük rol oynayan Christian Bourgois sayesinde gerçekleşti. Romanın bir filmi, operası, birçok tiyatro uyarlaması yapıldı.

Şimdi adı ticari ürünlerde, tabelalarda, gündelik konuşmalarda kullanılacak, günümüz romanlarının esinleneceği, ona saygılarını sunacağı, Chloélerin haddi hesabı olmayacak kadar ünlüyse, *Günlerin Köpüğü*, altmışlı yıllardan bu yana birçok yıkıcı ya da bilimsel, serüvenci ya da zorlayıcı incelemeye neden olmuştur. "Ellingtoncu roman", başta yazılmış romanın eleştirisi sayılan yazı dahil hiçbir eleştiri, korkuyla mizahın, aşkla cinsel arzuların, utanmayla şiddetin sihirli dengesi olan bu şiirsel mucizenin büyüsünü gizemini tüm yönleriyle ortaya çıkaramaz.

Kahramanları gibi genç ölen Boris Vian maalesef ne en önemli yapıtının ölümünden sonra gelen başarısını ne de ardından gelen zaferi göremedi. Ölümü, hüzünlü gülümsemesine, günümüzde kaçıveren ve parmaklarımızın arasından kayıp giden titrek ve kırılgan altın sarısı köpüklerle benzeşmiyor mu?

Gilbert Pestureau

Bibim için[6]

ÖNSÖZ

Yaşamda önemli olan, her şey için bir yargıya varabilmektir. Sonunda kitleler haksız bireyler haklı çıkar. Yaşam kurallarının sayısını azaltmak gerekir, yaşamı sürdürmek için onları izlememize ihtiyaçları yoktur Aslolan iki şey vardır: güzel kızlarla aşk, ve New Orleans'ın ya da Duke Ellington'un müziği, ikisi de aynı şey[7]. Geri kalan yok olmalı, çünkü geri kalan çirkindir, ileride gelecek olan sayfalar tüm gücünü tamamen gerçek bir öyküden almıştır, çünkü başından sonuna kadar ben hayal ettim.[8] Öykünün düz anlamıyla maddesel olarak ortaya çıkışı, temelde dolambaçlı ve ısıtılmış bir atmosferde bozulmalar ortaya koyarak gerçeğin, düzensiz kıvrılmış bir yüzey üstünde yansıtılmasıyla elde edilmiştir. Görüyorsunuz itiraf edilebilir bir yöntem, eğer bir yöntem varsa.

New Orleans
10. 3. 46

I

Colin yıkanmasını bitirmişti. Banyodan çıkarken sadece bacakları ve gövdesini açıkta bırakan geniş buklet dokulu bir havluya sanılmıştı. Cam etajerden spreyini aldı ve açık renk saçlarına hoş kokulu yağı sıktı. Neşeli bir işçinin kayısı reçelinde çatalla açtığı yollar gibi, uzun kavuniçi ipeksi saçlarını amber tarağıyla perçemlere ayırdı. Colin tarağı yerine koydu ve tırnak makasını alarak bakışlarına daha gizemli bir hava vermek için donuk göz kapaklarının uçlarını yanlamasına kesti. Sık sık kesmesi gerekiyordu çünkü çok hızlı üzüyorlardı. Dev aynasının lambasını yaktı ve cildinin durumuna bakmak için yaklaştı. Burnunun kenarlarında birkaç siyah nokta çıkmıştı. Kendilerini dev aynasında çok çirkin gören siyah noktalar büyük telaşla derinin altına kaçıverdiler, Colin memnun oldu. Lambayı söndürdü. Kalçasını saran havluyu çıkardı ve bir ucunu son nemi de kurulamak için ayak parmaklarının arasına soktu.

Aynada kime benzediği görülebiliyordu; Hollywood Canteen[9]'deki Slim rolünü oynayan sarışına. Başı yuvarlak, kulakları küçük, burnu düz teni parlaktı. Bebek gülümsemesine o kadar sık gülümserdi ki sonunda çenesinde bir gamze oluşmuştu. Oldukça uzun boylu, zayıf, uzun bacaklıydı ve çok nazikti. Colin adı yakışıyordu. Kızlarla tatil tatlı erkekle neşeli bir tonla konuşurdu. Neredeyse her zaman keyifliydi, geri kalan zamanda da uyurdu.

Küvetin dibinde bir delik açarak banyodaki suyu boşalttı. Açık san kerpiçle sıvanmış banyonun eğimli yeri suyu, tam alt kattaki kiracının çalışma masasının üstüne gelecek şekilde yönlendiriyordu. Kiracı da loşa süre önce Colin'e haber vermeden çalışma masasının yerini değiştirdi. Şimdi su erzak dolabının üstüne damlıyordu.

Köpekbalığı derisinden sandaletlerini ayağına geçirdi ve zarif bir kıyafet giydi. Pantolonu koyu su yeşili kadifeden, ceketi huzur veren Andık kabuğu rengindeki yünlü kumaştandı. Havlusunu kurutma makinasına astı, banyo halısını küvetin kenarına koydu ve kalan suyunu süzünsün diye kaya

tuzu serpiştirdi. Halı küçük sabun köpükleri çıkararak salyalarını akıtmaya başladı.

Banyodan çıktı ve yemeğin son hazırlıklarına bakmak için mutfağa doğru gitti. Pazartesi akşamları olduğu gibi çok yakınlarda oturan arkadaşı Chick'i yemeğe davet etmişti. Daha cumartesiydi ama Colin, Chick'i görmek ve ona yeni aşçısı[10] Nicolas'nın büyük bir zevkle hazırladığı yemekleri tattırmak arzusunu duydu. Chick de kendisi gibi bekardı. Colin'le aynı yaştaytı, yirmi iki, edebiyatta onunla aynı zevkleri paylaşıyorlardı, ancak daha az parası vardı. Colin başkaları için çalışmadan rahatça yaşayabileceği yeterli bir servete sahipti, Chick'in her hafta bakanlıktaki amcasına gidip ondan borç alması gerekirdi, çünkü mühendislik mesleği kendisini, yönettiği işçilerin düzeyine ulaştıramıyordu; ve kendinden iyi giyinen, karnını iyi doyuran insanları da yönetmek zor bir işti. Colin elinden geldiği her seferde onu yemeğe davet ederek yardım etmeye çalışıyordu; ancak Chick'in gururu onu, yardım gibi düşünebileceği iyilikleri çok sık yapmamaya ve dikkatli olmaya zorluyordu.

Mutfağa giren iki tarafı camlı koridor aydınlıktı, güneş her yandan giriyordu; çünkü Colin aydınlığı seviyordu. Neredeyse her yerde iyice parlatılmış pirinç musluklar vardı. Güneşin musluklar üzerindeki oynaşmaları büyülü bir hava veriyordu. Mutfağın iareleri güneş ışınlarının çarparken çıkardığı seste dans etmeye bayılırlar, ışınların buharlaşırken oluşturdukları sarı cıvaya benzer baloncukları kovalarlardı. Colin geçerken bir fareyi okşadı -çok uzun siyah bıyıkları vardı, gri ve zayıftı, tüyleri olağanüstü parlaktı- aşçı şişmanlatmadan onları çok iyi besliyordu. Fareler gündüzleri çok fazla gürültü yapmıyorlardı sadece koridorda oynuyorlardı.

Colin mutfağın mineli kapısını itti. Aşçı Nicolas gösterge tablosunu izliyordu. Aynı açık san mineli duvar boyunca sıralı değişik mutfak aletlerine bağlı kadranları bulunan masasına oturmuştu. Elektrikli Arının kızarmış hindiye ayarlı ibresi "neredeyse" ile "tam kıvamında" arasında titreşiyordu. Hindiyi çıkarmanın zamanı gelmişti. Nicolas hassas sayacı devreden çıkaran yeşil bir düğmeye bastı. Çevik bir harekede Nicolas fırının elektriğini kesti ve tabak-ısıtıcılarını çalıştırdı.

- Güzel olacak mı? diye sordu Colin.

- Beyefendi hiç şüphe etmesinler! dedi Nicolas. Hindi tam kıvamında muhteşem oldu.

- Antre olarak ne hazırladınız?

- Aman Tanrım, dedi Nicolas, ilk defa bir şey bulamadım. Sadece Gouffé[11]'yi taklit etmeye çalıştım.

- Kendinize daha az ustalaşmış bir aşçı seçmeliydiniz! Yapıtının hangi bölümünü ortaya koymaya çalıştınız?

- *Mutfak Kitabı* sayfa 638'deki bölümü. Bu sayfayı Beyefendiye okuyacağım.

Colin duvarlarla aynı renk parlak ipekten kumaşın altında petekli kauçuk yastıklı tabureye oturdu. Nicolas konuşmaya şu sözlerle başladı:

- Antre olarak sıcak bir ezme yapın. İrice bir yılanbalığını temizleyip üçer santim kalınlığında dilimleyiniz. Balığın dilimlerini, beyaz şarap, tuz, karabiber, kıyılmış soğan, saplarıyla maydanoz, kekik, defne ve bir küçük diş sarımsakla beraber bir tencereye koyunuz.

- Yalnız istediğim ölçüde keskinleştiremedim, bileğitaşı çok eskimiş, dedi Nicolas.

- Değiştiririz, dedi Colin.

Nicolas devam etti.

- Pişiriniz. Yılanbalığını tencereden çıkarıp sote edeceğiniz tavaya alınız. Suyunu ipek süzgeçten geçirerek İspanyol sosunu ekleyin ve sos kıvama gelene kadar suyunu çektirin. Tülbentten geçirip süzdürün ve balığı sosla karıştırıp iki dakika kaynatın. Yılanbalığını ezmenin içine koyunuz. Kızarmış mantarları ezmenin kenarına diziniz, ortasına biraz sazan havyar ekleyiniz. Önceden ayırdığınız sosu hepsinin üstünde gezdiriniz.

- Tamam tamam, dedi Colin. Sanırım bu Chick'in hoşuna gidecektir.

- Bay Chick'i tanıma fırsatım olmadı, diye bitirdi Nicolas. Ama eğer beğenmezse gelecek sefere başka bir şey yaparım, bu da bana sevdikleri ve sevmedikleri hakkında kesin bir bilgiye ulaşmamı sağlar

-Tamam!... dedi Colin. Sizi bırakayım da sofraya bir bakayım, dedi Nicolas.

Koridorun diğer tarafına doğru yürüdü, studio-yemek odasına gitmek için gözleri dinlendirici soluk mavi halısı ve bej-pembe duvarlı çalışma odasından geçti.

Yaklaşık olarak dörde beş metrelik oda ince uzun iki açıklıktan Louis-Armstrong[12] Caddesine bakıyordu. İki yanda sırları dökülmüş aynalar

bulunuyor, dışarıda rastladıkları bahar kokularını içeri alıyorlardı. Karşı tarafta meşe ağacından bit masa köşelerden birini kaplıyordu. Masanın iki yanını dimdik duran iki sırayla geri kalan iki yanında bulunan mavi maroken yastıklarla uyumlu iki sandalye süslüyordu. Odanın döşemesinde ayrıca içi plaklara ayrılmış alçak bir dolap, en iyisinden bir pikap ve diğerine simetrik duran uygar insanların yemek yemek için kullandıkları sapan, tabak, bardak ve bilumum mutfak aletlerinin koydukları bir dolap bulunuyordu.

Colin halıya uyan açık mavi bir masa örtüsü seçti. Masanın ortasına içinde Nijinski[13]'nin koreografisindeki *Le spectre de la Rose*'u taklit eden iki piliç embriyosunun bulunduğu formol bir kase yerleştirdi. Çevresine de birkaç mimoza dalını boylamasına dizdi; bu mimozaları arkadaşlarından birinin bahçıvanı bildik bir mimozayla okul çıkışı manifaturacılardan aldığımız siyah meyankökü şekerinin fiyonklarıyla aşılayarak elde ediyordu. Ardından her biri için haç motifleriyle süslü altın yaldızlı iki porselen tabak, sapları paslanmaz çelikten yemek takımı, her birinin üstünde de iki kırılmaz cam arasına sıkıştırılmış doldurulmuş uğurböceği vardı; uğur getirsin diye. Kristal bir kadeh koydu ve peçeteleri papaz takkesi biçiminde katladı; bu epeyce zamanını aldı. Hazırlıklarını tam bitirmişti ki kapı zili duvardan ayrıldı ve Chick'in geldiğini bildirdi.

Colin masa örtüsündeki buruşukluğu düzeltti ve kapıyı açtı.

- Nasılsın? diye sordu Chick.

- Ya sen? diye cevap verdi Colin. Yağmurluğunu çıkar da gel bak Nicolas'nın yaptığına.

- Yeni aşçın mı?

- Evet! dedi Colin, Bir kilo Belçika kahvesi ve eski aşçıma karşılık onu teyzemle takas ettim.

- İyi mi? diye sordu Chick.

- Ne yaptığını biliyor gibi bir havası var, Gouffé'nin öğrencisi.

- Sandık olayındaki adamın[14] mı? diye Chick ürkerek heyecanlandı.

- Hayır salak. Jules Gouffé. Çok ünlü bir aşçı.

- Ah! Şey ben biliyorsun ki, dedi Chick, Jean-Sol Partre[15] dışında pek fazla bir şey okumuyorum.

Mozaikli koridorda Colin’in arkasından gitti, fareleri okşadı ve geçerken çakmağına bir kaç güneş damlası koydu.

- Nicolas, dedi Colin içeri girerken, size arkadaşım Chick’i tanıştırayım.

- Merhaba bayım, dedi Nicolas.

- Merhaba Nicolas, diye cevap verdi Chick. Sizin Alise diye bir yeğeniniz yok muydu?

- Evet bayım, dedi Nicolas. İzin buyurursanız güzel bir genç kız diyebilirim.

- Size ne kadar da benziyor; dedi Chick. Gövde kısmının biraz değişik olduğu söylenebilir.

- Ben oldukça yapılı sayılırım, dedi Nicolas, yeğenimse eğer Beyefendi izin verirse onun daha çok boya gittiğini söyleyebilirim.

- Yaa işte, aile olduk neredeyse.

- Kardeşim yoldan çıkmıştı, Beyefendi, dedi Nicolas. Felsefe okuyordu. Bunlar geleneklerine bağlı bir sülalenin gurur duyacağı şeyler değildir.

- Şey... dedi Colin, sanırım ki haklısınız. Neyse sizi anlıyorum. Bize şu yılanbalığı ezmesini gösterin.

- Şimdi fırını açmak tehlikeli olur, diye uyardı, Nicolas. Fırının içindeki buharlı havayla dışarıdaki hava birleşirse yemeği kurutur.

- Ben sürprizi ilk kez olarak masada görmekten yanayım, dedi Chick.

- Beyefendinin bu düşüncesini son derece doğru buluyorum. Beyefendiden işimin başına dönme iznini isteyebilir miyim acaba?

- Buyrun rica ederim, Nicolas,

Nicolas yeniden işine koyuldu, yaptığı şey de yer mantarı dilimleriyle karışmış dilbalığını balık ordövrünü süslemek için kalıplardan çıkarmaktı. Colin ve Chick mutfaktan ayrıldılar.

- Aperitif bir şey alır mısın? diye sordu Colin. Piyanokoteylimi[16] tamamladım, deneyebilirsin.

- Çalışıyor mu? diye sordu Chick.

- Mükemmel. Tam kıvamına getirmekte biraz zorlandım, ancak sonuç beklediğimden de İyi oldu. *Black and Tan Fantasy*[17]’den başdöndürücü bir karışım elde ettim.

- Ne tür bir yöntem uyguladın? diye sordu Chick.

- Her nota için uygun olan bir içki, bir likör ya da aroma buldum. Sağ pedaldan çırpılmış yumurta sol pedaldan dondurma çıkıyordu. Seltz sodası için ince portede bir tril gerek. Miktarlar süreye bağlıdır; dörtlü kroşeye onaltılık birim, siyaha bir ölçek, yuvarlağa dört birim. Ağır bir şeyler çalındığında bir ayarlama sistemi harekete geçip dozun çok yüksek olmamasını sağlıyor, alkol oranı ölçülü çok fazla kokteyl elde ediliyor. Çalınan parçanın uzunluğuna göre örneğin istenirse süreyi yüzde bir indirerek tüm armonileri elde edebilecek yanlamasına bir ayarla oranlar değiştirilebilir.

- Çok karışık, dedi Chick.

- Tüm bunlar elektrik bağlantıları ve istasyonlarla kumanda ediliyor; bütün ayrıntıları sana vermiyorum, sen zaten biliyorsun. En güzeli de piyano gerçekten çalıyor.

-Harika! dedi Chick.

- Rahatsız eden tek bir şey var, dedi Colin. Çırpılmış yumurtayı yapan sağ pedal. Bunun için özel bir açma kapama düğmesi bulmam gerek, çünkü çok fazla “hot” bir parça çalındığında kokteylin içine omlet parçaları düşüyor ve yutması zor oluyor, Burasını değiştireceğim. Şimdilik dikkat etmek yetiyor. Taze krema almak için de kalın *sol* notasına basmak gerek.

- Kendime *Loveless Love*[18] parçasıyla bir tane hazırlayacağım, dedi Chick. Müthiş bir şey olacak.

- Piyano hâlâ atölye olarak kullandığım karsambanın için duruyor, dedi Colin, çünkü koruma levhaları vidalanmadı. Haydi bakalım. Başlangıç için yirmi santilitrelik iki kokteyle göre piyanoyu ayarlayacağım.

Chick piyanoya geçti. Parçanın sonunda ön taraftaki kapak sert bir biçimde düştü ve bir sıra bardak ortaya çıktı. İçlerinden ikisi ağzına kadar iştah kabartıcı bir karışımla doluydu.

- Korktum, dedi Colin, bir an için yanlış bir notaya bastın, neyse ki armoniyle uyumluydu.

- Armonilere göre mi yapıyor? dedi Chick.

- Hepsine göre değil. Yoksa çok karmaşık olacaktı. Sadece birkaç tanesi kullanılıyor. İç de sofraya geçelim.

II

- Bu yılanbalığı ezmesi gayet güzel olmuş, dedi Chick, Bunu yapmak fikrini kim verdi sana?

- Nicolas'nın aklına geldi, dedi Colin. Soğuk su borusundan her gün lavabosuna çıkan bir yılanbalığı var -daha doğrusu vardı.

- Çok ilginç! dedi Chick. Niyeymiş peki?

- Başını çıkararak diş macunu tüpünü dişleyerek boşaltıyordu. Nicolas sadece ananaslı Amerikan macununu kullanıyordu, ona geliyordu herhalde.

- Nasıl yakaladı onu? diye sordu Chick.

- Tüpün yerine bütün bir ananas koydu. Macunu yuttuğu zaman midesine indirip kafasını geri kaçırırdı, ancak ananas olunca böyle olmadı başını çektikçe dişleri ananasa saplanıyordu. Nicolas...

Colin sustu.

- Ne yaptı Nicolas? dedi Chick.

- Anlatmayayım iştahın kaçabilir.

- Anlat artık, dedi Chick, pek bir şey kalmadı zaten.

- O sırada Nicolas içeri girdi ve başını tıraş bıçağıyla gövdesinden ayırdı. Sonra musluğu açtı ve geri kalanı da dışarı çıkardı.

- Bu kadar mı? dedi Chick. Bana biraz daha ezme versene. Umarım borunun içinde kalabalık bir aile vardır.

- Nicolas denemek için frambuazlı macun koydu... dedi Colin. Ama anlatsana şu sözünü ettiğin Alise'i...

- Yeni yeni görüşüyoruz. Onunla Jean-Sol'ün bir konferansında karşılaştım.

- Nasıl bir kız?

- Tarif edemem ki, dedi Chick... o... güzel işte.

- Tabii!... dedi Colin.

Nicolas geri geldi. Hindiyi getiriyordu,

- Bizle oturun, Nicolas, dedi Colin. Bakın Chick'in dediği gibi siz de neredeyse ailedensiniz.

- Beyefendi bir sakınca görmezlerse öncelikle farelerle ilgileneceğim. Geliyorum. Hindi servise hazır olarak parçalanmıştır. Sosu da burada...

- Göreceksin, dedi Colin. Sicimli dana rostosu içinde pişmiş mango ve ardıç kremalı bir sos bu. Yukarıdan bastırıyorsun ve tel tel çıkıyor içinden.

- Harika! dedi Chick.

- Onunla ilk olarak nasıl konuşmaya başladığın hakkında bana bir bilgi vermeyecek misin? diye devam etti Colin.

- Şey ya..., dedi Chick, ona Jean-Sol Partre'ı sevip sevmediğini sordum, o da bana kitaplarının koleksiyonunu yaptığını söyledi... Ben de o zaman; Ben de dedim... ve ona bir şeyler söylediğim her seferinde o da: Ben de diye cevap veriyordu... ve tabii karşılıklı olarak... Sonunda da sırf varoluşçu bir deney yapmak için ona: Sizi çok seviyorum dedim ve o da: Oo dedi!

- Deney başarısız oldu... dedi Colin.

- Evet, dedi Chick, yine de hemen gitmedi. Sonra ben de; Ben bu yöne gidiyorum dedim. Ve o da: Ben değil dedi... Ve de ekledi: ben, şu yöne gidiyorum.

- Olağanüstü!... dedi Colin.

- Ben de: Ben de dedim!... dedi Chick, ve o nereye ben de oraya...

- Nasıl bitti peki? dedi Colin.

- Şey!... dedi Chick, artık uyku saati gelmişti.

Colin'in boğazı düğümlendi kendine gelmesi için yarım litre bourgogne içti.

- Yarın onunla buz patenine gideceğim… dedi Chick. Pazar zaten. Bizle gelir misin? Çok fazla insan olmuyor diye sabahları gitmek istiyoruz. Canım sıkılıyor biraz, çünkü iyi kayamıyorum, ama Partre'dan söz edebiliriz.

- Geleceğim... diye söz verdi Colin. Nicolas'yla geleceğim. Belki başka yeğenleri de vardır.

III

Colin metrodan indi ardından merdivenleri tırmandı. Yanlış yönden yukarı çıktı ve yönünü bulmak için istasyonun çevresini dolaştı. Sarı ipekten bir mendille rüzgârın yönünü buldu ve mendilin rüzgârla taşınan rengi, Molitor[19] havuz-buz pistinin havasına bürünen şekilsiz büyük bir binanın üstüne kondu.

Karşısında kapalı havuz duruyordu. Önünden geçti ve çift kanatlı bakır parmaklıklı cam kapıyı iterek yan taraftan taş yığınının içme girdi. Abonman kartını uzattı, daha önceden açılmış iki delik yardımıyla biletçiye bir göz kırptı. Biletçi işbirlikçi bir gülümsemeyle cevap verdi ve turuncu bristol üstüne üçüncü bir delik açıverdi, kart kör olmuştu. Colin Rus parasından cüzdanderiye kartı tıkıştırarak koydu ve sola dönüp kabinlere giden kauçuk halılı koridordan geçti. Zemin katta hiç yer kalmamıştı. O da, zor olmasına karşın her gün yaptıkları şeymiş gibi uzun metal çubuklarla takla atmaya çalışan uzun boylu varlıklarla karşılaşarak, beton merdivenden çıktı. Beyaz kazaklı bir adam ona bir kabini açtı, karnını doyuracağı bahşişi cebe indirdi çünkü üçkâğıtçı bir hali vardı. Kabinin iç tarafında, bu iş için karartılmış bir dikdörtgenin içine uyduruk bir tebeşirle müşterinin baş harflerini yazdıktan sonra Colin’i bu zindan içine bırakıverdi. Colin, adamın kafasının insan başı değil de güvercin başı olduğunu fark etti, ve ona neden havuz bölümü yerine buz pisti görevi verildiğini anlayamadı.

Hoparlörlerden gelen müzik buz pistinden yükselen oval sesi daha da anlaşılmaz hale getiriyordu. Patencilerin tepinmeleri henüz bir alay askerin kaldırım üstünde çamur sıçratarak çıkardıkları gürültülü seviyelere ulaşmamıştı. Colin’in gözleri Alise ve Chick’i arıyordu, ancak buz üstünde görünmüyorlardı. Nicolas ona daha geç katılacaktı, öğlen yemeğini hazırlamak için mutfakta yapılacak işleri vardı.

Colin ayakkabılarının bağını çözdü, çıkardı ve tabanlarının gitmiş olduğunu fark etti. Cebinden yapışkan tafta ruloyu çıkardı ama fazla da kalmamıştı. Ardından ayakkabılarını beton bank altındaki su birikintisinin içine koydu ve deri yeniden yetişsin diye konsantre gübreyle suladı. Sonra da sarı ve mor kalın çizgili yün çoraplarını ayağına geçirdi ve paten

ayakkabılarını giydi; patenlerin çelikleri dönüşlerini kolaylaştırsın diye ikiye ayrılmıştı.

Dışarı çıktı ve yeniden aşağı kata indi. Ayakları beton koridoru süsleyen delikli kauçuk halının üstünde biraz büküldü. Tam piste çıkacaktı ki düşmemek için aniden iki tahta basamağı geri çıkmak zorunda kaldı, patenci bir kız harika büyük bir kartal yaptıktan sonra kocaman bir yumurta düşürdü ve Colin'in ayağının yanında kırıldı.

Aklayıp-paklayıcılardan biri dağılan parçaları toplarken Colin pistin diğer yanına gelmiş olan Chick ve Alise'i fark etti. Onlara bir işaret etti, görmediler, karşılarına çıkmak için piste atlayıverdi, ama gidiş geliş yönlerine bakmadan; sonuçta da ilk düşenlerin üstüne bir bir düşmeden önce kollarını, bacaklarını, omuzlarını, tüm bedenlerini çaresizce sallayan bir dolu insan yığını çıkıverdi. Yüzeyi eriten güneş alttakilerin canını çıkardı.

Kısa süre içinde patencilerin onda dokuzu burada toplandı, Chick ve Alise kısa süreliğine pisti tek başlarına kullandılar; ya da hemen hemen. Uğuldayan kütleye doğru yaklaştılar ve ikiye ayrılmış patenlerinden Colin'i tanıdılar, topuklarından çekerek yığının içinden çıkardılar. El sıkıştılar, Chick, Alise ve Colin'i tanıştırdı ve Colin, Chick'in sağ elinden tuttuğu Alise'in soluna geçti.

Pistin sağ ucuna geldiklerinde, kurbanlar dağında insanların dağılmış parçalarından başka şeyler bulmaktan korkan Aklayıp-paklayıcılara yol vermek için sıralandılar; Aklayıp-paklayıcılar yerde yatanların hepsini ortadan kaldırmak için süpürgelerini aldılar ve 1709'da Vaillant Couturier[20] tarafından bestelenen *Molitor* marşını söyleyerek kapakları açılmış deliklere doğru gittiler:

Baylar bayanlar.
Boşaltınız pisti
(Lütfen)
Yapabilmek için
Temizlik görevimizi.

En hassas ruhlara korkunun önlenemez titremesini yerleştiren korna sesleriyle her şey noktalandı.

Halen ayakta olan patenciler bu başlangıca alkışlarla katıldılar ve kapak[21] hepsinin üstüne kapandı. Chick, Alise ve Colin küçük bir dua okudular ve kendi dönüşlerine koyuldular.

Colin, Alise'e bakıyordu. Alise garip bir rastlantı sonucu beyaz bir sweat-shirt ve sarı bir etek giymişti. Sarı beyaz ayakkabıları ve hokey patenleri vardı. Füme ipek çorapları ve bileğine üç kez doladığı beyaz bağcıklı ayakkabılarının üstünde konçlu kısa beyaz çorapları vardı. Ayrıca parlak yeşil renkli bir fularla yüzünü çevreleyen şaşılacak denli gür sarı saçları bulunuyordu. Kocaman açık mavi gözleriyle bakıyordu ve hacmini taze ve ışıltılı bir deri sınırlamıştı. Yuvarlak hatlı kollara, bacaklara ve ince bir bele, sanki fotoğraf sanatçısının çizdiği kadar düzgün bir bedene sahipti.

Colin dengesini yeniden bulmak için diğer yöne bakmaya başladı. Gözlerini indirerek Chick'e yılanbalığı ezmesinin kazasız belasız sindirilip sindirilmediğini sordu.

- Hiç sorma, dedi Chick. Ben de bir tane bulabilir miyim diye bütün gece lavabomda balık avladım. Ama bize sadece alabalıklar geliyor.

- Nicolas bir şeyler yapabilir! diye Colin teselli etti. Sizin, diye devam etti özellikle de Alise'e hitap ederek, son derece yetenekli bir dayınız var,

-Ailemizin gururu, dedi Alise. Kardeşi bu denli başarılı olmuşken annem sadece bir matematik doçentiyle evlendiği için asla kendini affedemedi.

- Babanız matematik doçenti mi?

- Evet Collége de France'ta öğretim elemanı ve Enstütrüt[22] ya da onun gibi bir şeyin üyesi... otuz sekiz yaşında çok üzücü bir şey bu. Bir gayret gösterebilirdi. Neyse ki Nicolas dayı var.

- Bu sabah gelmeyecek miydi o da? diye sordu Colin.

Alise'in renkli açık saçlarından hoş bir parfüm yayıldı. Colin biraz kenara çekildi.

- Sanırım biraz gecikecek. Bu sabah bir şeyler düşünüyordu... Siz ikiniz bize yemeğe gelir misiniz?... Ne olduğunu görürüz!

- Olur tabiî, dedi Chick, ancak eğer böyle bir teklifi kabul edeceğimi sanıyorsan hayat hakkında yanlış düşünüyorsun demektir. Dördüncü birini bulman gerekir. Alise'in senin evine gitmesine izin vermem, onu piyanokteylinin armonileriyle baştan çıkarabilirsin ve ben de bunu istemem.

- Ah! diye kızdı Colin. Duyuyor musunuz dediklerini?...

Yanıtı duyamadı, çünkü beş dakikadır hız gösterisi yapan aşırı uzunluktaki bir yaratık, ikiye katlanmış bir biçimde bacaklarının arasından geçince oluşturduğu hava akımıyla Colin'i yerden bir kaç metre yukarı fırlattı. Birinci katın parmaklıklarına tutundu, bir perende attı ve ters yöne attığı için Chick ve Alise'in yanına düştü.

- Bu kadar hızlı gitmelerini engellemek gerek! dedi Colin.

Ardından haç çıkardı, çünkü patenci pistin karşı köşesindeki lokantanın duvarında ezildi ve zalim bir çocuk tarafından çiğnenmiş ve paramparça edilmiş kâğıttan bir denizanası gibi orada yapışık kaldı.

Aklayıp-paklayıcılar bir kez daha görevlerini tamamladılar ve aralarından birisi kazanın olduğu yere buzdan bir haç dikti. Buzdan haç erirken, görevli dini plaklar çalıyordu.

Sonra her şey düzene girdi. Chick, Alise ve Colin dönüp duruyorlardı.

IV

- İşte Nicolas! diye bağırdı Alise.

- Ve işte İsis! dedi Chick.

Nicolas biletinin orada göründüğünde İsis piste inivermişti. Birincisi üst katlara ikincisi de Colin, Chick ve Alise'e yöneldi.

- Merhaba İsis, dedi Colin. Size Alise'i tanıştırayım. Alise, bu İsis. Chick'i tanıyorsunuz.

El sıkmalar oldu ve Chick, Colin'in kollarında İsis'i bırakarak, Alise'le kaçmak için bundan yararlandı ve ardından da onlar da oradan ayrıldı.

- Sizi gördüğüme sevindim, dedi İsis.

Colin de onu gördüğüne sevinmişti. On sekiz yaşındaki İsis kestane rengi saçlarıyla, beyaz bir sweat-shirt, sarı bir etek, asit yeşili bir fular; sarı beyaz ayakkabılar ve güneş gözlüklerini uydurmayı başarmıştı. Güzeldi. Ancak Colin onun ailesini çok iyi tanıyordu.

- Önümüzdeki hafta gündüz bizim evde toplanacağız dedi İsis. Dupont'un doğumgünü.

- Dupont kim?

- Kanişim. Ben de bütün arkadaşlarımı çağırdım. Siz de gelir misiniz? Saat dört buçukta.

- Evet, dedi Colin, çok isterim...

- Arkadaşlarınıza da gelmelerini söyleyin! dedi Alise.

- Alise'le Chick'e mi?

- Evet onlar da çok sevimliler. Haftaya pazara görüşürüz o zaman!

- Gidiyor musunuz şimdiden? dedi Colin.

- Evet... hiçbir zaman uzun süre kalamam... zaten saat ondan beri buradayım, biliyorsunuz, yine de...

- Ama saat daha on bir! dedi Colin.

- Bar tarafındaydım! Görüşmek üzere.

V

Colin aceleyle aydınlık sokaklardan geçiyordu. Kuru ve delici bir rüzgâr esiyordu ve ayaklarının altında çatlayan buz parçaları çatırdayarak kırılıyordu.

İnsanlar çenelerini bulabildikleri herhangi bir yere saklıyorlardı; pardösülerinin yakalarının, fularlarının, manşonlarının, hatta bu iş için yaylı kapısı alnına baskı yapan demir telden bir kuş kafesi kullanan bile görmüştü.

-Yarın Ponteauzanne'lara gideceğim diye düşündü Colin.

İsis'in ailesiydi onlar.

- Bu akşam Chick'le yemek yiyeceğim...

- Yarına hazırlanmak için eve dönerim...

Tehlikeli görünen kaldırım kenarındaki yol çizgisine basmamak için büyük bir adım attı.

- Üstüne basmadan yirmi adım atarsam, dedi Colin, yarın burnumun üstünde sivilce çıkmayacak.

Tüm ağırlığıyla yol çizgisine basarak,

- Bir şey olmaz, diye düşündü, aptalca şeyler bunlar. Yarın yine de sivilcem çıkmayacak.

Donun topraktan çıkardığı mavili pembeli bir orkideyi koparmak için eğildi.

Orkide, Alise'in saçları gibi kokuyordu.

Bunu düşünmemek gerekirdi, Alise tüm haklarıyla Chick'e aitti.

- Yarın kesinlikle bir kız bulacağım!

Ancak düşünceleri Alise üzerinde çakılıp kalıyordu.

- Yalnız kaldıklarında gerçekten de Jean-Sol Partre'dan mı konuşuyorlardı?...

Belki de yalnız kaldıklarında ne yaptıklarını düşünmemek daha iyi bir fikir.

- Jean-Sol Partre bir yılda kaç makale yazmıştır?

Yine de evine gidene kadar onları sayacak zaman kalmamıştır.

- Nicolas, bu akşama ne hazırlayacaktı?

Tam bunu düşünürken aynı aileden geldikleri için Alise ve Nicolas'nın benzerliği olağanüstü bir durum ortaya çıkarmıyordu. Ama bu onu yavaş yavaş yasak konuya doğru sürüklüyordu.

- Ne hazırlayacak diyordum, Nicolas bu akşama?

- Alise'e benzeyen Nicolas'nın bu akşama ne hazırlayacağını bilmiyorum.

Nicolas, Alise'den on bir yaş büyük. Yani yirmi dokuz yaşında. Yemek pişirmekte çok yetenekli. Fricandeau[23] hazırlayacak.

Colin evine yaklaştı.

- Çiçekçilerin asla demir parmaklıkları olmaz. Kimse çiçekleri çalmayı aklına getirmez.

Bu oldukça anlaşılır bir şeydi. Canlılığını biraz kaybetmiş ince taç yapraklı turunculu grili bir orkide kopardı. Birçok renkle parıldıyordu.

- Siyah bıyıklı farenin renginde... Evime geldim.

Colin yünle örtülü taş merdivenden çıktı ve gümüş renkli cam kapının anahtar deliğine altından küçük bir anahtar soktu.

- Ben geldim sadık hizmetkârlarım! İşte döndüm.

Yağmurluğunu bir sandalyeye fırlattı ve Nicolas'nın yanına gitti.

VI

- Bu akşam fricandeau mu yapıyorsunuz Nicolas? diye sordu Colin.

- Aman Tanrım, dedi Nicolas, Beyefendi önceden bana söylememişlerdi. Başka planım vardı.

- Neden Şeytanın cezası, dedi Colin, bana durmadan üçüncü şahısta konuşuyorsunuz?

- Eğer Beyefendi kendisine nedenini söylememe izin verirlerse, dedi Nicolas, belli ölçüdeki bir samimiyet ancak dışarıya karşı sınırlar birlikte korunursa kabul edilebilir bir durumdur, böyle bir durum da söz konusu değildir.

- Kibirlisiniz, Nicolas, dedi Colin.

- Konumumun gururuna sahibim, Beyefendi, dedi Nicolas, bu yüzden beni suçlayamazsınız.

- Elbette! dedi Colin. Ancak sizi daha az mesafeli görmek isterdim.

- Beyefendiye karşı, gizli ama içten bir sevgi besliyorum, dedi Nicolas.

- Bundan gurur ve mutluluk duyarım, Nicolas, benim de duygularım aynıdır. Evet, ne yapıyorsunuz bu akşam?

- Bir kez daha Gouffé geleneğini devam ettirerek misk esanslı portoya yatırılmış adaların[24] domuz sucuğundan hazırlayacağım.

-Ya nasıl ortaya çıkıyor? diye soruyor Colin.

- Şu biçimde yapılıyor; tüm bağrışmasına karşın domuz sucuğunun derisini yüzün. Özenle derisini saklayın. Sucuğu büyük bir hızla, iyice ısınmış tereyağının içinde karıştırılmış ince kıyılmış ıstakoz ayaklarıyla doldurun. Küçük bir tencere içinde buzun içine düşürün. Ateşi kenara itin, böylece kazandığınız yere şişmiş pirinç tanelerinin dilimlerini zevkle yerleştirin. Sucuk tiz bir ses çıkardığında hemen ateşten alın ve iyi cins porto şarabıyla kaplayın. Platin spatulayla yavaşça karıştırın. Bir kalıbı yağlayın ve paslanmasın diye onu kenara bir yere alın. Servis zamanı geldiğinde de bir poşet lityum oksit tuzunu bir çeyrek sütle birlikte süzün. Pirinçle süsleyin, servisi yapın, hadi bakalım çekilip gidin.

- Buna bir diyeceğim yok! dedi Colin, Gouffé büyük adammış. Söylesenize bana Nicolas, yarın burnumun üstünde sivilce çıkacak mı?

Nicolas, Colin'in koca burnuna baktı. Ve olumsuz yanıtladı.

- Aklıma gelmişken sorayım *biglesanabana* dansı nasıl yapılıyor biliyor musunuz?

- Geçen dönem Neuilly'de ortaya çıkan Boissiere[25] tarzında eklemlerim ayrılmıştı ve pusulayı şaşırmıştım, dedi Nicolas, ve biglesanabana dansını çok iyi bilmiyorum ancak birkaç figürünü öğrenmiştim.

- Bir derste gerekli tekniğin kazanabileceğini söyleyebilir misiniz?

- Bana olur gibi geliyor, dedi Nicolas; aslında hiç de karmaşık değil. Kabaca hataları ve keyfi yanlışları engellemek gerekir; bunlardan birini yapmak biglesanabana dansını *bougie-wougie*[26] dansının ritimleri üzerine uydurmak olur.

- Bu büyük bir hata mı sayılır?

- Zevke göre değişen bir hatadır.

Nicolas masanın üstüne konuşma boyunca soyduğu greyfurdu koyar ve ellerini soğuk suya sokar.

- Aceleniz mi var? diye sordu Colin.

- Aman Tanrım, hayır, Beyefendi, dedi Nicolas, yemeğim pişmek üzere.

- O zaman biglesanabana dansının bildiğiniz figürlerini bana öğretebilirsiniz. Yemek odasına gelin, bir plak koyayım.

- Beyefendiye Duke Ellington'un düzenlediği *Chloé'*yi ya da *Johnny Hodges için Konçerto* tarzında havaya uygun bir tempo seçmesini öneririm… dedi Nicolas. Hani Atlantik ötesinde *moody* ya da *sultry tune*[27] dedikleri gibi.

VII

- Biglesanabana’nın temeli, dedi Nicolas, Beyefendi hiç kuşkusuz biliyorlardır, kesinlikle senkronize olan dalgalanma hareketlerinden çıkan iki hareketli kaynağın birbiri içine giren üretimine dayanır.

- Bilmiyordum, dedi Colin, bunlar çok ileri düzeydeki fiziksel olguları ortaya koyar,

- Bu durumda, dedi Nicolas, dans eden kız ve erkek birbirlerinden çok kısa bir uzaklıkta dururlar ve müziğin ritmine göre bedenlerini dalgalanarak hareket ettirirler.

- Öyle mi? dedi Colin, biraz tedirgince.

- Böylece, akustik sistemde olduğu gibi boğumları ve karınları harekete geçiren dans salonunu az çok havaya sokan statik bir dalga sistemi ortaya çıkar.

- Hiç kuşkusuz… diye mırıldandı Colin.

- Bîglesanabana’nın profesyonelleri, diye devam etti Nicolas, kol ve bacaklarından bazılarını ayrı ayrı senkronize olarak titreterek bazen parazit dalga yuvalarını yerleştirmeyi başardıkları oluyormuş. Fazla uzatmadan Beyefendiye nasıl yapıldığını göstermeye çalışacağım.

Colin, Nicolas’nın önerdiği gibi *Chloé’yi* seçti ve pikabın platosunu ortaladı, iğnenin ucunu birinci halkanın üstüne nazikçe yerleştirdi ve Nicolas’nın titreşime geçişini izledi.

VIII

- Beyefendi başaracaklar! dedi Nicolas. Az bir gayret daha.

- Ama neden bu kadar yavaş bir parça seçiliyor? diye sordu Colin, ter içinde. Böylesi çok daha zor.

- Bir nedeni var, dedi Nicolas. Temelde dans eden kız ve erkek birbirlerine az çok yakın bir mesafede dururlar. Yavaş bir müzikle, dalgalanma dengelenebilir öyle ki sabit nokta iki partnerin tam ortasında bulunur; bu durumda baş ve ayaklar hareketli kalır. Teorik olarak alınması gereken sonuç da bu zaten. Üzücü ama kuruntusu az olan insanların biglesanabanayı Siyahiler gibi hızlı tempoda yaptıkları görülmüştür.

- Ne demek ki bu? diye sordu Colin.

- Yani bir hareketli nokta ayaklarda, bir tane baş bölümünde, ne yazık ki böbreklerin hizasında hareketli bir birleşme noktası ve eklemlerde yani dizlerde ve göğüs kemiğinde sabit noktalar.

Colin kızardı.

- Anlıyorum! dedi.

- Bir boogie'nin etkisi de tam anlamıyla genelde havanın müstehcenliğinden daha da müstehcen olmasıdır, diye bitirdi Nicolas.

Colin düşünceye daldı.

- Biglesanabana'yı nerede öğrendiniz? diye Nicolas'ya sordu.

- Yeğenim öğretti bana... dedi Nicolas. Eniştemle konuştuğumda biglesanabana'nın tüm kurallarını öğrendim. Beyefendinin kuşkusuz bildiği gibi eniştem Enstütrüt üyesidir ve yöntemi öğrenirken büyük zorluklarla karşılaşmadı. Hatta bunu on dokuz yıl önce yaptığını bile bana söyledi...

- Yeğeniniz on sekiz yaşında değil mi? diye sordu Colin.

- Ve üç ay! dedi Nicolas. Eğer Beyefendinin daha fazla bana ihtiyacı yoksa yemeğimin başına döneceğim.

Bir yandan da durmuş olan plağı çıkarırken,

- Hadi, Nicolas, teşekkürler; dedi Colin.

IX

Bej takımımla mavi gömleğimi, bejli kırmızılı kravatımı, delikli süet ayakkabılarımı ve bejli kırmızılı çoraplarımı giyerim.

Öncesinde yıkanacağım, tıraş olacağım ve kendime bir bakacağım.

Ve Nicolas'ya mutfakta soracağım:

- Nicolas! Benimle dansa gelir misiniz?

- Aman Tanrım, dedi Nicolas, eğer Beyefendi bana ısrar ederlerse, giderim, ama aksi halde, acil olarak yapılması gereken birkaç işimi halledersem daha memnun olurum.

- Biraz daha açık konuşmanızı istersem saygısızlık mı etmiş olurum?

- Ben, dedi Nicolas, semtimizdeki Ev Hizmetkârları Felsefe Grubu'nun başkanıyım, toplantılara da sık sık katılmak zorundayım.

- Bugünkü toplantı konusunu size sorma cesaretini gösteremeyeceğim sanırım…

- Hizmet etme[28] konusu işlenecek. Jean-Sol Partre'ın kuramlarına göre hizmet etme, koloni gruplarının askeri görevde hizmet etmesi veya görev sürelerinin uzatılması ya da kişilere hizmet etme konularında paralellik kurulacak.

- Chick'i çok ilgilendirecek bir konu! dedi Colin.

- Ne yazık ki bu mümkün değil, grup çok sınırlı bir topluluktan oluşuyor, Bay Chick kabul edilemez. Sadece evlerde çalışanlar...

- Neden, Nicolas, her zaman çoğul kullanıyorsunuz? diye sordu Colin.

- Beyefendi hiç kuşkusuz fark edecekler ki "evde çalışan adam" anlamsız kalır, ancak "evde çalışan hizmetçinin de" alçaltıcı bir anlamı var dedi Nicolas...

- Haklısınız, Nicolas. Sizce bugün ruhumun eşine rastlayacak mıyım? Yeğeninize benzer bir ruh eşim olsun isterdim...

- Son gelişmelerin nasıl olduğuna bakarsak onu ilk olarak Bay Chick seçtiğinden, Beyefendinin yeğenim üzerinde durması doğru bir davranış değildir.

- Ama Nicolas, dedi Colin, âşık olmayı o kadar çok istiyorum ki…

Çaydanlığın ağzından hafif beyaz bir duman yükseldi ve Nicolas açmaya gitti. Kapıcı iki mektup getirmişti.

- Mektup mu var? dedi Colin.

- Affedersiniz Beyefendi, dedi Nicolas, ancak ikisi de bana gelmiş, Beyefendi haber mi bekliyorlardı?

- Bir genç kızın bana yazmış olmasını çok isterdim! dedi Colin. Onu çok severdim.

- Öğle vakti... dedi Nicolas. Beyefendi kahvaltılarını isterler mi? İnce öğütülmüş dana kuyruğu, tereyağlı ançuezli ekmekle birlikte bir kase aromalı punç.

- Nicolas, neden bu akşam başka bir kız çağırmasam da yeğeninizle Chick bize yemeğe gelmiyorlar?

- Beyefendi kusura bakmasınlar, ancak ben de böyle yapardım, Beyefendi oldukça yakışıklı bir delikanlı, dedi Nicolas.

- Nicolas, dedi Colin, eğer bu akşam gerçekten âşık olmazsam ben... ben de Chick'e nispet olsun diye Bovouard Düşesi'nin[29] yapıtlarını biriktireceğim.

X

- Ben âşık olmayı isterdim, dedi Colin. Sen âşık olmak isterdin. O aynı şeyi isterdi (âşık olmak). Biz, siz, isteriz, olmak isterseniz, onlar da aynı şekilde âşık olmak isterler.

Banyodaki aynanın önünde kravatını bağladı.

- Ceketimi, paltomu, fularımı, sağ eldivenimi, sol eldivenimi giymek kaldı. Saçım bozulmasın diye şapka takmayacağım. Ne yapıyorsun burada?

Siyah bıyıklı gri bir fareye konuşuyordu, fare büyük olasılıkla yuvası olan diş fırçalığından çıkmış, kenarında keyifli bir biçimde dirseklerini yaslamış duruyordu.

Daha çok yaklaşmak için sarı sır küvetin kenarına oturup fareye:

- Düşünsene Ponteauzanne'ların evinde eski dostum "Şey"e rastlasam, dedi.

Fare onayladı.

- Düşünsene niye bir kuzeni olmasın? Beyaz bir sweat-shirt, sarı bir etek giyse, adı da Al... adı da Onésime olsa.

Fare bacak bacak üstüne attı ve şaşırmış göründü.

- Güzel bir isim değil bu, dedi Colin, ama sen bir faresin ve senin bıyıkların var değil mi. O halde?

Ayağa kalktı.

-Saati üç etmişiz. Gördün ya. Zamanımı aldın. Chick ve... Chick kesinlikle daha önce gitmiş olacak.

Parmağını emdi ve başının üstüne kaldırdı. Hemen ardından geri indirdi. Fırına sokmuş gibi yandığını hissetti.

- Havada aşk rüzgârı var... dedi. Yakıyor...

- Ben kalkıyorum, sen, o, kalkıyor, biz, siz, onlar kalkıyoruz, kalkıyorsunuz, kalkıyorlar. Bardaktan çıkmak istiyor musun?

Fare, sabundan lolipop biçiminde bir parça koparıp tek başına çıkarak kimseye ihtiyacı olmadığını gösterdi.

- Her yere bulaştırıp durma! dedi Colin.

Çıktı, odasına girdi ve ceketini giydi.

- Nicolas gitmiş olmalıydı... Herhalde olağanüstü kızlar tanıyordur... Auteuil kızlarının her şeyi yapan hizmetçiler gibi filozofların evlerine gittiği

söylenir

Odasının kapısını kapadı.

- Ceketimin sol kolunun astan biraz yırtılmıştı. Yapışkan bandım da kalmamıştı... Ne yapayım ben de bir çivi koyuveririm.

Arkasından kapı çıplak bir kalçaya vuran çıplak bir elin çıkardığı sesle kapandı... Bu titretti onu...

- Başka bir şey düşünmek istiyorum... Varsayalım ki merdivende suratımı parçalıyorum...

Merdivenin çok açık mor halısı sadece her üç basamakta bir yıpranmıştı; Colin hep dörder dörder iniyordu. Ayakları nikelajlı çubuğa takıldı ve tırabzana girdi.

- Bu bana saçmalamayı öğretecek. Oldu işte. Ben, sen, o şapşal.

Sırtı acıdı. Aşağı inince neden acıdığını anladı, pardösüsünün yakasından nikelajlı çubuğu çıkardı.

Dış kapı üstüne çıplak bir omza konan öpücük sesiyle kapandı...

- Bu sokakta görülecek ne vardı ki?

İlk planda kaydırakla oynayan iki işçi vardı. Şişman olanın göbeği başka kendisi başka sıçrıyordu. Kaydırak yerine de üstünde haçı bulunmayan kırmızıya boyalı bir çarmıhı kullanıyorlardı.

Colin önlerinden geçti.

Sağda, solda giyotin pencereli güzel kerpiç binalar yükseliyordu. Bir kadın pencereden sarkıyordu. Colin bir öpücük yolladı, kadın da ona kocasının sevmediği siyah ve simli yünlü kumaştan yatak önü halısını salladı.

Dükkânlar büyük binaların korkunç havasını yumuşatıyordu. Yoksullar için sergilenen ıvır zıvır tezgâhı Colin'in dikkatini çekmişti. Salata kaselerinin ve beton çivilerinin fiyatlarının geçen haftaya göre daha yükselmiş olduğunu not aldı.

Bir köpek ve iki kişiyle karşılaştı. Soğuk, insanları evlerine kapatıyordu. Ondan kurtulabilenlerin giysileri paramparça oluyor ve hepsi anjinden ölüyordu.

Dörtyol ağzındaki polis başını pelerininin içine saklamıştı. Büyük siyah bir şemsiyeye benziyordu. Kafedeki garsonlar ısınmak için onun çevresinde dönüyorlardı.

İki sevgili bir kapının altında öpüşüyordu.

- Görmek istemiyorum onları, ben, görmek istemiyorum onları... Canımı sıkıyorlar...

Colin karşı tarafa geçti. İki sevgili bir kapının altında öpüşüyordu.

Gözlerini kapadı ve koşmaya başladı.

Çabucak yeniden açtı çünkü gözkapaklarının altında kızlar görüyordu ve bu onun yolunu şaşırtıyordu. Önünde de bir tane vardı. O da aynı yöne gidiyordu. Beyaz koyun yününden çizmelerinden güzel bacakları, havı gitmiş çapulcu derisinden mantosu ve takım olmuş şapkası görünüyordu. Şapkasının içinden de kızıl saçları. Mantosu omuzlarını geniş gösteriyordu ve çevresinde dans ediyordu.

- Önüne geçmek istiyorum... yüzünü görmek istiyorum.

Önüne geçti ve ağlamaya başladı. En azından elli dokuzunda vardı. Bir kaldırımın kenarına oturdu ve yine ağladı. Ağlamak onu çok rahatlattı, gözyaşları küçük bir çıtırtıyla dondu ve kaldırımın parlak graniti üzerinde kırıldı.

Beş dakika sonra İsis Ponteauzanne'ın evinin önüne gelmiş olduğunu fark etti. İki genç kız yanından geçti ve apartmanın kapısından girdi.

Yüreği inanılmaz derecede kabardı, hafifledi, onu yukarı kaldırdı ve arkalarından içeri girdi.

XI

Daha en alt kattan İsis'lerin evindeki toplantının karmaşık gürültüsü duyuluyordu. Merdiven kendi çevresinde üç kez dönüyor ve tıpkı bir vibrafonun[30] silindir biçimli titreşimler yapan çubukları gibi sesleri iç haznesinde yayıyordu. Colin, burnu iki kızın topuklarına yapışmış olarak yukarı çıkıyordu. Ten rengi naylon çorabın, ince deriden topuklu ayakkabıların içinde iki güzel topuk, zarif bilekler. Sonra çorabın uzun tırtıllar gibi hafifçe kıvrılmış dikişi ve dizinin bağlantı yerinde eklemli çukurlar. Colin durdu ve iki basamak geride kaldı. Yeniden ilerledi. Şimdi soldakinin çorabının koncunu, lastiğinin çift katını ve baldırlarının belli belirsiz beyazlığını görüyordu. Diğerinin düz pilili eteği böylesi bir manzaraya izin vermiyordu ama kunduz mantosu altında kalçaları birincisinin kalçalarına göre bir başka küçük kat yaparak daha yuvarlak sallanıyordu. Ayıp olmasın diye Colin ayaklarına bakmaya başladı ve ayakların ikinci katta durduğunu gördü.

Bir hizmetçinin açtığı kapıdan iki kızı izledi.

- Merhaba Colin, dedi İsis. Nasılsınız?

- Size de merhaba, dedi Colin. Mutlu yıllar...

Onu kendisine çekti ve saçlarının yanından öptü. Güzel kokuyordu.

- Ama benim doğum günüm değil ki! diye karşı çıktı İsis, Dupont'un doğum günü!...

- Dupont nerede onu bir kutlayayım!...

- İğrenç, dedi İsis. Bu sabah güzelleşsin diye berberine götürdük, yıkadık falan, saat ikide üç arkadaşı eski pis bir kemik paketiyle geldiler ve onu götürdüler. Herhalde berbat bir halde geri döner.

- Her şeye karşın bu onun doğum günü, dedi Colin.

Çift kanatlı kapının arasından, genç kızlar ve delikanlıları görüyordu; bir düzinesi dans ediyordu. Birçoğundan bazıları ayakta diğerleri oturmuş elleri arkalarında aynı cinsiyetten çiftler olarak durmuş, inandırıcı olmayan bir havada pek de inanmadıkları şeylerden konuşuyorlardı.

- Paltonuzu çıkarın! dedi İsis. Gelin sizi erkeklerin vestiyerine götüreyim.

Geçerken kızlar için vestiyere dönüştürülmüş İsis'in odasından çanta ve pudralık gürültüleriyle çıkan kızlara rastlayarak onun arkasından gitti. Tavanda kasaptan ödünç alınmış çengeller asılıydı; güzelleştirmek için ön dişleriyle sırıtan iyice yüzülmüş koyun kellesi de ödünç alınmıştı. Erkekler için soyunma odası İsis'in babasının çalışma odasından eşyaların kaldırılmasıyla oluşmuştu. Herkes üstünden çıkardığını yere atıyor böylece bu iş halledilmiş oluyordu. Aynı şeyi Colin de yaptı ve bir aynanın önünde biraz durdu.

- Haydi gelin bakalım! diye sabırsızlandı İsis, sizi güzel kızlarla tanıştıracağım.

İki bileğinden tutup kızı kendine çekti.

- Çok hoş bir giysiniz var! dedi.

Yaldızlı seramik düğmeli badem yeşili yünden küçük sade bir elbiseydi, sırtını dövme demirden bir kafes kaplıyordu.

- Beğendiniz mi? dedi İsis.

- Büyüleyici, dedi Colin. Parmaklıklardan elimizi ısırılmadan sokabilir miyiz?

- Yine de çok güvenmeyin! dedi İsis.

İsis kendisini kurtardı, Colin'in elinden tuttu ve onu kalabalığa soktu. Yeni gelen iki sap gibi tipe çarptılar, koridoru dönerken içeri kaydılar ve yemek odasının kapısından tam orta noktaya giriverdiler.

- Baksana? dedi Colin. Alise ve Chick gelmişler...

- Evet, dedi İsis. Gelin size tanıştıracağım...

Kızların çoğu güzeldi. Aralarından bir tanesi yaldızlı seramik düğmeli badem yeşili yünden küçük sade bir elbise giymişti sırtını da dövme demirden bir kafes kaplıyordu.

- Özellikle şununla tanıştırın, dedi Colin.

İsis sakin olması için onu silkeledi.

- Uslu olabilir misiniz, sonunda biraz?...

Colin daha şimdiden başka bir kızı gözüne kestirmişti ve rehberinin elinden çekiştiriyordu.

- Bu Colin, dedi İsis. Colin size Chloé[31]'yi tanıştırayım...

Colin salyasını yuttu. Ağzı yanmış çöreklerden tutuşmuş gibiydi.

- Merhaba! dedi Colin.

- Merha... sizi Duke Ellington mu düzenledi? diye sordu Colin.

Sonra kaçtı çünkü aptalca bir şey söylediğini düşündü.

Chick onu ceketinin bir köşesinden yakalayıverdi.

- Nereye gidiyorsun böyle? Şimdiden gitmeyeceksin herhalde!... Baksana.

Cebinden kırmızı maroken kaplı bir kitap çıkardı.

- Bu Partre'ın *Kusmak Üzerine Paradoks*'unun orijinaliydi.

- Yine de bulmuşsun dedi!... Colin.

Ardından kaçtığını anımsadı ve kaçtı.

Alise yolunu kesti.

- Ne yani benimle bir kerecik dans bile etmeden gidecek misiniz? dedi.

-Affedersiniz... dedi Colin... Aptalca bir şey yaptım az önce... bu yüzden de kalmaktan rahatsız oldum.

- Yine de yine de sizi böyle görünce insan kabulleniyor.

- Alise... diye sızlandı Colin ona sarılarak ve yanaklarını saçlarına sürerek.

- N'oldu, Colinciğim ya.

- Ah dilim kopsaydı da konuşamasaydım, ah aptal kafam ah. Şuradaki kızı görüyor musun...

- Chloé'yi mi?

- Onu tanıyor musunuz?... dedi Colin. Ona aptalca bir şey söyledim. Bu yüzden de gidiyordum.

Göğsünün içinde bir şeyin Alman marşını çalan bandonun davulları gibi vurduğunu söylemedi.

- Güzel değil mi? diye sordu Alise.

Chloé kırmızı dudaklı kumral saçlıydı... mutlu bir havası vardı ve elbisesinin bunda bir etkisi yoktu.

- Cesaret edemem! dedi Colin.

Sonra Alise'i bıraktı ve Chloé'yi davet etti. Chloé ona baktı. Güldü ve sağ elini omzuna koydu. Soğuk parmaklarını boynunda hissediyordu. Colin zekice seçtiği bir çift beyin sinirinin emriyle sağ pazısını kasarak aralarındaki mesafeyi kısalttı.

Chloé halen ona bakıyordu. Mavi gözleri vardı. Kıvırcık ve parlak saçlarını geriye atmak için başını salladı; sert ve kendinden emin bir hareketle de şakağını Colin'in yanağına yapıştırdı.

Çevrelerinde derin bir sessizlik yayıldı ve dünyanın geri kalan kısmı umurlarında olmadı.

Ancak tahmin edileceği üzere plak durdu. Sadece Colin asıl gerçeğe döndü, ve tavanın kafesli olduğunu, ve buradan üst kattaki kiracıların izlediğini, duvar diplerinin su süsenlerinin saçakları altında gizlendiğini, renkli gazların gelişigüzel açılmış deliklerden çıktığını ve arkadaşı İsis'in önünde durup hersinyen bir tepside küçük pastalar getirdiğini fark etti.

- Sağol, dedi Chloé buklelerini sallayarak.

- Sağol, dedi Colin, süslü püslü küçük bir ekler aldı.

- Hata ediyorsun! dedi Chloé'ye, çok güzeller.

Sonra öksürdü, çünkü şansızlık bu ya, pastanın içine gizlenmiş bir kirpi dikeniyle karşılaştı. Chloé güzel dişlerini göstererek güldü.

- Ne oldu?

Rahatça öksürmek için kızı bırakıp yanından ayrılması gerekti; sonunda da duruldu. Chloé iki kadehle geliverdi.

- İçin bunu da kendinize gelin.

- Teşekkürler! dedi Colin. Şampanya mı?

- Bir kokteyl.

Büyük bir yudum aldı ve boğuluyordu. Chloé gülmesini tutamadı. Chick ve Alise yaklaştılar.

- Nesi var? diye sordu Chick.

- İçmesini bilmiyor! dedi Chloé.

Alise nazikçe sırtına vurdu ve Uzakdoğu gongları gibi ses çıkardı. Ardından da herkes masaya geçmek için dans etmeyi bıraktı.

- Neyse işte! dedi Chick. Rahatladık artık. İyi bir plak koysak mı?

Colin'e göz kırptı...

- Biraz biglesanabana dansı yapsak mı? dedi Alise.

Chick pikap yanındaki plakların sırasını altüst etti.

- İşte, dedi Chick koydum bir plak.

Bu bir bougie-wougie plağıydı.

Chloé bekliyordu.

- Herhalde bununla biglesanabana dansı yapmayacaksınız! dedi dehşetle Colin, Chick'le Alise'e.

- Neden olmasın ki?... diye sordu Chick.

- Siz bakmayın buna! dedi Chloé'ye.

Chloé'ye sarıldı. Chloé gözlerini Colin'in bej ceketinin yakasına yaklaştırdı. Colin hafifçe başını eğdi ve kulağıyla omzu arasından öptü. Chloé titredi ancak başını çekmedi.

Colin de dudaklarını çekmedi.

Bu sırada Alise ve Chick siyahi tarzda biglesanabana dansını yapıyorlardı.

Plak çok çabuk bitti. Alise oradan ayrıldı ve daha sonra ne çalacağına baktı. Chick kendini bir divana attı. Çolin ve Chloé onun önünde duruyordu. Onları bacaklarından yakalayıp yanına düşürdü.

- Evet kuzucuklarım, her şey tıkırında mı?...

Colin oturdu ve Chloé de yanına sokuluverdi.

- Ne şeker bu kız, ha ne dersin? dedi Chick.

Chloé gülümsedi. Colin bir şey söylemedi ama kolunu Chloé'nin boynuna doladı ve pek de aldırmadan elbisesinin ilk düğmesiyle oynamaya başladı, düğme açıldı.

Alise geri geldi.

- Kaysana Chick. Colin'le senin aranıza oturmak istiyorum.

Plak seçimini iyi yapmıştı. Duke Ellington'un düzenlediği *Chloé*'ydi. Colin, Chloé'nin kulak arkasındaki saçlarını ufak ufak ısırıyordu. Fısıldadı:

- Bu tamamen sizsiniz.

Chloé yanıtlamaya fırsat bulamadan, diğerlerinin hepsi şimdi masaya oturmanın kesinlikle zamanı olmadığını düşünerek yeniden dans etmeye başladılar.

-Oh! dedi Chloé. Yazık oldu!...

XII

- Onu yeniden görecek misin? diye sordu Chick.

Nicolas'nın son yapıtı cevizli balkabağının karşısında sofraya oturmuşlardı.

- Bilmiyorum, dedi Colin. Ne yapacağımı bilmiyorum. O çok iyi yetişmiş bir kız biliyor musun. Geçen sefer İsis'lerde çok fazla şampanya içti.

- Çok yakışıyordu bu hali ona. Çok güzel bir kız. Suratını asmasana böyle! Düşünsene bir, bugün Partre'ın *Tiksinti'den Önceki Öncelikli Seçim* yapıtının dantelsiz tuvalet kâğıdı üzerine yapılmış baskısını buldum.

- Ama nereden buluyorsun bu kadar parayı? dedi Colin.

Chick bozuldu.

- Bana pahalıya mal oluyor, ama vazgeçemem. Partre'a ihtiyacım var. Koleksiyoncuyum ben. Yazdıklarının hepsi bana gerek.

- Ama durmadan yazıyor! dedi Colin. Haftada en az beş yazısı yayınlanıyor...

- Biliyorum tabii... dedi Chick.

Colin kabaktan biraz daha almasını istedi.

- Chloé'yi bir kez daha nasıl görebilirim? dedi.

Chick ona baktı ve gülümsedi.

- Haklısın, dedi, seni Jean Sol Partre hikâyelerimle sıkıyorum. Sana yardım etmek istiyorum... Ne yapmalıyım?

- Korkunç bir şey bu. Aynı zamanda hem umutsuz hem de feci derecede mutluyum. Bir şeyi bu denli istemek çok güzel bir şey.

- Biraz kavrulmuş otların arasında uzanmak isterdim, diye devam etti, kurumuş toprak ve güneş, bilirsin ya saman gibi kırılabilen sararmış otlar; üstlerinde bir sürü böcek ve kurumuş köpük. Oldukça iyi geliyor bu.

- Peki ya Chloé, dedi Chick.

- Chloé de tabii düşüncemde.

Birkaç saniye sustular. Bu arada bir sürahi sessizlikten yararlanarak duvarlar üstünde yansıyan kristal bir ses çıkardı.

- Biraz daha beyaz şarap alsana, dedi Colin.

- Evet, dedi Chick, teşekkürler.

Nicolas yemeklerin devamını, portakal kreması içinde ananaslı çöreği getiriyordu.

- Teşekkürler Nicolas, dedi Colin. Sizce âşık olduğum bir kızı görmek için ne yapabilirim?

- Aman Tanrım, Beyefendi, dedi Nicolas, böyle durumlar elbette olur... Beyefendiye itiraf etmeliyim ki böyle bir şey asla benim başıma gelmedi.

- Elbette, dedi Chick. Siz Johnny Weismuller[32] gibi yaratılmışsınız. Ama genel kural böyle değil.

- Yüreğime doğrudan giden bu saptaması için Beyefendiye teşekkür ederim! dedi Nicolas. Colin'e yönelerek, Beyefendiye, diye devam etti, Beyefendinin özlemini duyduğu kişiye rastladığı evin sahibi kişi aracılığıyla bu kişinin alışkanlıkları ve gittiği yerler hakkında bazı bilgiler edinmesini salık veririm.

- Cümlelerinizin bütün çetrefilliğine karşın, dedi Colin, Nicolas, ben aslında bir olasılık olduğuna inanıyorum. Ama biliyorsunuz ki âşık olunca aptallaşıyoruz. Bu yüzden uzun süredir bunu düşündüğümü Chick'e söylemedim,

Nicolas mutfağına döndü.

- Bu çocuğun üstüne yok! dedi Colin.

- Evet, dedi Chick, yemek yapmayı biliyor.

Biraz daha beyaz şarap içtiler.

Nicolas geri geldi. Kocaman bir pasta taşıyordu.

- Bu ek olarak ikinci tatlımız, dedi.

Colin bir bıçak aldı ve tam dümdüz yüzeye indireceği sıra durdu.

- Fazla güzel, dedi biraz bekleyelim.

- Beklemek, dedi Chick. Minör dizideki bir prelüddür.

- Sana bunu söyleten nedir? dedi Colin.

Chick'in kadehini aldı ve ağır ve hareketli bir eter gibi altın rengi şarapla doldurdu.

- Bilmiyorum, dedi Chick, beklenmedik bir düşünce bu.

- Tadına bak! dedi Colin.

Birlikte kadehleri boşalttılar.

- Korkunç bir şey bu, dedi Chick, gözlerinden çakmak çakmak kırmızı alevler çıktı.

Colin göğsünü tuttu.

- Daha da öte bir şey! Bildiğim hiçbir şeye benzemiyor,

- Hiçbir önemi yok, dedi Chick. Sen de bilinen hiçbir şeye benzemiyorsun.

- Eminim ki, dedi Colin, yeterince içersek Chloé hemen gelecek.

- Pek sanmıyorum! dedi Chick.

- Kanıma giriyorsun, dedi Colin, kadehini uzatarak.

Chick iki kadehi de doldurdu.

-Bekle! dedi Colin.

Tavandaki ve masayı aydınlatan küçük lambayı söndürdü. Sadece bir köşede Colin'in genellikle düşüncelere daldığı damalı bir ikonanın yeşil ışığı parıldıyordu.

- Ah!... diye mırıldandı Chick.

Kristalin içindeki şarap, her renkten binlerce ışık noktasından yayılırcasına fosforlu ve belirsiz bir ışıkla parlıyordu.

-İçsene! dedi Colin.

İçtiler. Parlaklık dudaklarında kaldı. Colin lambaları yaktı. Ayakta zor duruyor gibi görünüyordu.

- Bir kere içince bir şey olmaz. Bence şişeyi bitirebiliriz,

- Pastayı kesse miydik? dedi Chick.

Colin gümüş bir bıçak aldı ve pastanın kaygan beyazlığı üstünde bir spiral çizmeye başladı. Birden durdu ve şaşırarak yapıtına baktı.

- Bir şey deneyeceğim.

Masadaki demetten bir çobanpüskülü aldı ve bir eliyle pastayı tuttu. Parmağının üstünde hızla döndürerek diğer eliyle çobanpüskülünün bir ucunu spirale değdirdi.

-Dinle!... dedi.

Chick dinledi. Çalan, düzenlemesini Duke Ellington'un yaptığı *Chloé*'ydi.

Chick, Colin'e baktı. Bembeyaz olmuştu.

-Be... ben... kesmeye cesaret edemem... dedi Colin.

Chick elinden bıçağı aldı ve kararlı bir hareketle pastaya sapladı. İkiye böldü. Pastanın içinden Chick için Partre'ın yeni bir makalesi ve Colin için de Chloé'yle bir randevu çıktı.

XIII

Colin, Meydanın köşesinde ayakta Chloé'yi bekliyordu. Meydan yuvarlaktı, bir Kilise, Güvercinler, bir Park, banklar onların önünde arabalar, otobüsler, makadam üstünde. Güneş de Chloé'yi bekliyordu, ama o gölgeler yaparak, uygun aralıklarla yabani fasulye tohumları yeşerterek, panjurları iterek, Cepede'ci[33] farkında olmadan yaktığı bir sokak lambasını utandırarak kendini oyalayabiliyordu.

Colin eldivenlerinin kenarlarını kıvırıyor ve ilk cümlesini hazırlıyordu. Cümle, zaman yaklaştıkça gitgide daha hızlı değişiyordu. Chloé'yle ne yapacağını bilmiyordu. Belki bir çay salonuna götürebilirdi, ama buraların daha çok can sıkıcı havası vardı, yedi kremalı pastayı kulakları patlayıncaya kadar yiyen kırk yaşındaki obur kadınlar da pek hoşuna gitmiyordu. Onun için oburluk sadece erkeklere özgü bir şeydi, oburluk erkeklerde doğal niteliğini yitirmeden tam anlamını buluyordu. Sinema da olmaz, kabul etmez. Vekilsahası olmaz... hoşlanmaz. Dana yarışı olmaz... korkar. Saint-Louis Hastanesi olmaz… girilmez. Louvre Müzesi olmaz Asurlu güzel oğlanlar arkasında duran şehvet düşkünü adamlar var. Saint-Lazarre Garı olmaz tren yerine sadece çekçek arabaları var.

-Merhaba!...

Chloé arka taraftan gelmişti. Aceleyle eldivenini çıkardı, elleri birbirine dolaştı kendi burnuna kocaman bir yumruk indirdi, “ayy” dedi ve kızın elini sıktı. Kız gülüyordu.

- Şaşırmış bir haliniz var!...

Saçlarının renginde uzun tüylü kürk manto, yine kürkten şapka, kürk konçlu kısa küçük çizmeler.

Colin'in koluna girdi.

- Kolunuzu verin bana! Bugün pek becerikli değilsiniz...

- Geçen sefer daha iyi gitmişti, diye itiraf etti Colin.

Kız yine güldü, ona baktı, yeniden bu kez daha çok güldü,

- Benimle alay mı ediyorsunuz, dedi Colin acıklı bir yüzle. Hiç insafınız yok.

- Beni gördüğünüze sevindiniz mi? dedi Chloé.

- Evet... dedi Colin.

Önlerine gelen ilk kaldırımı izleyerek yürüdüler. Küçük pembe bir bulut havadan indi ve onlara yaklaştı.

- Yapayım mı? diye sordu.

- Yap hadi! dedi Colin, ve bulut içine aldı onları.

İçerisi sıcaktı ve tarçınlı şeker kokuyordu.

- Bizi artık kimse göremez! dedi Colin... Ama biz onları görebiliriz.

- Biraz saydamlık var, dedi Chloé, dikkat edin.

- Olsun, yine de böyle daha iyi hissediyoruz, dedi Colin. Ne yapmak istiyorsunuz?...

- Sadece dolaşmak, rahatsız olur musunuz?

- Bir şeyler söyleyin bana, o zaman.

- Ben pek bir şeylerden söz etmeyi bilmiyorum, dedi Chloé. Vitrinlere bakabiliriz. Bakın şuna! Değişik bir şey!

Vitrinde güzel bir kadın yaylı bir döşek üstünde uzanmıştı. Göğsü çıplaktı ve yumuşak beyaz tüylü bir alet göğüslerini aşağıdan yukarı fırçalıyordu. Tabelada şunlar yazıyordu: “Papaz Charles’ın[34] tabanlığıyla ayakkabılarınızın ömrünü uzatın.”

- İyi fikir! dedi Chloé.

- Ama hiç ilgisi yok ki! dedi Colin. Elle yapmak çok daha güzel olur.

Chloé kızardı.

- Böyle şeyler söylemeyin. Kızlar karşısında böyle korkunç şeyler söyleyen çocukları sevmem.

- Çok üzgünüm! dedi Colin. İstemezdim...

O kadar üzülmüş duruyordu ki kız gülümsedi ve kızmadığını göstermek için onu hafifçe sarstı.

Başka bir vitrinde kasap önlüklü şişman bir adam küçük çocukları boğazlıyordu. Bu da Çocuk Esirgeme Kurumu’nun propaganda vitriniydi.

- Görüyorsun ya para nerelere gidiyor dedi Colin. Her akşam bunları temizlemek çok pahalıya mal olmalı.

- Gerçek değiller onlar! dedi Chloé, telaşla.

- Nasıl bilebilirsiniz ki? dedi Colin. Kuruma çok ucuza geliyor bunlar.

- Sevmedim bunu hiç. Eskiden böyle propaganda vitrinleri olmazdı. Bunun bir ilerleme olduğunu düşünmüyorum.

- Önemi yok, dedi Colin. Bu sadece bu tür aptallıklara inananları etkiliyor.

-Peki ya bu?... dedi Chloé.

Vitrinde kauçuk lastikler üstünde yusyuvarlak şişmiş bir göbek vardı. Tabelanın üstünde şöyle yazıyordu. *Sizinkini de Elektrikli Ütüyle ütülerseniz kırışıklar kalmaz.*

- Ama onu tanıyorum ben! dedi Colin. Bu eski aşçım Serge'in göbeği. Ne işi olabilir burada?...

- Boşver! dedi Chloé. Bu göbek hakkında uzun uzun konuşmayacaksınız herhalde. Zaten oldukça büyük.

- Yemek yapmayı bildiği içindir.

- Hadi gidelim, dedi Chloé, artık vitrinleri görmek istemiyorum, hoşuma gitmedi.

- Ne yapalım? dedi Colin. Bir yerlerde çay içelim mi?

- Ah!... Bu saatte içilmez ki! Hem zaten çok da sevmem.

Colin derin bir nefes aldı rahatladı ve askıları çatırdadı.

- Bu gürültü nereden çıktı?

- Kuru bir dala bastım, diye açıkladı Colin kızararak.

- Ormanda[35] dolaşmaya gitse miydik?... dedi Chloé.

Çok mutlu olan Colin ona baktı.

- Çok iyi bir fikir... Kimse olmaz.

Kız kızardı.

- Onun için değil ki. Zaten, diye ekledi öç almak için, anayollardan ayrılmayacağız. Patikalarda ayaklarımız ıslanır.

Kolunun altında hissettiği kolu hafifçe sıktı Colin.

- Alt geçitten geçelim, dedi.

Geçidin iki yanı Kent güzelleştiricilerin Parklar ve Heykeller için yedek güvercin sakladıkları büyük çaplı kuşluklarla kaplıydı. Ayrıca serçeler için fidanlık ve küçük serçelerin de cıvıltıları vardı. İnsanlar buraya çok sık inmezdi çünkü bütün bu kuşların kanatları küçücük mavi beyaz tüylerin uçuştuğu korkunç bir cereyan yapıyordu.

- Kıpırdamadan durmaz mı bunlar hiç? dedi uçmasın diye şapkasına bastırarak.

- Hep aynıları değil, dedi Colin.

Pardösüsünün etekleriyle karşı koyuyordu.

- Güvercinlerden kurtulmak için acele edelim, serçeler daha az rüzgâr yapıyor dedi Chloé, Colin’e sokularak.

Acele ettiler ve tehlikeli bölgeden çıktılar. Küçük bulut onları izlemedi, kestirmeden geçmişti ve onları geçidin diğer ucunda bekliyordu bile.

XIV

Bank biraz nemli ve koyu yeşil görünüyordu. Her şeye rağmen bu yoldan çok kimse geçmezdi ve pek de fena sayılmazlardı.

- Üşümüyorsunuz ya? diye sordu Colin.

- Hayır bu bulut varken, dedi Chloé, ancak yine de yaklaşmak istiyorum.

- Ah! dedi Colin ve kızardı.

Garip duygular doğdu içinde. Elini Chloé'nin beline doladı. Başlığı diğer yana kaydı Colin'in tam dudaklarının yanında bir tutam parlak saç bulunuyordu.

- Sizinle olmayı seviyorum, dedi Colin.

Chloé bir şey söylemedi. Biraz daha hızlı soluk alıp verdi ve çaktırmadan sokuldu.

Colin neredeyse kulağının içine doğru konuşuyordu.

- Sıkılmıyorsunuz ya? diye sordu.

Kız başıyla hayır dedi, ve Colin bu davranıştan cesaret bulup biraz daha yaklaştı.

- Ben..., dedi kulağının dibinde, o anda sanki yanlışlıkla olmuş gibi Chloé başını çevirdi ve Colin onu dudaklarından öptü.

Uzun sürmedi bu; ama bir sonraki daha iyiydi. Sonra yüzünü Chloé'nin saçlarına gömdü ve bir şey söylemeden orada kaldılar.

XV

- Geldiğiniz için teşekkür ederim Alise, dedi Colin. Yine de tek kız siz olacaksınız...

- Önemli değil, dedi Alise, Chick de kabul etti.

Chick onayladı. Ama doğrusu, Alise'in sesi hiç de neşeli sayılmazdı.

- Chloé Paris'te değil, dedi Colin, akrabalarıyla üç haftalığına Midi'ye gitti.

- Ah! dedi Chick. Üzgün, olmalısın.

- Bundan daha mutlu olmamıştım! dedi Colin. Onunla nişanlandığımı size söylemek istiyordum...

-Kutlarım seni!... dedi Chick.

Alise'den gözlerini kaçırdı...

- Siz İkinizin nesi var? dedi Colin. İşler yolunda değil galiba.

- Bir şey yok, dedi Alise, Chick aptallık ediyor.

- Ama hayır, dedi Chick. Sen bakma ona Colin... yok bir şey.

- Aynı şeyi söylüyorsunuz ama anlaşamıyorsunuz, dedi Colin, ya biriniz ya da ikiniz birden yalan söylüyorsunuz. Gelsenize hemen yemek yiyelim.

Yemek odasına geçtiler.

- Oturun Alise, dedi Colin. Yanıma gelin de ne olduğunu söyleyin.

- Chick çok aptal, dedi Alise. Parası olmadan yaşanmayacağı için beni yanında tutmaya hakkı olmadığını düşünüyor ve benimle evlenemediği için utanıyor.

- Aptalın tekiyim, dedi Chick.

- Size ne diyeceğimi bilmiyorum, dedi Colin...

O kadar mutluydu ki mutluluğu ona çok dokundu...

- Sadece para yüzünden değil, dedi Chick. Alise'in ailesi de hiçbir zaman kızlarının benimle evlenmesini istemeyecekler, haklılar da. Partre[36]'ın kitaplarının birinde böyle bir hikâye vardı.

- Harika bir kitap, dedi Alise. Okumadınız mı Colin?

- İşte siz böyle insanlarsınız... dedi Colin. Bütün paranızı bunlara harcadığınıza eminim.

Chick ve Alise başlarını eğdiler.
- Benim hatam! dedi Chick Alise artık Partre için bir harcama yapmıyor Neredeyse benimle yaşadığından beri onunla ilgilenmiyor.
Sesinde bir sitem vardı.
- Seni Partre'dan daha çok seviyorum! dedi Alise.
Neredeyse ağlayacaktı.
- Çok naziksin, dedi Chick. Seni hak etmiyorum. Ama Partre koleksiyonculuğu yapmam da benim kötü huyum, ve ne yazık ki bir mühendisin her istediğine sahip olması imkânsız.
- Üzgünüm! dedi Colin. Sizin için her şeyin iyi olmasını isterdim. Peçetelerinizi açabilirsiniz.
Chick'in peçetesinin içinde yarı-kokarca ciltli *Kusmuk*, Alise'inkinin içinde bulantı biçimli kocaman altın bir yüzük duruyordu.
-Ah! dedi Alise.
Kollarını Colin'in boynuna doladı ve öptü onu.
- Sen çok ince birisin! dedi Chick. Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum, zaten sen de çok iyi bilirsin ki sana istediğim gibi teşekkür edemem...
Colin kendini biraz rahatlamış hissetti. Alise'in de bu akşam gerçekten güzelliği üzerindeydi.
- Parfümünüz nedir? dedi. Chloé çifte damıtılmış orkide parfümünü kullanıyor.
- Parfüm kullanmıyorum ki ben!... dedi Alise.
- Doğal kokusu onun! dedi Chick.
- Harika! dedi Colin. Deresi ve küçük tavşanlarıyla bir orman gibi kokuyorsunuz.
- Chloé'den söz etsenize bize! dedi Alise, ruhu okşanmış bir şekilde.
Nicolas ordövrü getiriyordu.
- Merhaba Nicolas, dedi Alise. İyi misin?
- Evet, dedi Nicolas.
Tepsiyi masaya bıraktı.
- Beni öpmeyecek misin? dedi Alise.
- Rahatsız olmayın Nicolas, dedi Colin. Hatta sizinle yemek yemekten büyük zevk alacağız...
- Ah! Evet ya, dedi Alise. Bizimle ye...

- Beyefendi beni zor duruma düşürüyor... bu kılıkla sofraya oturamam.

- Bakın Nicolas, dedi Colin, isterseniz üzerinizi değiştirin, ama sonra bizimle yemek yiyeceksiniz bu bir emirdir.

- Beyefendiye teşekkürlerimi sunarım. Üzerimi değiştireyim.

Tepsiyi masaya bıraktı ve çıktı.

- Ee? dedi Alise, gelelim Chloé'ye.

- Kendiniz alın tabağınıza, dedi Colin. Bunun ne olduğunu bilmiyorum ama iyi bir şey olmalı.

- Çatlatacaksın bizi!... dedi Chick.

- Bir ay içinde Chloé'yle evleniyorum, dedi Colin. Ama bunun hemen yarın olmasını isterdim.

- Ah! dedi Alise. Ne kadar şanslısınız...

Colin bu kadar zengin olduğu için utandı.

- Baksana Chick, dedi, para ister misin?...

Alise sevgiyle Colin'e baktı. O kadar nazikti ki ince ellerinin damarlarında dolaşan mavi ve mor düşünceleri görünüyordu.

- İşe yarayacağını sanmam, dedi Chick.

- Alise'le evlenebilirsin!... dedi Colin.

- Ailesi istemiyor diye cevap verdi Chick, ve ben de Alise onlara kızsın istemiyorum. Çok küçük daha...

- O kadar da küçük değilim! dedi Alise, kapitoneli koltukta doğrulup iri göğüslerini göstererek.

- Demek istediği bu değil... diye sözünü kesti Colin. Baksana Chick, yüz bin doublezons'um var, sana dörtte birini veririm, rahatça geçinebilirsin. Çalışmayı da sürdürürsün, böylece işler yoluna girer.

- Sana asla yeterince teşekkür edemiyorum, dedi Chick.

- Bana teşekkür etme, dedi Colin. Ben herkesin mutluluğunu değil her bir kişinin mutluluğunu istiyorum.

Kapı çaldı.

- Ben açarım!... dedi Alise. En küçük benim. Hem siz demediniz mi küçük olduğumu...

Kalktı, ufacık ayakları yumuşak halı üstünde hafif bir renk değişimi yarattı.

Servis merdiveninden inen Nîcolas'dı bu. Şimdi kalın dokuma kumaştan bejli yeşilli bir pardösü giymiş, ekstra-düz bir amerlaud fötr

takmıştı. Tüyleri yolunmuş domuz eldiveni, dayanıklı Hint timsahı derisinden ayakkabıları vardı, paltosunu çıkardığında da bütün ihtişamıyla fildişleriyle süslü kahverengi kadife ceketi, paçaları beş parmak artı bir karış[37] genişliğinde petrol yeşili pantolonu ortaya çıktı.

- Ah! dedi Alise, ne kadar da havalısın!

- Nasılsın yeğenim? Her zamanki gibi güzel...

Göğsünü ve kalçalarını okşadı.

- Masaya gelsene, dedi Alise.

- Selam arkadaşlar! dedi Nicolas, içeri girince.

- Sonunda! dedi Colin. Bizlerle normal konuşmaya karar verdiniz mi?

- Tabii ki! dedi Nicolas. Ben de öyle konuşabilirim. Söylesene, diye devam etti, dördümüz senli benli konuşsak mı?

- Tamam, dedi Colin. Koy onu.

Nicolas, Chick'in karşısına oturdu.

- Ordövr alsana, dedi Chick.

- Çocuklar, dedi Colin, sağdıçlarım olmak ister misiniz?

- Anlaşıldı!... diye kabul etti Nicolas. Ama bizi korkunç kızlarla eşleştirme sakın, ha? Böyle şeyler çok olur da.

- Alise ve İsis'ten nedime ve Desmarais kardeşler[38]'den de tören oğlancıları olmalarını isteyecektim.

- Tamamdır! dedi Chick

- Alise, dedi Nicolas, mutfağa git de fırının içindeki tepsiyi getir. Şimdiye hazırdır herhalde.

Alise, Nicolas'nın söylediklerini dinledi kalın gümüş tepsiyi getirdi, Chick kapağı kaldırınca içinde kaz ciğeri ezmesinden yapılmış, biri damatlıkla Colin'i diğeri de gelinlikle Chloé'yi temsil eden İki küçük figürü gördüler. Yanlarında düğün tarihi bir köşede de Nicolas'nın imzası okunuyordu.

XVI

Colin sokakta koşuyordu.

- Güzel bir düğün olacak... Yarın, yarın sabah. Tüm arkadaşlarım orada olacak...

Sokak, Chloé'ye götürüyordu.

- Chloé, dudaklarınız tatlı. Meyva gibi bir teniniz var. Gözleriniz görmesi gerektiği gibi görüyor ve bedeniniz beni ısıtıyor...

Cam bilyeler sokakta yuvarlandı ve çocuklar arkalarından koştular.

- Sizi öpmeye doymam için aylar, aylar geçmesi gerekecek. Size, ellerinize, saçlarınıza, boynunuza konduracağım öpücükleri bitirmem için yıllarca ay geçmesi geçmesi gerekecek…

Üç kız çocuğu vardı. Yusyuvarlak bir halka içinde şarkı söyleyip üçgen şeklinde dans ediyorlardı,

- Chloé, çıplak memelerinizi göğsümde, birbirine geçmiş ellerimi üzerinizde, kollarınızı boynumda, parfümlü başınızı omzumun çukurunda hissetmek istiyorum ve kıpır kıpır derinizi ve sizden yayılan kokuyu...

Gökyüzü açık ve maviydi, keskin bir soğuk vardı hâlâ, ama daha az etkili. Kapkara ağaçlar, solgun dallarının ucundaki yeşil ve patlamaya hazır tomurcukları gösteriyordu.

- Benden uzakta olduğunuz zaman sizi gümüş düğmeli elbisenizle görüyorum, ama ne zaman giymiştiniz ki onu? Hayır giydiğiniz ilk seferi. Randevu günü, kalın ve yumuşak mantonuzun akında üzerinize oturmuştu.

Mağazanın kapısını itti ve girdi.

- Chloé için bir sürü çiçek istiyorum!... dedi.

- Ne zaman götürmek gerek ona?... diye sordu çiçekçi kız.

Genç ve narindi kız, elleri kırmızıydı. Çiçekleri çok seviyordu.

- Yarın sabah getirin onları, sonra benim evime de getirin odamızda bir sürü zambak, beyaz glayöller, güller, bir sürü başka beyaz çiçek olsun, özellikle de koca bir buket kırmızı gül koyun...

XVII

Desmarais kardeşler düğün için giyiniyorlardı. Çok şık oldukları için tören oğlancıları sık sık davet edilirlerdi, ikiz kardeşlerdi. Büyüğünün adı Coriolan'dı. Siyah kıvırcık saçları, pürüzsüz beyaz teni, el değmemiş bir havası, uzun san kirpiklerinin arkasında mavi gözleri vardı.

Pégase adlı küçük olanının benzer bir görünüşü vardı ancak kendisini genelde diğeriyle ayırmaya yeten yeşil kirpikleri vardı. Oğlana mesleklerini hem zorunluluktan hem de zevk aldıkları için yapıyorlardı, tören oğlancıları olmaları için iyi para ödediklerinden, onlar da neredeyse daha fazla çalışmıyorlardı ve maalesef bu korkunç aylaklık onları gün be gün kötülüğe itiyordu; önceki gece de böyle olmuştu Coriolan bir kıza kötü davranmıştı. Pégase onu azarlarken bir yandan da üç cepheli büyük ayna karşısında böğrünü erkek badem macunuyla ovalıyordu.

- Kaçta döndün sen ha! diyordu Pégase.

- Hatırlamıyorum, dedi Coriolan. Bırak beni. Böbreklerinle uğraşsana sen.

Coriolan tamponlu bir cımbızla kaşlarını alıyordu.

- Ahlaksızın tekisin seni dedi Pégase. Bir kız ha! Ya teyzen görseydi!...

- Ah! Sen hiç yapmadın öyle mi? dedi Coriolan tehdit ederek.

- Ne zaman oldu ki bu? dedi Pégase biraz endişeli.

Masajını böldü ve aynanın karşısında rahatlatıcı birkaç hareket daha yaptı.

- Yeter artık!... dedi Coriolan. Uzatmıyorum artık. Seni yerin dibine sokmak gibi bir niyetim yok. Gel de şu korsemi ilikle.

Arkadan yırtmaçlı tek başına kapatması güç olan değişik biçimli korseleri vardı.

- Hah işte! diye pispis sırıttı Pégase, gördün mü!... hiçbir şey söyleyemezsin!...

- Tamam artık dedim sana! yineledi Coriolan. Bugün kim evleniyor?

-Colin, Chloé'yle evleniyor!... dedi kardeşi sevimsiz bir ifadeyle.

- Niye böyle söylüyorsun? diye sordu Coriolan. İyi biridir bu çocuk!...

- Evet çocuk iyi biri, dedi Pégase, gıptayla, ama kız, kızın öyle yuvarlak göğüsleri var ki istesen de oğlan yerine koyamazsın.

Coriolan kızardı.

- Bana güzel geliyor... diye mırıldandı. İnsan göğüslerine dokunmak istiyor... Sende böyle bir his uyandırmıyor mu?

Kardeşi şaşkınlıkla baka ona.

- Ne aptal şeysin sen ya! diye hiddetle bağırdı. Sen ahlaksızın tekisin... Bir gün neredeyse bir kadınla evleneceksin...

XVIII

Rahip ayinhaneden bir Kayyum ve bir İsviçreliyle birlikte çıktı. İçinde bir yığın süs bulunan kıvrımlı kartondan kocaman kutular taşıyorlardı.

- Boyamacıların kamyonu gelince, mihraba kadar girmelerine izin verin Joseph, dedi İsviçreli'ye. (Çünkü neredeyse bu meslekteki tüm İsviçrelilerin adı Joseph'tir.)

- Her yeri sarıya mı boyuyoruz? dedi Joseph.

- Mor çizgileri de olacak, dedi Kayyum Emmanuel Jude[39].

İri yarı ve sevimli bir adamdı, üniforması ve altın zinciriyle soğuktan donmuş burunlar gibi parlıyordu.

- Evet, dedi Rahip, Başkopos Kutsarma için geliyor. Gelin; Müzisyenlerin balkonunu kutuların içindeki şeylerle süsleyeceğiz.

- Kaç tane Müzisyen var? diye sordu İsviçreli,

- Yertmiş üç, dedi Kayyum.

- On dört tane de koro çocuğu, dedi gururla Rahip. Ve İsviçreli uzun bir ıslık çaldı, fiuuuuuuuuu…

- Ve sadece iki kişi evleniyor! dedi hayran hayran.

- Evet, dedi Rahip, zenginlerde böyle olur.

- Çok kalabalık olacak mı? diye sordu Kayyum.

- Çok! dedi İsviçreli. Uzun kırmızı kargımı ve kırmızı elmalı bastonumu alacağım.

- Hayır, dedi Rahip, san kargı ve mor baston almak gerek böylesi daha şık olur.

Balkonun altına geldiler. Rahip kubbeyi destekleyen kıvrımların altında kalmış küçük bir kapıyı açtı, ve açtı onu. Birbiri ardından Arşimed vidası gibi dar merdivenden girdiler. Yukarıdan parlak bir ışık süzülüyordu.

Yirmi dört vida turu döndüler ve soluklanmak için durdular.

- Çok zor! dedi Rahip.

Daha alttaki İsviçreli onayladı, ve iki ateş arasında kalmış Kayyum buna katıldı.

- İki buçuk tur daha kaldı, dedi Rahip.

Yerin iki yüz metre alandan mihrabın karşısındaki sis arkasında ne olduğu zor seçilen platforma çıktılar. Bulutlar teklifsizce kilisenin içine giriyor gri ve şişman kütleler halinde sahnı geçiyorlardı,

- Hava güzel olacak! dedi Kayyum bulutların kokusunu içine çekerek. Kekik kokuyorlar.

- Biraz da kantaron kokuyor! dedi İsviçreli, kokusu var sanki.

- Tören çok İyi geçecek sanıyorum! dedi Rahip.

Kartonları bıraktılar ve süslerle Müzisyenlerin sandalyelerini süslemeye başladılar. İsviçreli katlarını açıyor, tozları gitsin diye üstlerini üflüyor sonra da Kayyumla Rahip'e veriyordu.

Başlarının üstünden direkler çıkıyor da çıkıyordu, ve çok uzaklarda birleşiyor gibi görünüyorlardı. Yumuşak gün ışığıyla okşanmış krem beyazı donuk bir taş çevreye hafif ve huzur veren bir ışık yayıyordu. En yukarısı da mavili yeşilliydi.

- Mikrofonları parlatmak gerekir! dedi Rahip, İsviçreli'ye.

- Son süsü de açıyorum, dedi İsviçreli. Ben bakarım ona.

Heybesinden kırmızı yünlü bir bez çıkardı ve ilk mikrofonun başını hızla ovmaya başladı. Dört tane vardı ve her biri dışarıdaki kilise çanlarına uyacak biçimde orkestra sandalyelerinin karşısında sırayla dizilmişti; bu sırada içeride müzik duyuluyordu.

- Acele et, Joseph, dedi Rahip. Emmanuel'le ben bitirdik.

- Bekleyin beni! dedi İsviçreli. Sadece beş dakikalık hoşgörü yeter bana.

Kayyum ve Rahip süsleme kumlarının kapaklarını kapadılar ve düğünden sonra almak üzere balkonun bir köşesine koydular.

- Hazırım, dedi İsviçreli.

Üçü de paraşütlerinin iplerini düğümlediler ve zarif bir şekilde kendilerini boşluğa bıraktılar. Rengarenk üç çiçek yumuşacık bir sesle açıldı ve kazasız belasız mihrabın cilalı taşlarına ayak bastılar.

XIX

- Beni güzel buluyor musun?

Chloé, kırmızı balığın kayıtsızca dolaştığı kumlu gümüş havuzun suyuna bakarak kendini seyrediyordu. Omzunun üstünde siyah bıyıklı gri fare ayaklarıyla burnunu kaşıyor ve değişen yansımalara bakıyordu.

Chloé tütsü dumanı kadar ince, açık ten renkli çorabını ve beyaz deriden topuklu ayakkabılarını giydi. Hoş bileğini daha zarif gösteren mavi altından kalın bileziği dışında geri kalan her yeri çırılçıplaktı.

- Giyinmem gerektiğini düşünüyor musun?...

Fare Chloé'nin yuvarlak boynundan aşağı doğru kendini bıraktı ve parfüm kokan göğüslerinin birine tutundu. Kız aşağıdan yukarı doğru baktı ve onaylar gibi göründü.

- Seni en iyisi yere bırakayım! dedi Chloé. Biliyorsun ki bu akşam Colin'in evine geri dönüyorsun. Buradakilerle vedalaşacaksın.

Fareyi halının üstüne koydu, pencereden baktı, perdeyi bıraktı ve yatağına yaklaştı. Serilmiş beyaz elbisesi ve İsis'le Alise'in açık su yeşili elbiseleri duruyordu.

- Hazır mısınız?...

Banyoda Alise, İsis'e saçını yaparken yardım ediyordu. Onlar da ayakkabılarıyla çoraplarını giymişlerdi.

- Ne siz ne de ben çok acele etmeyeceğiz, dedi yalandan ciddi bir tavırla. Biliyorsunuz kızlar, ben bu sabah evleniyorum.

- Daha bir saatin var! dedi Alise.

- Yeter zaten! dedi İsis. Saçını yapmışsın bile.

Chloé buklelerini sallayarak güldü. Buharla dolmuş banyo çok sıcaktı ve Alise'in sırtı o kadar çekici görünüyordu ki Chloé yassı avuçlarıyla yumuşak bir biçimde okşadı. Aynanın karşısına geçmiş olan İsis uysal bir biçimde Alise'in becerikli hareketlerine teslim etmişti başını.

- Gıdıklıyorsun beni! dedi gülmeye başlayan Alise.

Chloé en gıdıklanan yerlerini özellikle okşuyordu koltuk altlarından kalçalarına kadar. Alise'in derisi sıcak ve capcanlıydı.

-Topuzumu bozacaksın, dedi İsis, zaman geçirmek için tırnaklarını yaparken.

- İkiniz de çok güzelsiniz. Böyle gelememeniz çok yazık keşke sadece çoraplarınız ve ayakkabılarınızla kalsaydınız.

- Git giyin bebek, dedi Alise, her şeyi kaçıracaksın.

- Öp beni, dedi Chloé. O kadar mutluyum ki.

Alise onu banyodan dışarı attı ve Chloé yatağının üstüne oturdu. Elbisenin dantellerine bakarken kendi kendine gülüyordu. Öncelikle selofandan küçük bir sutyen ve etlerinin hafif bir bombeyle çıktığı saten beyaz bir külot giydi.

XX

- İyi mi? dedi Colin.

- Daha olmadı! dedi Chick.

On dördüncü kez Chick, Colin'in kravatını bağlıyordu, ve hâlâ olmuyordu.

- Bir de eldivenle mi denesek! dedi Colin.

- Neden? diye sordu Chick. Daha mı iyi yapılır?

- Bilmem, dedi Colin. Öylesine bir fikirdi işte,

- Erken başlamakla iyi ettik! dedi Chick.

- Evet, dedi Colin, ama hâlâ beceremezsek geç bile kalacağız.

- Ah! dedi Chick, olacak galiba.

Arka arkaya bir sürü hızlı hareket yaptı ve iki ucunu hızla çekti. Kravat ortadan ikiye ayrıldı ve parmaklarının arasında kaldı.

- Bu üçüncüsü! dedi Colin, kayıtsız bir tavırla.

- Ah! dedi Chick, tamam, biliyorum.

Bir sandalyeye oturdu ve bunalmış bir halde çenesini kaşıdı,

- Ne olduğunu anlamıyorum, dedi.

- Ben de, dedi Colin, ama anormal bir şey bu. Dördüncü kravatı aldı, gözleriyle bir vızıltının uçuşunu ilgiyle izleyerek, aldırmaz bir biçimde Colin'in boynuna doladı. Kalın ucu ince uçtan geçirdi, düğümün içinden çıkardı, sağa doladı, altından geçirdi, ne yazık ki tam o anda, gözleri işine takıldı, kravat işaret parmağını ezerek hızla kapandı. Canı yanınca bağırmasını engelleyemedi.

- Ne meret şeymiş be! dedi. Kahretsin!

- Acıttı mı? diye sordu Colin üzüntüyle.

Chick hızla parmağını emiyordu.

- Tırnağım mosmor olacak! dedi.

- Zavallıcık! dedi Colin.

Chick bir şeyler söylendi ve Colin'in boynuna baktı.

- Dur bir dakika!... diye ofladı. Düğüm olmuş!... Kıpırdama!...

Gözlerini ayırmadan dikkatle geri çekildi ve arkasındaki masadan pastel sabitleyici şişesini aldı. Yavaşça püskürtme borusunun kapağını

ağzına götürdü ve sessizce yaklaştı. Colin bu arada inatla tavana bakarak şarkı mırıldanıyordu.

Püsküren serpinti kravat düğümünü tam ortadan vurdu. Kravat dirense de tutkalın donmasıyla olduğu yerde kaskatı kesildi.

XXI

Colin, Chick'le birlikle evden çıktı. Chloé'yi almaya yürüyerek gittiler. Nicolas onlarla doğrudan kilisede buluşacaktı, Gouffé'den bulduğu özel bir yemeğin pişmesini bekliyordu ve harika bir şey çıkacağını umuyordu.

Yol üstünde bir kitapçı vardı, önünden geçerken Chick duruverdi. Rafların tam ortasında Partre'ın Bovouard Düşesi armalı mor maroken kaplı *Küf Kokusu* değerli bir mücevher gibi parıldıyordu.

- Ah! dedi Chick, baksana şuna!...

- Ne? dedi arkasına gelen Colin. Ah bu mu?

- Evet... dedi Chick.

Ağzının suyu akmaya başladı. Ayaklarının arasında bir dere oluştu, tozların şekilsiz tümseklerinin çevresinden dolaşarak kaldırımın kenarından yola ulaştı.

- Ah ne oldu? dedi Colin. Sende yok muydu?...

- Cildi böyle değil ama! dedi Chick.

- Ah yeter ama, dedi Colin. Gel acelemiz var.

- En azından bir iki dublözon eder! dedi Chick.

- Kesinlikle öyledir! dedi...

Colin uzaklaşırken. Chick ceplerini karıştırdı.

- Colin, diye seslendi... bana biraz borç versene.

Colin yeniden durdu. Ve üzgün bir havayla başını salladı.

- Sanırım sana vermeye söz verdiğim yirmi beş bin dublözon fazla uzun süre kalmayacak.

Chick kızardı, başını eğdi, ama elini uzattı. Parayı aldı ve dükkâna koştu. Colin endişeyle bekliyordu. Chick'in neşeli halini görünce, bu kez merhametle yeniden başını salladı, yeni dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi.

- Delisin sen, zavallı Chick. Ne kadar verdin buna?

- Önemli değil! dedi Chick. Acele edelim.

Hızlandılar. Chick uçan ejderhalara binmiş gibi duruyordu. Chloé'nin kapısında insanlar Colin'in getirttiği ve tören şoförünün kullandığı güzel

beyaz arabaya bakıyorlardı. İçerisi beyaz kürkle kaplıydı, sıcacıktık ve müzik duyuluyordu.

Gökyüzünün maviliği devam ediyordu, bulutlar hafif ve sınırsızdı. Abartısız soğuktu. Kışın sonu yaklaşıyordu.

Asansörün tabanı ayaklarının altında şişerek onları yumuşak büyük bir spazmla kata getirdi. Kapı önlerinde açıldı. Zili çaldılar Kapıyı açtılar. Chloé onları bekliyordu. Selofan sutyeni, küçük beyaz külotu ve çorapları dışında bedenine iki kat muslin geçirmiş, başını tamamen açıkta bırakan omuzlarından aşağı doğru büyük bir tül duvak takmıştı.

Alise ve İsis de aynı biçimde giyinmişlerdi ancak elbiseleri su rengindeydi. Kıvırcık saçları güneşte parlıyordu; ağır ve parfümlü hacimlerle omuzlarına dökülüyordu. Hepsi birbirinden güzeldi. Colin biliyordu. Elbisesi bozulmasın diye Colin, Chloé'yi öpemedi, İsis'le Alise'i kucakladı. Ne kadar mutlu olduğunu görünce sarılmasına izin verdiler

Bütün yatak odası Colin'in seçtiği beyaz çiçeklerle kaplıydı, ve dağınık yatağın yasağında kırmızı bir gül yaprağı vardı. Çiçeklerin kokusu ve kızların parfümü birbirine karıştı, Chick kendini kovan içindeki bir arı gibi gördü. Alise saçına mor bir orkide takmıştı, İsis lal rengi bir gül, Chloé de beyaz bir kamelya. Bir buket zambak vardı elinde, mavi altın bileziğinin yanında taptaze sarmaşıktan bileziği parlıyordu. Küçük kare ve uzun elmaslarla süslü nişan yüzüğü mors alfabesiyle Colin'in adını yazıyordu. Bir köşede çiçeklerin altından umutsuzca manivelasını çeviren sinematografının kafasının tepesi görünüyordu.

Colin, Chloé'yle birkaç saniye poz verdi, sonra Chick, Alise ve İsis'le. Ve sonra hepsi toplandı ve asansöre ilk giren Chloé'yi izledi. Asansörün kabloları çok ağır yükü alanda öyle bir uzadı ki, butona basmaya gerek kalmadı, ancak asansör kabiniyle yeniden yukarı çıkmadan çabucak inmeğe çalıştılar.

Şoför kapıyı açtı, üç kız ve Colin arkaya oturdu, Chick öne geçti ve hareket ettiler. Caddede herkes Cumhurbaşkanı'nın[40] geçtiğini sanarak dönüp bakıyor ve büyük bir coşkuyla kollarını döndürüp duruyorlar; sonra da parlak ve yaldızlı şeyleri düşünerek yollarına devam ediyorlardı.

-Kilise çok uzaklaşmış değildi. Araba zarif bir kalp[41] çizdi ve basamakların altında durdu.

Sahanlıkta iki büyük işlemeli sütun arasında, Rahip, Kayyum ve İsviçreli, düğünden[42] önce geçit töreni yapıyorlardı. Arkalarında beyaz ipekten uzun kumaşlar yerlere kadar iniyordu ve on dört Din çocuğu bale yapıyorlardı. Oğlanlar beyaz gömlekler, kırmızı kısa pantolonlar, beyaz ayakkabılar giymişlerdi. Kızlar pantolon yerine kırmızı pilili etekler giymişler, saçlarına kırmızı tüyler takmışlardı. Rahip büyük davula geçmiş, Kayyum mızıkayı çalıyor, İsviçreli de marakaslarla ritim tutuyordu. Nakaratı üçü birden koro halinde söylüyor, ardından İsviçreli, İspanyol dansı yapıp bir bas kapıyor ve havaya uygun bir biçimde orkestraya eşlik ediyordu.

Yetmiş üç müzisyen balkonlarda şimdiden çalmaya, çanlar da var güçleriyle çınlamaya başlamışlardı. Bir an için orkestradan uyumsuz sesler yükseldi, çünkü kenara çok yaklaşan orkestra şefi boşluğa uçtu ve yardımcı-şef de herkesi kontrolü alana aldı. Orkestra şefi döşemeye düştüğünde, orkestra da düşme sesini Örtbas etmek için başka bir ses çıkardı ancak Kilise temelden sarsıldı.

Colin ve Chloé büyülenmiş olarak Rahibin, Kayyumun ve İsviçrelimin gösterilerini izliyorlardı, ve arkalarında iki yardımcı İsviçreli kargı verilmesini bekliyorlardı.

Rahip bagetleri yukarı fırlatarak son bir hareket daha yaptı, Kayyum çığırtmasından, gelini görmek için basamaklara dizilmiş sofuların yarısını duaya başlatan son derece tiz bir miyavlama çıkardı, İsviçreli son notada kontrbasının tellerini kopardı. Ardından on dört Din çocuğu basamakları birbiri ardından indiler; arabanın sağına kızlar soluna oğlanlar dizildi.

Chloé çıktı, beyaz giysisinin içinde büyüleyici ve göz kamaştırıcıydı; Alise ve İsis arkasından geliyordu. Nicolas geldi ve topluluğa yaklaştı.

Colin, Chloé'nin, Nicolas İsis'in, Chick de Alise'in koluna girdi ve sağda Coriolan solda Pégase olmak üzere, Desmarais kardeşlerin arkasından eşleşip şakalaşarak basamakları çıktılar.

Sahanlıkta Colin ve arkadaşları karmakarışık bir hareket yaptılar ve kiliseye girmek için son derece uygun bir biçimde eşleştiler. Colin, Alise'le, Nicolas Chloé'nin kolunda, ardından Chick ve İsis, en son olarak da Desmarais kardeşler, ancak bu sefer Pégase sağda Coriolan soldaydı. Rahip ve müritleri dönmeyi bıraktılar, kortejin önüne geçtiler ve hepsi birden eski bir Gregoryan ilahisini koro halinde söylediler ve kapıya doğru yürüdüler.

Yardımcı İsviçreliler geçerken kutsal su dolu ince kristalden küçük topu onların başlarında kırdılar, saçlarına da erkekler için sarı, kadınlar için mor alevle yanan tütsü çubukları yerleştirdiler.

Kilisenin girişinde vagoncuklar sıralanmıştı. Colin ve Alise ilkine geçtiler ve hemen uzaklaştılar. Din kokan karanlık bir tünele indiler. Vagoncuk raylar üstünde gök gürültüsüne ilerliyor, müzik de var gücüyle çınlıyordu. Tünelin ucunda vagoncuk bir kapıdan daldı, doksan derece döndü ve İsa, yeşil bir ışık içinde belirdi. Korkunç bir biçimde sırıttı ve Alise, Colin'e yapıştı. Örümcek ağları yüzlerine değiyor ve dualardan parçalar geliyordu akıllarına. İkinci olarak Meryem Ana göründü ve üçüncüsü de bir gözü morarmış ve pek mutsuz duran Tanrı'ydı; Colin duanın tümünü hatırladı ve söyleyebildi Alise'e. Vagoncuk sağır eden bir gürültüyle yanlamasına kemerlerin arasından çıktı ve durdu. Colin indi Alise'in yerine geçmesine yardım etti ve Chloé'yi bekledi o da hemen göründü.

Mihraba baktılar. Büyük bir kalabalık vardı, onları tanıyan herkes oradaydı, müzik dinliyor ve böylesi güzel bir törenin tadını çıkarıyorlardı.

Başkopos'a eşlik eden Rahip'in önünden parlak giysilerinin içinde hoplaya zıplaya İsviçreliyle Kayyum belirdi. Herkes kalktı. Başkopos büyük kadife bir koltuğa oturdu. Döşeme üstündeki sandalyelerin gürültüsü son derece ahenkliydi.

Müzik birden kesildi. Rahip mihrabın önünde diz çöktü, başını üç kez yere vurdu, Kayyum, Colin ve Chloé'yi yerlerine götürdüğü sırada İsviçreli, Din çocuklarını mihrabın iki yanında diziyordu. Bu sırada kilisede derin bir sessizlik vardı ve herkes nefesini tutmuştu.

Dev ışıklar her yerde ışın demetlerini altın şansı şeyler üzerine gönderiyordu, buradan da ışınlar her yöne dağılıyordu ve kilisenin kalın san ve mor çizgileri mihraba yatmış bir eşekarısının karnının içten görünümü havasını veriyordu.

En tepede Müzisyenler devasa bir koroya başladılar; bulutlar giriyordu, kişniş ve dağ bitkilerinin kokusu duyuluyordu. Kilisenin içerisi sıcaktı. İnsan kendini yumuşak ve astarlı bir hava içinde hissediyordu.

Mihrabın önünde beyaz kadifeyle kaplı iki duadanlığın üstünde diz çökmüş Colin ve Chloé el ele bekliyorlardı. Onların önünde Rahip büyük bir kitabı hızla karıştırıyordu çünkü söylenen cümleleri hatırlamıyordu, bir süre sonra elbisesini çok beğendiği Chloé'ye döndü. Sonunda sayfaları

çevirmeyi bıraktı, doğruldu, ve eliyle Uvertür'ü işaret eden bir orkestra şefi hareketi yaptı; Rahip soluk aldı ve on bir surdin trompetin tek ses halinde çalmasıyla Tören ilahisini söylemeye başladı. Başkopos eli asasında tatlı tatlı uyukluyordu, ve ilahi söyleme sırası geldiğinde uyandırılacağını biliyordu. Uvertür ve Tören ilahisi blues*un[43] klasik temaları üzerine bestelenmişti. Colin, Tören için tanınmış çok eski bir parça olan *Chloé*'nin Duke Ellington yorumunun çalınmasını istemişti.

Colin'in karşısında duvara asılmış büyük siyah bir haç üstünde İsa görülüyordu. Davet edildiğine memnun olmuş gibi duruyordu ve çevresindekilere ilgiyle bakıyordu. Colin, Chloé'nin elini tutuyordu ve İsa'ya gülümsüyordu. Biraz yorgundu. Tören ona pahalıya patlamıştı, beş bin dublözona çıkmıştı ve güzel bir tören olduğu için de mutluydu. Mihrabın çevresinde çiçekler vardı. Bu sırada çalan müzik de hoşuna gidiyordu. Karşısında Rahibi gördü ve çalan müziği tanıdı. Sonra da yavaşça gözlerini kapadı, biraz öne eğildi ve "Evet" dedi. Chloé de "Evet" dedi ve Rahip ellerini var güçle sıktı. Orkestra daha hızla çalmaya başladı ve Başkopos Kutlama için ayağa kalktı. Dinlemek yerine kitabını açan Chick'in parmaklarına bastonu indirmek üzere, İsviçreli; insanların arasına daldı.

XXII

Başkopos gitmişti; Colin ve Chloé ayinhanede ayakta dikilmiş kendilerine şans getirecek yumrukları ve sövgüleri kabul ediyorlardı. Diğerleri gece için taktikler verip duruyorlardı, gazeteci bir çocuk konuda bilgilenmeleri için fotoğraflar verip gitti. Kendilerini iyice yorgun hissetmeye başladılar. Müzik hâlâ çalıyordu insanlar, kutsal dondurmanın, sofu içeceklerin ve morinalı küçük sandviçlerin sunulduğu kilisede dans ediyorlardı. Rahip kıçında koca bir delik bulunan gündelik giysilerini giymişti, ancak beş bin dublözondan elde ettiği kârla kendine yeni bir tanesini alacağını hesaplıyordu. Üstüne üstlük her zamanki gibi orkestrayı da kazıklamıştı, başlamadan öldüğü için şefin payını da vermeyi reddederek Kayyum ve İsviçreli kostümleri yerleştirmek için Din çocuklarını soyuyorlardı, İsviçreli özellikle kız çocuklarını soyuyordu. Ekstra olarak çağırılan iki yardımcı İsviçreli de gitmişti. Boyamacıların kamyonu dışarıda bekliyordu. İğrenç kutularına yeniden koymak için sarı ve mor renkleri kazımaya hazırlanıyorlardı

Colin ve Chloé'nin yanında Alise ve Chick, İsis ve Nicolas da yumruk darbeleri alıyorlardı. Desmarais kardeşler de yumruk atıyorlardı. Pégase, kardeşini yanında duran İsis'e fazla yaklaştığını görünce, onu eşcinsellikle suçlayarak var gücüyle kalçasına bir çimdik attı.

Daha bir düzine kadar insan kalmıştı. Bunlar Colin'le Chloé'nin öğleden sonraki davetlerine katılacak yakın dostlarıydı. Mihraptaki çiçeklere son kez bakarak hep birlikte kiliseden çıktılar ve sahanlığa gelirken yüzlerine çarpan soğuk rüzgarı hissettiler. Chloé öksürmeye başladı ve sıcak arabaya binmek için hızla basamakları indi. Yastıklara gömüldü ve Colin'i bekledi.

Diğerleri sahanlık üstünde Müzisyenlerin hapishane arabasıyla gitmelerine baktılar, çünkü hepsinin de borçları vardı. Balık istifi gibi sıkış sıkıştılar, korkunç sesler çıkaran kemancılardan öç almak için müzik aletlerine üflüyorlardı.

XXIII

Colin'in neredeyse tam bir kare olan oldukça yüksek tavanlı odası, dışarıdan gün ışığını duvar boyunca yerden bir yirmilik yükseklikte elli santimlik bir açıklıktan alıyordu. Yer kavuniçi kalın bir halıyla kaplı duvarlara da deriler gerilmişti.

Yatak halının üstünde değil de yarı duvar yüksekliğinde platform üstüne yerleştirilmişti. Kızıllı beyazlı bakırla süslü Sirakuza meşesinden küçük bir merdivenle ulaşılıyordu oraya. Platformun oluşturduğu boşluk, dinlenme odası olarak kullanılıyordu. Burada kitaplar, rahat koltuklar ve Dala! Lama'nın[44] fotoğrafları bulunuyordu.

Colin hâlâ uyuyordu. Chloé yeni uyanmışa ve onu seyrediyordu. Saçları darmadağınıktı ve bu onu olduğundan da genç gösteriyordu. Yatakta sadece altlarındaki çarşaf kalmıştı, geri kalanı alev pompalarıyla iyice ısınmış odada sağa sola uçuşmuştu. Şimdi dizlerini çenesine kadar çekmiş oturuyordu ve gözlerini ovuşturuyordu, ardından gerindi kendisini arkaya bıraktı ve yastığın ağırlığı altında yamuldu.

Colin, kolları yasağına dolanmış yüzükoyun yatıyordu, koca bir bebek gibi salyası akıyordu. Chloé gülmeye başladı ve onu iyice sarsmak için yanında diz çöktü. Colin uyandı, bileklerinin üstünde doğruldu ve gözlerini açmadan öptü onu.

Chloé zevkle ona izin verdi, öptürmek istediği yerlere doğru onu yönlendirdi. Badem ezmesi gibi amber kokulu ve lezzetli bir teni vardı.

Siyah bıyıklı gri fare merdiveni tırmandı ve Nicolas'nın geldiğini haber verdi. Yolculuk geldi akıllarına ve yataktan fırladılar. Fare, yatağın başucundaki sıtmaağacından büyük bir kutu çikolatayı rahatça bitirmek için onların dikkatsizliğinden yararlandı. Aceleyle ellerini yüzlerini yıkadılar, birbirine uyumlu giysiler giydiler ve çabucak mutfağa gittiler. Nicolas kendi odasında onları kahvaltıya davet etmişti. Fare onları izledi ve koridorda durdu. Güneşlerin neden her zamanki gibi içeri girmediğini görmek ve bu bahaneyle onları bir güzel haşlamak istiyordu.

- Eee bakalım, dedi Nicolas, iyi uyudunuz mu?

Nicolas'nın gözlerinin altı şişmişti ve teni de kara sarı duruyordu.

- Çok iyi, dedi Chloé, kendisini bir sandalyeye bırakarak, çünkü ayakta zor duruyordu.

- Ya sen? diye sordu Colin, kaydı ve toparlanmak için hiçbir şey yapmadığından kendisini yere oturmuş buldu.

- Ben, dedi Nicolas, İsis'i evine götürdüm ve olması gerektiği gibi de bana bir içki ikram etti.

- Ailesi evde yok muydu? diye sordu Chloé.

- Hayır, dedi Nicolas, sadece iki kuzeni vardı, kızlar kalmamı çok istediler.

- Kaç yaşındaydı ki kızlar? diye sordu Colin kurnazca.

- Bilmem, dedi Nicolas, ancak aşağı yukarı birine on altı diğerine on sekiz diyebilirim.

- Geceyi orada mı geçirdin? diye sordu Colin.

- Şeyyy... dedi Nicolas, üç kız da biraz sarhoştu, onları yatırmam gerekti. İsis'în yatağı da çok büyük… bir kişilik yer daha vardı. Sizi uyandırmak da istemedim sonra da onlarla uyudum.

- Uyudun mu?... dedi Chloé, Yatak çok sertti herhalde ki çünkü suratın çok asık...

Nicolas yalandan bir öksürdü ve elektrikli aletlerle uğraşmaya başladı.

- Tadına bakın şunun, dedi konuyu değiştirmek için.

İçi hurma ve erikle doldurulmuş üzerlerine köpüklü ve karamelize edilmiş şurup dökülmüş kayısılardı.

- Arabayı kullanabilir misin? diye sordu Colin.

- Deneyeceğim, dedi Nicolas.

- Çok güzelmiş, dedi Chloé. Sen de yesene bizle.

- Ben daha sert bir şeyler istiyorum, dedi Nicolas.

Colin ve Chloé'nin gözleri önünde korkunç bir içecek hazırladı. Beyaz şarap, bir kaşık sirke, beş yumurta sarısı, iki istiridye, taze kremayla yüz gram kıyma ve bir tutam da sodyum hiposülfit koydu. Tam gaz giden bir siklotron sesi çıkararak hepsi genzinden aşağı indi.

- Nasılsın? diye sordu Colin, Nicolas'nın suratını görünce gülmekten neredeyse boğulacaktı.

- İyiyim... diye güçlükle cevap verdi Nicolas.

Gerçekten de sanki benzin dökmüş gibi anîden gözündeki şişlikler yok oldu, teni görülür biçimde bir anda ışıldadı. Hırıldadı, yumruklarını sıktı ve kızardı. Chloé ona biraz telaşla baktı.

- Karnın ağrımıyor ya, Nicolas?

- Hiç de değil! diye söylendi Nicolas. Bitti. Gerisini de size vereyim, sonra gideriz...

XXIV

Büyük beyaz araba caddedeki çukurlar arasından dikkatlice kendine yol açmaya çalışıyordu. Arkada oturan Colin ve Chloé biraz huzursuzca manzaraya bakıyorlardı. Gökyüzü biraz basıktı, kırmızı kuşlar telgraf tellerinin yanında yükselerek alçalarak uçuyorlardı, kendileri gibi tez çığlıkları da su birikintilerinin kurşuni suyu üstünde yansımalar yapıyordu.

- Neden buradan geçtik? diye sordu Chloé, Colin'e.

- Kestirme burası, dedi Colin. Mecburuz. Diğer yol yıpranmış. Herkes oradan gitmek istemiş, çünkü her zaman orada hava güzelmiş, ama şimdi, sadece bu yol kaldı, korkma, Nicolas iyi kullanır.

-Bu ışık, dedi Chloé.

Kalbi çok sert bir kabuğun içine sıkışmış gibi çarpmaya başladı. Colin kolunu Chloé'nin omuzlarına doladı ve saçlarının altından zarif boynunu bir kediyi alır gibi parmakları arasına aldı.

- Evet, dedi Chloé başını omuzlarına gömerek, çünkü Colin onu gıdıklıyordu, sarıl bana, tek başıma korkuyorum.

- Sarı camlardan takmamı ister misin?

- Birkaç renkten tak.

Colin yeşil, mavi, sarı, kırmızı düğmelere bastı, aynı renkteki camlar araba camlarının yerini aldı. İnsan kendini bir gökkuşağının içindeymiş gibi sanabilirdi, ve beyaz kürkün üstünde her telgraf kutusu geçtiğinde alacalı gölgeler dans ediyordu. *Chloé* kendini daha iyice hissetti.

Yolun iki yanında, kısa ve cılız, yeşil rengi solmuş bir yosun tabakası vardı zaman zaman da budanmış, darmadağınık bir ağaç. Tek bir rüzgâr esintisi bile arabanın altında saçılan çamur örtüsünü bozmuyordu. Nicolas direksiyon kontrolünü elinde tutmak için oldukça zorlanıyordu ve çöken yolda düzgün gidebilmek için büyük çaba harcıyordu.

- Korkmayın, dedi Chloé'ye, çok uzun sürmez. Yol birazdan düzelecek.

Chloé sağdaki cama doğru döndü ve titredi. Pullu bir hayvan telgraf kutusu yanında ayakta durmuş onların geçişini izliyordu.

- Baksana, Colin, bu da nedir böyle?...

Colin baktı.

- Bilmem, dedi. Şey... vahşi bir şey gibi durmuyor.

- Hatları çeken adamlardan biri, dedi Nicolas omzunun üstünden. Çamur içlerine girmesin diye böyle giyiniyorlar.

- Çok… çok çirkindi... diye mırıldandı Chloé.

Colin öptü onu.

- Korkma Chloé’m sadece bir adam...

Tekerleklerin altındaki toprak daha kuru görünüyordu, ufuktan büyük bir ışık belirdi.

- Bak! dedi Colin, güneş işte...

Nicolas başını hayır diye salladı.

- Bunlar bakır madenleri, dedi onları geçeceğiz.

Nicolas’nın yanındaki fare kulak kabarttı.

- Evet, dedi ona Nicolas. Hava sıcak olacak...

Yol birçok kez döndü. Çamur şimdi buharlaşmaya başladı. Araba keskin bakır kokulu beyaz dumanla sarıldı. Sonra çamur iyice katılaştı, yol, çatlaklı ve tozlu hale dönüştü. İleride önlerinde hava büyük bir fırının üstündeymiş gibi titreşiyordu.

- Hoşuma gitmedi bu! dedi Chloé. Başka bir taraftan geçemez miyiz?

- Sadece bu yol var... dedi Colin. Gouffé’nin kitabını okumak ister misin? Yanıma almıştım...

Her şeyi yoldan alacaklarını düşünerek yanlarına başka valiz almamışlardı.

- Renkli camları indirelim mi? diye sordu Colin.

-Evet, dedi Chloé, şimdi ışık daha iyice!...

Yol aniden tekrar döndü ve kendilerini bakır madeninin ortasında buldular. İki yanda yerin birkaç metre altında arka arkaya dizilmişlerdi. Uçsuz bucaksız yeşilimsi bakır alanlar kuraklıklarını çevreye yayıyorlardı. Sımsıkı giysiler kuşanmış yüzlerce adam ateşlerin çevresinde gidip geliyorlardı. Diğerleri durmadan elektrikli küçük vagonlarla getirilen yakıtı düzgün piramitler haline getiriyorlardı. Bakır sıcağın etkisiyle eriyor ve sünger yüzeyli taş gibi sert bir maden köpüğünden saçak saçak olmuş kırmızı dereler gibi akıyordu. Yer yer büyük makinelerin pompaladığı ve oval borulara aktarıldığı depolarda toplanıyordu.

- Ne korkunç bir iş!... dedi Chloé.

- Fena maaş almıyorlar!... dedi Nicolas.

Birkaç adam arabanın geçişine bakmak için durdu. Gözlerinden alaycı bir acıma ifadesi okunuyordu. Güçlü kuvvetlilerdi ve yıkılmaz gibi duruyorlardı.

- Bizden hoşlanmadılar... dedi Chloé, Gidelim buradan.

- Çalışıyorlar... dedi Colin.

- Bu bir neden değil, dedi Chloé.

Nicolas biraz hızlandı. Araba, çatlamış yolun üstünde makinelerin ve eriyen bakırın homurtusu arasında ilerledi.

- Birazdan eski yola çıkacağız, dedi Nicolas.

XXV

- Neden bu kadar kibirliler? diye sordu Chloé. Çalışmak o kadar iyi bir şey değil mi ki?

- Onlara bunun iyi bir şey olduğu söylenmiş. Genelde bu iyi bir şey zannedilir. Aslında kimse böyle düşünmez. Alışkanlıktan yapılır tam da bunu düşünmemek için işte.

- Yine de makinelerin yapabileceği bir işi yapmak aptalca.

-Makineleri yapmak gerekli; dedi Colin. Bunu kim yapacak?

- Ah, tabii ki bir yumurta yapmak için bir tavuk gerek, ancak bir kez tavuk oldu mu bir sürü yumurtaya sahip olabiliriz. O zaman en iyisi tavuktan başlamak.

- Makinelerin üretilmesini neyin engellediğini bilmek gerekir. Herhalde zaman yokluğundan. İnsanlar hayatlarını yaşayarak zaman kaybediyorlar, böylece onlara çalışmak için zaman kalmıyor.

- Aslında tam tersi değil midir? diye sordu Chloé.

- Hayır, dedi Colin. Eğer makineleri yapmak için zamanları olsaydı, sonra bir şey yapmalarına gerek kalmayacaktı. Yani söylemek istediğim onları çalışmadan yaşatabilecek makineleri yapmak yerine yaşamak için çalışıyorlar.

- Çok karmaşık, dedi Chloé.

- Hayır, dedi Colin. Çok basit. Ancak anlaşılacağı gibi hemen harekete geçmek gerek. Birbirini yok eden şeyler yapmakla o kadar çok zaman kaybediliyor ki.

- Ama sen onların evlerinde kalıp, karılarını öpmeyi, havuza ve eğlenmeye gitmeyi daha çok seveceklerini düşünmüyor musun?

- Hayır, dedi Colin, çünkü bunu düşünmüyorlar.

- Çalışmanın iyi bir şey olduğunu düşünmeleri onların hataları mı ki?

- Hayır, dedi Colin, onların hataları değil. Çünkü onlara dendi ki: çalışmak kutsaldır, iyidir, güzeldir, her şeyden önemlidir ve sadece çalışanların her şeye hakkı vardır[45]. Onları sadece her zaman çalışmaları için düzenlediler, o zaman da her şeyden yararlanamadılar.

- O zaman aptallar, dedi Chloé.

- Evet aptallar, dedi Colin. Bu yüzden çalışmanın en iyi şey olduğunu kendilerine inandıranlarla anlaştılar. Bu onların gelişmelerini ve bir daha çalışmamayı düşünmelerini engelliyor.

- Başka şeylerden konuşalım, dedi Chloé. Bu konular çok can sıkıcı. Saçlarımı sevdiğini söylesen.

- Daha önce söylemiştim...

Onu kucağına aldı. Kendini yeniden çok mutlu hissetti.

- Daha önce sana, seni bütününle ve ayrıntılarınla sevdiğimi söylemiştim.

- O halde incele beni, diye mırıldandı Chloé, Colin’in kollarında, yılan gibi sokularak.

XXVI

Affedersiniz Beyefendi, diye sordu Nicolas, Beyefendi burada inmemizi arzu ederler mi?

Otomobil yol kenarında bir otel önünde durdu. Bu dümdüz, fotojenik yansımalarla ışıl ışıl olmuş, her iki yanında da tam silindir biçimde ağaçları, taze çimenleri, tarlada inekleri, kurt kemirmiş bariyerleri, çiçekli çitleri, elma ağaçlarında elmaları, öbek öbek kuru yaprakları, yer yer karları, manzarayı zenginleştirmek için palmiyeleri, mimozaları, otelin bahçesinde Kuzey çamları ve iki koyunu güden kıvırcık kızıl saçlı bir çocuğuyla bu yol doğru seçenekti. Yolun bir yanında rüzgâr vardı diğer yanında yoktu. Hoşunuza gideni seçebiliyordunuz. Sadece iki ağaçtan birinin gölgesi vardı, çukurların birinde kurbağalar bulunuyordu.

- Burada inelim, dedi Colin. Nasıl olsa bugün Güneye varamayız.

Nicolas kapıyı açtı ve ayağını yere bastı.

Domuz derisinden çok şık bir şoför kıyafeti giymiş ve bir örnek zarif bir kasket takmıştı. İki adım geriledi ve arabaya baktı. Colin ve Chloé de arabadan indiler.

-Aracımız iyice kirlenmişi dedi Nicolas. Hep çamurlu yerlerden geçtik.

- Önemli değil, dedi Chloé, otelde yıkatırız.

- Gir ve bak bakalım boş odaları ve yiyecek bir şeyleri var mıymış, dedi Colin.

- Tabii ki Beyefendi, dedi Nicolas, elini kasketinin siperine götürüp hiç olmadığı kadar çileden çıkararak.

Tokmağı içini ürperten kadifeyle kaplı cilalı meşe bariyeri itti.

Adımları çakılları çatırdattı ve iki basamak çıktı. Camlı kapı itmesine boyun eğdi; o da binanın içinde kayboluverdi.

Panjurlar inmişti, hiçbir ses duyulmuyordu. Güneş yavaşça düşmüş elmaları olgunlaştırıyor, onları hemen çiçeklenen ve daha küçük elmalar veren küçük yeşil ve taze elma ağaçlarına dönüştürüyordu. Üçüncü nesilde artık bilyeler gibi minnacık elmaların yuvarlandığı yeşilli pembeli bir çeşit yosundan başka şey görünmüyordu.

Birkaç küçük hayvancık, bazıları oldukları yerde dönüp durmaktan ibaret acayip işlerle uğraşarak güneşte vızıldıyorlardı. Yolun rüzgârlı tarafında, başaklar sessizce eğiliyorlardı, yapraklar hafif bir kıpırtıyla uçuşuyordu. Bazı kanatlı böcekler hava akımını aşmak için, büyük göllerde giden acayip vapurun lastiklerinin çıkardığı şapırtıya benzer sesler çıkartıyordu. Colin ve Chloé birbiri ardına hiçbir şey söylemeden kendilerini güneşe bıraktılar ikisinin kalbi de bugi ritmiyle çarptı.

Camlı kapı hafifçe gıcırdadı. Nicolas göründü. Kasketi yana kaymış giysisi dağılmıştı.

- Seni dışarı mı attılar? diye sordu Colin.

- Hayır Beyefendi, dedi Nicolas. Hanımefendi ve Beyefendi'yi kabul edebilecek ve arabayla ilgilenebilecekler.

- Sana ne oldu? diye sordu Chloé.

- Şey..., patron yoktu. Beni kızı karşıladı.

- Üstünü başını düzelt, dedi Colin. Hiç yakışmıyor sana.

- Beyefendiden beni affetmelerini dilerim, dedi Nicolas. Ancak iki odanın bir fedakârlığa mal olacağını düşünmüştüm.

- Git de sivil giyin, dedi Colin ve normal konuşmaya başla. Sigortalarımı attırıyorsun.

Chloé küçük bir kar yığınıyla oynamak için durdu. Yumuşak ve soğuk kar taneleri beyaz kalıyor ve erimiyordu.

- Bak ne kadar güzel! dedi Colin'e.

Karın alanda çuha çiçekleri, kantaronlar, gelincikler vardı.

- Evet, dedi Colin, ama oynamamalısın bunla, üşüyeceksin.

- Ah! Hayır! dedi Chloé, ve yırtılan bir ipek kumaş gibi öksürmeye başladı.

- Chloé'm... dedi Colin onu kollarıyla sararak, öksürme böyle... içimi acıtıyorsun...

Kar parçasını bıraktı, tüy gibi düştü ve güneşte parıldamaya devam etti.

- Bu karı sevmiyorum, dedi Nicolas.

Hemen ardından da:

- Böyle bir dilde konuşma özgürlüğü bulduğum için Beyefendiden beni affetmesini rica edecektim.

Colin ayakkabısının tekini çıkardı ve Nicolas'nın suratına fırlattı, o da pantolonundaki lekeyi çıkarmak için eğildi ve cam kırılması sesiyle

doğruldu.

- Ah!... Beyefendi! dedi Nicolas biraz ayıplayarak. Bu Beyefendinin odasının penceresiydi...

- Ah! N'apalım, dedi Colin. Hava alırız işte. Ve aptal gibi konuşmanın da ne demek olduğunu öğrenirsin.

Chloé'nin yardımıyla sekerek otelin kapısına doğru ilerledi. Kırılan parça yeniden bitmeye başlamıştı, çerçevenin kenarında renk renk yansımalar yapan türlü ve değişken renkli yanar döner ince bir tabaka oluşmuştu.

XXVII

- İyi uyudun mu? diye sordu Colin.

- Fena değil, ya sen? dedi Nicolas, bu kez sivil giysisi içinde.

Chloé esnedi ve bir sürahi kapari suyunu aldı.

- Cam uyutmadı beni... dedi.

- Kapanmamış mıydı ki? diye sordu Nicolas.

- Tam da kapanmamış, dedi Chloé. Boşluktan hatırı sayılır soğuk girdi içeri. Bu sabah göğsümün üstü karla kaplıydı.

- Sinir bozucu şey ya, dedi Nicolas. Onları iyice bir azarlayayım da. Zaten bu sabah ayrılmıyor muyuz?

- Öğleden sonra, dedi Colin.

- Şoför giysimi giymem gerek.

-Ah, Nicolas, dedi Colin, bir başlarsan, ben...

- Peki, dedi Nicolas, şimdi değil.

Bir fincan kapari suyunu mideye indirdi ve ekmeklerini bitirdi.

- Mutfağa bir bakacağım, dedi ayağa kalkarak ve cep burgusuyla kravat düğümünü düzelterek. Odadan çıktı büyük ihtimalle mutfağa doğru gitgide alçalan ayak sesleri duyuluyordu.

- Ne yapmamızı istersin Chloé'm? diye sordu Colin.

- Öpüşmek, dedi Chloé.

- Tabii ki!... diye cevap verdi Colin. Ya sonra?

- Sonra, dedi Chloé, yüksek sesle söyleyemem.

- Tamam, dedi Colin, ya sonra?

- Sonra, dedi Chloé, yemek saati gelecek. Sarıl bana, üşüyorum, bu kar yüzünden.

Güneş altın şansı rengiyle odaya doldu,

- Soğuk değil burası, dedi Colin.

- Hayır, dedi Chloé ona iyice sokularak; ama ben üşüyorum, sonra da Alise'e yazacağım.

XXVIII

Yolun ta başından beri kalabalık, Jean-Sol'ün konferans[46] vereceği salona ulaşmak için itişip kakışıyordu. İnsanlar biletlerin geçerlilik süresini incelemeye yarayan kontrol kordonunu aşmak için türlü oyunlara başvuruyorlardı, çünkü piyasaya on binlerce sahte bilet sürülmüştü.

Kimileri cenaze arabalarında geliyorlardı, polisler tabutlara uzun çelik çubuklar batırıyor gömerken tabuttan çıkmalarını engellemek için onları sonsuza dek tahtaya mıhlıyorlardı, ancak bazen de yanlışlıkla gerçek ölülere de bu yapılıyor ve kefenleri delik deşik oluyordu; bazıları da özel yapılmış uçaklardan paraşütle atlıyorlardı (Bourget'de uçağa binmek için kavga ediyorlardı); bir manga itfaiyeci yangın hortumlarıyla onları hedef alıyor ve yönlerini Seine'e çeviriyordu, onlar da nehirde içler acısı bir biçimde boğuluveriyorlardı, son olarak bir diğerleri de kanalizasyon deliklerinden gelmeye çalışıyordu. Kenarlara tutunup da dışarıya çıkmak istediklerinde uçlarına demir pençe çakılı ayakkabı darbeleriyle püskürtülüyorlardı ve işin geri kalanını da lağım farelerine bırakıyorlardı. Ancak hiçbir şey meraklılarını caydırıramıyordu (itiraf etmek gerekir ki, boğulanlarla denemekte direnenler aynı kişiler değildi) ve uğultular bulutlar üstünde döne döne yuvarlanarak zenite kadar yükseldi.

Sadece en sadıkların, haberdar olanların ve yakınlarının sahtelerinden kolaylıkla ayırt edilebilen gerçek davetiyeleri vardı, bu nedenle her elli santimetrede bir servo fren biçimine girmiş gizli polislerce korunan, evlerin kenarından gözetlenen dar bir yoldan kazasız belasız geçebiliyorlardı. Yine de çok kalabalıktılar ve zaten dolu olan salon saniyeden dakikaya yeni gelenleri konuk ediyordu.

Chick önceki geceden beri oradaydı. Kapıcının yerine geçmek için servet ödemişti ve bunu sağlamak için kapıcı denen adamın sol bacağını levyeyle kırmıştı. Partre söz konusu olunca dublözonların lafı olmazdı. Alise ve İsis onunla beraber konuşmacının gelmesini bekliyorlardı. Son derece hevesli olduklarından olayı kaçırmamak için geceyi burada geçirmişlerdi. Chick, kapıcının koyu yeşil üniforması içinde olabildiğince

etkileyiciydi. Colin'den yirmi beş bin dublözonu aldığından beri kendi yaptığı işi çok küçümsüyordu.

Burada tıkış tıkış olmuş topluluk çok garip görüntüler sergiliyordu. Bunlar gözlüklü, yüzleri dalgın, darmadağınık saçlı, sararmış izmaritli, nugalar geğiren adamlar, başlarına doladıkları küçük cılız örgüleriyle ve çıplak tenlerine geçirdikleri kanadyen ceketli, gölge içinde kalmış meme uçlarıyla kadınlardı.

Tavanı yarı camlı, gelenlerin akıllarında varoluşla ilgili kuşkuları doğuran cesaret kırıcı kadın formlarıyla bezeli ağır su freskleriyle yarı dekore edilmiş zemin kattaki büyük salonda iyice toplanmışlardı, geç gelenler tek ayak üstünde duruyorlar diğer ayaklarını da çok yaklaşanları tekmelemek için kullanıyorlardı. Bovouard Düşesi'yle şürekasının kasım kasım kasıldığı özel bir loca, kan kaybetmiş kalabalığın bakışlarını üzerine çekiyor ve şatafatıyla katlanan koltukların üzerlerine çıkmış bir felsefeciler sınıfının geçici kişisel özelliklerini aşağılıyordu.

Konferans saati yaklaştıkça kalabalık yerinde duramaz bir hale geliyordu. Arkalarda bir uğultu başlamıştı, bazı öğrenciler Orczy Baronesi'nin[47] *Bağdaki Ant* yapıtından alınmış bölümleri yüksek sesle okuyarak kafalarda yeni kuşkular yaratmaya çalışıyorlardı.

Ancak Jean-Sol yaklaşıyordu. Caddede fil hortumundan çıkan sesler duyuluyordu, Chick bulunduğu yerin penceresinden eğilip baktı. Uzakta, Jean-Sol'ün silueti fil üstündeki zırhlı tahtırevanda ortaya çıkıyordu, altında filin kırışık ve pütürlü derisi de kırmızı fenerin ışığıyla bir garip görünüyordu. Tahtırevanın her bir köşesinde keskin nişancılar baltaları almış hazır bulunuyorlardı. Büyük adımlarla fil kendine kalabalık içinde yer açıyordu, ezilen gövdeler üstünde umarsızca tepinen dört ayak acımasızca ilerliyordu. Kapının önünde, fil diz çöktü, keskin nişancılar indiler. Zarif bir sıçrayışla Partre ortalarına atladı, nişancılar baltaları savurarak yolu açıp kürsüye doğru yaklaştılar. Polisler kapıyı kapattılar ve Chick, önünde İsis ve Alise'i itekleyerek kürsüye çıkılan gizli koridora doğru koştu.

Chick görmek için kistli kadifeyle kaplı kürsünün altında delikler açtı. Yastıkların üstüne oturdular ve beklediler. Neredeyse bir metre ötelerinde Partre konferansını okumaya hazırlanıyordu. Yumuşak ve çileci bedeninden olağanüstü bir ışıltı yayıyordu, halk da en ufak bir hareketinin büyüsüne kapılmış, endişeli bir biçimde hareket anını bekliyordu.

Birçoğu daha çok kadın egemenliğindeki rahimiçi hareketlenmeye bağlı olarak baygınlık geçiriyor, ve Alise, İsis ve Chick kürsünün altına saklanmış olan daha az yer kaplamak için el yordamıyla giysilerini çıkaran yirmi dört seyircinin nefes alış verişlerini iyice duyuyorlardı.

- Hatırlıyor musun? diye sordu Alise, Chick'e sevgi dolu bir biçimde.

- Evet, dedi Chick. Burada tanışmıştık…

Alise'e doğru eğildi ve onu yavaşça öptü.

- Burada yukarıda mıydınız? diye sordu İsis.

- Evet, dedi Alise. Çok güzeldi.

- Bence de, dedi İsis. Bu da nedir böyle Chick?

Chick yanında oturduğu kocaman siyah kutuyu açmaya başladı.

- Kayıt aleti... dedi. Konferansı düşünerek aldım.

- Ah!... dedi İsis. Ne güzel fikir... böylece dinlememize gerek kalmayacak.

- Evet, dedi Chick, dönünce istersek bütün gece dinleyebiliriz, ancak bantları bozmamak için bunu yapmayacağız. Önce kopyasını yaptıracağım, belki de Patron'un Çığlığı[48] şirketinden profesyonel bir kopyalama isteyebilirim.

- Size çok pahalıya mal olur… dedi İsis.

- Evet, dedi Chick, önemli değil

Alise iç çekti. Sadece kendisinin duyabileceği kadar hafif bir iç çekişti... ve kendisi bile zor duydu.

- Hah İşte! dedi Chick. Başlıyor!... Mikrofonumu devlet radyosuyla birlikte masaya koydum, fark etmeyecekler.

Jean-Sol yeni başlamıştı konuşmasına. Başta sadece mikrofon kapağının tıkırtıları duyuldu. Fotoğrafçılar, basın ve sinema röportajcıları tüm coşkularıyla kendilerini işlerine vermişlerdi, ama içlerinden biri aletinin geri tepmesiyle yere yıkıldı ve korkunç bir karmaşa çıktı. Öfkeli dostları üzerine, yürüdüler, ve ona magnezyum tozu püskürttüler. Herkesi büyüleyen bir şimşek içinde yok oluverdi, polisler de kalanların hepsini hapse götürdüler.

-Harika! dedi Chick. Kaydı tek ele geçiren benim...

Şu ana kadar sakin duran kalabalık taşkınlık yapmaya başlamış ve Partre'a olan hayranlığını bir şey söylediği her seferinde çığlıklar atarak ve alkışlayarak göstermişti. Böylece de metin tam olarak anlaşılmıyordu.

- Her şeyi anlamaya çalışmayın, dedi Chick, kayıttan istediğimiz gibi dinleriz.

- Özellikle de burada hiçbir şey duyulmuyor, dedi İsis. Sesi fare gibi çıkıyor. Peki Chloé'den haberiniz var mı?

- Bir mektup aldım ondan, dedi Alise.

- Gitmişler mi?

- Evet gidebilmişler; ancak oradaki tatillerini kısa keseceklermiş çünkü Chloé pek iyi değilmiş, dedi Alise.

- Peki ya Nicolas? diye sordu İsis.

- O iyiymiş. Chloé bana kaldıkları yerlerin patronunun kızlarına Nicolas'nın çok kötü davrandığını söyledi.

- Nicolas, iyi biri, dedi İsis. Neden aşçı olduğunu anlamıyorum.

- Evet, dedi Chick, çok garip.

- Neden böyle diyorsunuz ki? dedi Alise. Bence Partre koleksiyoncusu olmaktan iyidir, dedi Chick'in kulağını çekerek.

- Chloé çok hasta değilmiş ya? diye sordu İsis.

- Nesi olduğunu bana söylemedi, dedi Alise. Göğsü ağrıyormuş.

- Chloé o kadar güzel ki, dedi İsis. Ona hastalığı yakıştıramıyorum.

- Aaaa!... diye fısıldadı Chick. Baksanıza!

Tavandan bir bölüm açıldı ve bir sıra baş göründü. Cesur hayranlar çatıya kadar sızmışlar ve bu zekice operasyonu gerçekleştirmişlerdi. Onları itekleyen başkaları da vardı ve baştakiler kapağın kenarlarına tutunuyorlardı.

- Haksız değiller, çok iyi bir konferans bu.

Partre kalktı ve kalabalığa zırva kusmuktan bölümler okuyordu. En güzel kusmuk olan çiğ elma ve kırmızı şarap haklı bir başarı kazandı. İsis, Alise ve Chick'in bulunduğu perdenin arkasından bile artık hiçbir şey duyulmamaya başlanmıştı.

- Yani, dedi İsis, ne zaman burada olacaklarmış?

- Yarın ya da öbürsü gün, dedi Alise.

- Onları görmeyeli ne kadar çok oldu, dedi İsis.

- Evet, dedi Alise, düğünlerinden beri.

- Ne kadar da güzel bir düğündü, dedi İsis.

- Evet, dedi Alise, Nicolas seni o gece evine bırakmıştı... Neyse ki, İsis ayrıntılara girmeden, tavan, salonun üstüne çöktü. Kalın bir toz bulutu yükseldi. Alçı parçalarının içinde beyaz şekiller kıpırdıyor, sendeliyor,

kalıntıların üzerinde uçuşan ağır bulut yüzünden boğularak devriliyorlardı. Partre durdu ve bir sürü kişinin bu hale gelmesinden memnun bir şekilde kahkahalara boğuldu. Koca bir toz kitlesi yuttu ve deli gibi öksürmeye başladı.

Chick eli ayağı birbirine dolaşarak kayıt aletinin düğmelerini çeviriyor ve yere kadar giden, parke aralıklarında gözden kaybolan büyük bir yeşil ışık çıkarıyordu. Bir saniye ardından bir üçüncüsü geldi ve tam bir sürü ayağı olan pis bir hayvanın motordan çıktığı an elektriği kesti.

- Ne yapayım? dedi. Mikrofondaki toz yüzünden çalışmıyor

Salondaki kargaşa rayından çıkmıştı. Partre sürahiyi dikip içiyor ve gitmeye hazırlanıyordu çünkü son kâğıdını da okumuştu. Chick düşündü.

- Onun buradan çıkmasını sağlayacağım! dedi. Önden gidin ben size yetişirim.

XXIX

Koridordan geçerken Nicolas durdu. Güneşler içeri güçlükle giriyordu. Sarı seramik karolar donuklaşmış ve ince bir buğuyla kaplanmış gibi duruyorlardı, ve güneş ışınları metalsi damlalar halinde sıçramak yerine zayıf ve tembel damlalar halinde yerde parçalara ayrılıyordu. Güneşten leke leke olmuş duvarlar eskisi gibi aynı şekilde parlamıyordu. Fareler bu değişiklikten ötürü özel olarak rahatsız olmuş gibi görünmüyorlardı, ilk anda sadece siyah bıyıklı gri olanının çok sıkılmış olduğu görülüyordu. Nicolas, onun, yolculuğun ve yolda kurduğu dostlukların ansızın son bulmasına içerlediğini düşünüyordu.

- Canın mı sıkkın? diye sordu.

Fare bıkkın bir hareket yaptı ve duvarları gösterdi.

- Evet, dedi Nicolas. Böyle olmamaları gerekti. Eskiden daha iyiydi, ama ne olduğunu bilmiyorum.

Fare bir an için düşünür gibi yaptı sonra kafasını salladı, anlamadığını belirten bir havayla kollarını iki yana açtı.

- Ben de anlamıyorum, dedi Nicolas. İyice ovalasak da değişmiyor. Hava böyle bozdu herhalde.

Düşünceli düşünceli durdu, bu kez o başını salladı, sonra yoluna devam etti. Fare kollarını kavuşturdu ve umursamaz bir havayla sakızını çiğnedi sonra bunun kedi sakızı olduğunu anlayarak aniden tükürdü. Satıcı yanılmıştı herhalde.

Yemek salonunda Chloé, Colin’le yemek yiyordu.

- Evet daha iyisin ya? diye sordu Nicolas.

- Bak şu işe? dedi Colin, herkes gibi konuşmaya karar verdin demek.

- Ayakkabılarımı giymedim, diye açıkladı Nicolas.

- Fena değilim, dedi Chloé,

Eve döndüğü için gözleri parlıyor, teni ışıldıyor mutlu görünüyordu.

- Tavuklu tartın yarısını yedi, dedi Colin.

- Çok sevindim, dedi Nicolas, Bu Gouffé’nin tarifi değildi.

- Bugün ne yapmak istersin Chloé? diye sordu Colin.

- Evet, dedi Nicolas, öğlen yemeğini geç mi erken mi yiyelim?

-İkiniz ve Chick ve Alise ve İsis'le dışarı çıkıp paten pistine, mağazalara, sürpriz partilere gitmek ve kendime emniyetli yeşil bir yüzük almak isterim, dedi Chloé.

- İyi o zaman! dedi Nicolas. Ben hemen mutfağa geçeyim.

- Yemeği sivil elbisenle yap Nicolas, dedi Chloé, böylesi bizim için çok daha az yorucu oluyor. Ayrıca daha da çabuk hazır olursun.

- Dublözon kasamdan para alacağım, dedi Colin ve sen de Chloé, arkadaşlara telefon et; güzel güzel gezelim.

- Arıyorum... dedi Chloé.

Kalktı ve telefona koştu. Ahizeyi kaldırdı Chick'le konuşmak istediğini söylemek isterken baykuş sesi çıkardı.

Nicolas küçük bir kolu çevirerek masayı topladı, halının altında kaybolan lastik bir boru yardımıyla kirli bulaşıklar eviyeye doğru gidiyordu. Mutfaktan ayrıldı ve koridora girdi.

Fare, arka ayaklarının üstünde elleriyle matlaşmış karolardan birini ovuyordu. Ovaladığı yer yeniden parlıyordu.

- İyi beceriyorsun sen!... dedi Nicolas. Harika olmuş... Fare nefes nefese durdu ve Nicolas'ya ellerinin parçalanmış ve kan içinde kalmış uçlarını gösterdi.

- Ah! dedi Nicolas. Bırak şunu da gel, zaten burada daha çok güneş var. Gel de pansuman yapayım sana.

Onu üst cebine koydu; nefesi kesilmişti, gözleri yarı açık, yaralı bacaklarını dışarı sarkıttı.

Colin dublözon kasasının butonlarını büyük bir hızla çeviriyor ve şarkı mırıldanıyordu. Son günlerin sıkıntısı kalmamıştı ve kalbi sanki portakal gibiydi. Kasası beyaz mermerden fildişi kakmalıydı ve siyahlı yeşilli ametist butonları vardı. Kasanın seviyesi altmış bin dublözonu gösteriyordu.

Kapak zeytin yağlı bir çatırdamayla açıldı Colin gülümsemeyi bıraktı. Seviye hangi nedenden olduğu belirsiz bir şekilde takılmış ve iki üç titreyişten sonra otuz beş bin dublözonda sabitlenmişti. Elini kasaya daldırdı ve çabucak bu son çıkan sayıyı kontrol etti.

Kafadan hızlı bir hesap yaparak, bu sayının doğru olup olmadığına baktı; yüz binin, yirmi beş binini Chick'e, on beş binini arabaya, beş binini düğüne vermişti. Şimdi biraz rahatladı.

- Normal, dedi yüksek sesle, sesi kendisine garip bir biçimde değişmiş geldi.

Gerekli kadarını aldı sonra da yarısını sıkıntılı bir biçimde yerine koydu ve kapağını kapadı. Butonlar iyice duyulan küçük çatırtıyla hızlıca döndüler. Yeniden kadrana vurdu ve içindeki toplamı iyi gösterip göstermediğini kontrol etti.

Sonra kalktı. Değdiğini düşündüğü için Chloé'ye verdiği paranın büyüklüğüne şaşırarak birkaç saniye ayakta kaldı, sabah yatakta saçları darmadağınık Chloé'yi, uzanmış bedeni üstündeki çarşafın şeklini, örtüyü kaldırdığındaki amber renkli tenini düşünerek gülümsedi ve aniden kasayı düşünmeye zorladı kendini çünkü bunları düşünmenin sırası değildi. Chloé giyiniyordu.

- Nicolas'ya söyle de sandviç hazırlasın, dedi, hemen gidelim... Onlara İsis'lerde randevu verdim.

Colin bir boşluktan yararlanarak omzundan öptü ve Nicolas'ya haber vermeye gitti. Nicolas da farenin tedavisini bitirmiş ve ona bambudan bir çift küçük koltuk değneği yapmıştı.

- İşte oldu... dedi. Akşama kadar bununla yürü, bir şeyciğin kalmaz.

- Nesi var? diye sordu Colin farenin başını okşayarak.

- Koridordaki karoları temizlemek istemiş! dedi Nicolas. Becermiş ama canı da yanmış!

- Üzülme, dedi Colin. Kendi başına düzelir,

- Bilmiyorum, dedi Nicolas. Çok garip. Sanki karolar nefes alamıyorlar.

- Düzelir, dedi Colin, en azından ben öyle sanıyorum. Şimdiye kadar böyle bir şey oldu mu ki?

- Hayır, dedi Nicolas.

Colin birkaç saniye mutfak penceresinin önünde durdu.

- Belki de normalde böyle eskiyorlardır. Değiştirmeyi de deneyebiliriz...

- Çok pahalıya mal olur, dedi Nicolas.

- Evet... dedi Colin. Beklesek daha iyi.

- Sen ne istiyordun? diye sordu Nicolas.

-Yemek yapma, dedi Colin. Sadece sandviç hazırla, hemen çıkacağız.

- Tamam, giyineyim, dedi Nicolas.

Fareyi yere bıraktı, fare iki küçük koltuk değneği arasında sıçrayarak kapıya yöneldi. Siyah bıyıkları iki yandan çıkıyordu.

XXX

Sokak, Colin ve Chloé'nin gidişinden bu yana görüntüsünü değiştirmişti. Şimdi ağaçların yaprakları büyüktü ve evler yazın tatlı bejine geçmeden önce silik yeşilden ayırt edilebilmek için solgun yüzlerini geride bırakmışlardı. Kaldırım adımların altında esnekleşmiş ve yumuşamıştı hava da frambuaz kokuyordu. Hâlâ serindi ancak mavimtrak camlı pencerelerin ardından güzel havalar hayal edilebiliyordu. Kaldırım boyunca yeşil ve mavi çiçekler yetişmiş, öz suları hafif bir sesle ince saplarından, salyangoz sevişmesi gibi ıslak bir biçimde döne döne akıyordu.

Nicolas en önden gidiyordu. Kalın yünlü kumaştan hardal rengi spor bir takım giymişti, içinde de *Gouffé'nin Yemek Kitabı*[49]*'nın* 607. sayfasında bulunan Chambord usulü Somon resmiyle aynı desene sahip bir kazak vardı. Kıvrımlı pençeli sarı deriden ayakkabıları bitkileri çok ezmiyordu, arabaların geçmesi için bırakılan iki çizgi arasından yürümeye özen gösteriyordu.

Colin ve Chloé onu izliyorlardı. Colin, Chloé'yi elinden tutmuş, havanın kokusunu uzun uzun içine çekiyordu. Chloé kısa beyaz yünlü bir elbise ve leopar hareli kısa bir manto giymişti, mantonun desenleri temizleyici yüzünden soluklaşmıştı, halkalar halinde genişleyerek değişik aralıklarda kesişiyorlardı. Colin gözleri yarı kapalı, parfümle yönünü buluyor ve dudakları her nefes alışında hafifçe titreşiyordu. Evlerin cepheleri biraz değişerek, katı düz hatlarını bir yana bırakmışlardı, sokağın bu son hali de kimi zaman sır levhaları okumak için duran Nicolas'yı yoldan çeviriyordu.

- Ne yapacağız önce? diye sordu Colin.

- Mağazalara gideceğiz, dedi Chloé. Bir elbisem bile kalmadı.

- Her zamanki gibi Soeur Calotte[50]'a gitmek istemez misin? dedi Colin.

- Hayır, dedi Chloé. Mağazalara gidip hazır giysiler ve başka şeyler almak istiyorum.

- İsis seni göreceğine kesin çok sevinecektir Nicolas, dedi Colin.

- Niye böyle dedin ki? diye sordu Nicolas.

- Bilmem...

Sidney-Becheti[51] Caddesi'nden döndüler ve buradaydı işte. Kapının önündeki kapıcı, motoru polka ritminde pat pat ses çıkaran mekanik rocklanan-sandalye üzerinde sallanıyordu. Eski sistem bir şeydi bu,

İsis onları karşıladı, Chick ve Alise önceden gelmişlerdi. İsis kırmızı bir elbise giymişti ve Nicolas'ya gülümsedi. İsis, Chloé'yi öptü ve hepsi birkaç saniye boyunca kendi aralarında öpüştüler.

- İyi görünüyorsun, Chloé'm, dedi İsis. Hasta olduğunu sanıyordum. İçim rahatladı...

- Daha iyiyim! dedi Chloé, Nicolas ve Colin bana çok iyi baktılar.

- Kuzenleriniz nasıl? diye sordu Nicolas.

İsis kulaklarına kadar kızardı.

- İki günde bir sizi sorup duruyorlar bana, dedi.

- Çok sevimli kızlar! dedi Nicolas biraz uzaklaşarak, ama siz daha içedönük birisiniz.

-Evet, dedi İsis.

- Yolculuk nasıldı? diye sordu Chick.

- İyi geçti, dedi Colin, yol baştan çok kötüydü ama sonra düzeldi.

- Kar dışında, dedi Chloé, güzeldi.

Elini göğsüne götürdü.

- Bu kar çok soğuktu.

- Nereye gidiyoruz? diye sordu Alise,

- Size isterseniz Partre'ın konferansını özetleyebilirim, dedi Chick.

- Gittiğimizden beri çok kitap aldın mı? diye sordu Colin.

- Ah... hayır... dedi Chick.

- Ya işin? diye sordu Colin,

- Ah!... tamam! dedi Chick. Çıkmam gerektiği zaman yerimi dolduracak birini buldum.

- Karşılıksız mı yapıyor bunu? dedi Colin.

- Ah! neredeyse öyle, dedi Chick. Hemen paten pistine gitmek istiyor musunuz?

- Hayır... mağazalara gideceğiz, dedi Chloé. Ama erkekler isterse kaymaya gidebilir,

- İyi fikir... dedi Colin.

- Onları alışverişe götürürüm, diye önerdi Nicolas. Benim de bir şeyler almam gerek.

- Çok iyi oldu böyle, dedi İsis. Haydi oraya hemen gidelim de sonra biraz kaymak için zamanımız olsun.

XXXI

Colin ve Chick bir saattir kayıyorlardı, buz pisti kalabalıklaşmaya başladı. Hep aynı kızlar, aynı erkekler, aynı düşüşler, süpürgeleriyle aynı aklayıp-paklayıcılar. Görevli, müdavimlerin haftalardır ezberlediği nakarat bölümünü pikaba koydu. Beklendiği gibi arka yüzünü de çevirdi, ancak bu tuhaf alışkanlığı sonunda herkes öğrenmişti, ama bir anda plak durdu, müzik çalmaya devam eden asi bir hoparlör hariç, hepsinden boğuk bir sesin çıktığı duyuldu. Ses, Bay Colin'den kontrol odasına geçmelerini zira telefona beklendiğini söylemekteydi.

- Ne olabilir bu? dedi Colin.

Arkasından gelen Chick'le aceleyle kenara gitti, ayağını kauçuk halıya bastı. Barı geçti, mikrofonun bulunduğu kontrol odasına girdi. Plakların başındaki adam eskimekten oluşan girinti çıkıntıları güçlükle fırçalıyordu.

- Alo! dedi Colin ahizeyi alarak...

Dinledi. Chick onun önce şaşırdığını sonra aniden buz kestiğini gördü.

- Önemli bir şey mi? diye sordu.

Colin susmasını işaret etti.

- Geliyorum, dedi ahizeye, ve kapattı.

Kabinin kapısı sıkıştı ve ezilmeden dışarı çıktı, Chick de yanında. Patenleriyle koştu, patenleri her yandan vuruyordu. Bir çocuğu çağırdı.

- Çabuk bana kabinimi açın. 309.

- Benimkini de, dedi Chick. 311.

Çocuk pek de istifini bozmadan arkalarından gitti. Colin döndü, onu on metre geride gördü ve kendine yetişmesini bekledi. Geriye çekilip vahşi bir biçimde patenle çenesine muhteşem bir tekme patlattı, çocuğun başı makine dairesinin havalandırma bacasına uçtu, Colin de bu sırada umarsızca elinde tuttuğu anahtarı aldı. Colin bir kabini açtı, onu oraya itti, üstüne tükürdü ve 309'a doğru fırladı. Chick kapıyı kapattı.

- Ne olmuş? diye sordu. Gelince nefes nefese. Colin patenlerini çıkardı ve ayakkabılarını giydi.

- Chloé... dedi Colin. Hasta.

- Kötü bir şey mi?

- Bilmiyorum, dedi Colin. Baygınlık geçirmiş.

Hazırlandı ve aniden çıkıverdi.

- Nereye gidiyorsun? diye bağırdı Chick.

- Eve... diye bağırdı Colin ve beton sesli merdivende gözden kayboldu.

Paten pistinin diğer ucunda, makine dairesindeki adamlar nefes nefese çıktılar, çünkü havalandırma çalışmıyordu pistin çevresinde yığılıverdiler. Chick aptallaşmış, bir elinde pateni Colin'in gözden kaybolduğu yere bakıyordu. Köpüklü ince bir kan sızıntısı kıvrılarak yavaş yavaş 128 nolu kabinin kapısının altından süzülüyordu, ve kırmızı sıvı buzun üstünde buharı tüten iri ağır damlalarla akmaya başlamıştı.

XXXII

Var gücüyle koşuyordu, ve insanlar, gözleri önünde, kaldırımın üstüne serilmiş labutlar gibi düşmek için, yere atılan bir karton gibi yumuşak bir sesle hafifçe yana yatıyorlardı.

Ve Colin koşuyordu, koşuyordu, evler arasına sıkışıp kalmış ufkun dar açısı hızla üzerine geliyordu, ayaklarının altında gece olmuştu, siyah pamuklu bir gece, şekilsiz ve cansız, gökyüzü renksizdi, bir tavan, bir dar açı daha, piramidin zirvesine doğru koşuyordu, daha az siyah parçalara ayrılmış orta bölümünde durdu, ama kendisininkinden önce üç sokak daha vardı.

Chloé düğün yataklarının üstünde bembeyaz yatıyordu. Gözleri açıktı ama zor nefes alıp veriyordu. Alise yanı başındaydı; İsis, Gouffé'nin tarifine göre şifalı bir içecek hazırlayan Nicolas'ya yardım ediyordu ve gri fare hastanın ilacı için kaynatılacak bitki tohumlarını sivri dişleriyle öğütüyordu.

Ama Colin bilmiyordu. Koşuyordu, korkuyordu, neden, sürekli beraber kalmak, onlara yetemiyordu, daha da korkmak gerek, belki de bir kazadır, bir araba ezmiştir, yatağındadır, onu göremeyeceğim, girmeme engel olacaklar, ama belki de Chloé'mden korktuğumu falan düşüneceksiniz, size rağmen göreceğim, ama hayır, Colin, girme. Belki de sadece yaralanmıştır, o zaman hiçbir şeycik olmayacak, yarın birlikte Ormana gideceğiz, bankı yeniden görmek için, eli elimde, saçları saçlarımda, kokusu yastıkta. Ben hep onun yastığını alırım, akşama yine çekişiriz, benim yastığımı çok sert buluyor, başının altında tostoparlak oluyor, ben sonra geri alırım onu, saçlarının kokusu siniyor. Artık hiçbir zaman saçlarının tatlı kokusunu koklayamayacağım.

Kaldırım önünde dikildi, dev bir adımla üstünden geçti, birinci kattaydı, çıktı, kapıyı açtı, her şey huzurlu ve sakindi, ne karalara bürünmüş kimse, ne bir rahip, grili mavili halının huzuru, Nicolas ona "Önemli bir şey yok" dedi ve Chloé gülümsedi, onu yeniden gördüğü için mutluydu.

XXXIII

Chloé’nin ılık ve huzur veren eli Colin’in avucundaydı. Chloé ona bakıyordu, biraz şaşırmış açık renk gözleri onu dinlendiriyordu. Platformun altında, birbirlerini yok etmeye can atan sıkıntılar toplanmıştı. Chloé, bedeninde asılı kalmış bir güç, göğüs kafesinde garip bir varlık hissetti, nasıl karşı koyacağını bilmiyordu, içine yapışmış düşmanını hafifçe yerinden oynatmak için ara ara öksürüyordu. Sanki iyice öksürdü mü düşmanının zalim şiddetine ve sinsi kötülüğüne yenik düşecekmiş gibi geliyordu. Göğsü güçlükle inip kalkıyordu, ve kaygan çarşafların uzun ve çıplak bacaklarına değmesi hareketlerine bir sakinlik katıyordu. Colin yanı başında hafifçe eğilmiş ona bakıyordu. Gece yavaş yavaş yaklaşıyor, yatağın başucunda duvara gömülü yuvarlak mat kristal içindeki yanan lambanın ışıklı küçük çekirdeğinin çevresinde tek merkezli katmanlara dönüşüyordu.

- Bana bir müzik koy, Colin’ciğim, dedi Chloé. Sevdiğin parçalardan koy.

- Müzik yorabilir seni, dedi Colin.

Çok uzaklardan konuşuyordu, yüzü çok asıktı. Kalbi tüm göğüs kafesini kaplıyordu, bunun ancak şimdi farkına varmıştı.

- Hayır, lütfen koy, dedi Chloé.

Colin kalktı, küçük meşe merdivenden indi ve otomatik aleti şarj etti. Bütün odalarda hoparlörler vardı, Colin de yatak odasındakini çalıştırdı.

- Ne koydun? diye sordu Chloé.

Gülümsedi. Çok iyi tanıyordu çalanı.

- Hatırladın mı? dedi Colin.

- Hatırlıyorum...

- Ağrımıyor ya?...

- Çok ağrımıyor...

Nehirlerin denize döküldüğü yerlerde, ganimetlerin dans ettiği köpüklü ters akıntılar aşılması güç bir engel oluşturur. Dışarının karanlığıyla lambanın ışığı arasında anılar geri geliyordu, aydınlığa çarpıyor, bir batıp bir çıkarak beyaz karınlarını ve gümüş rengi sırtlarını gösteriyorlardı. Chloé biraz doğruldu.

- Gel de yanıma otur...

Colin ona yaklaştı, yatağın yanına oturdu ve Chloé'nin başı sol kolunun boşluğuna yerleşti. İnce geceliğinin danteli Chloé'nin altın sarısı derisi üstünde göğüsleri hafifçe ortaya çıkardığı için şişmiş belirsiz biçimler çiziyordu. Chloé eliyle Colin'in omzuna asılmıştı.

- Kızmadın ya?...

-Niye kızayım ki?...

- Böyle aptal bir karın olmasına...

Omuz boşluğundan öptü.

- Çek kolunu biraz, Chloé'm, üşüyeceksin.

- Üşümüyorum, dedi Chloé. Plağı dinle.

Johnny Hodges'un çalışında uçucu bir şeyler vardı, açıklanamaz şeyler, son derece duygusal şeyler. Bedenden ayrılmış, saf haldeki duygusallık.

Odanın köşeleri değişti, müziğin etkisiyle yuvarlanmaya başladı. Colin ve Chloé bir kürenin merkezinde dinleniyorlardı.

- Neydi bu? diye sordu Chloé.

- *The Mood to be Wooed*[52]… dedi Colin.

- Ben de tam öyle hissetmiştim, dedi Chloé. Odamız bu şekli almışken doktor içeri nasıl girebilecek?

XXXIV

Nicolas kapıyı açtı. Eşikte bir doktor vardı.

- Ben doktorum... dedi.

- İyi! dedi Nicolas. Beni izleme zahmetinde bulunursanız.

Arkasından gelmeye zorladı adamı.

- İşte, dedi mutfağa geldiklerinde. Tadına bakın şunun ve nasıl bulduğunuzu söyleyin.

Bu siliko-sodo-kalker camlı bir kap içinde Cassius’den lâl rengini, sidik torbasından hafifçe krom mavisine çalan yeşilini almış değişik renkte şifalı bir içecekti.

- Nedir bu? diye sordu doktor,

- İçecek... dedi Nicolas.

- Görüyorum, dedi doktor, ama neye yarıyor?

- Şifalı bir içecek! dedi Nicolas.

Doktor bardağı burnuna götürdü, kokladı, kızardı, kokusunu içine çekti, tadına baktı, ardından içti, doktor çantasını bırakarak iki eliyle karnını tuttu.

- Etkisini gösterdi ha? dedi Nicolas.

- Böğhk... evet, dedi doktor. Gebertecek insanı. Veteriner misiniz siz?

- Hayır, dedi Nicolas, aşçıyım. Neyse işe yarıyor ya ona bakın.

- Hiç fena değil! dedi doktor. Kendimi çok mutlu hissediyorum.

- Gelin hastaya bakın, dedi Nicolas, şimdi mikroplardan arındınız.

Doktor yola koyuldu, ama ters yöne doğru. Hareketlerine pek hakimmiş gibi görünmüyordu.

- Hey baksanıza, dedi Nicolas, muayenenizi yapabilecek durumda mısınız?

- Şey... dedi doktor, bir dostumun tavsiyelerini de almak istedim, bu yüzden Yenyiyen’den gelmesini rica ettim...

- İyi! dedi Nicolas. Haydi bu taraftan gelin... Servis merdiveninin kapısını açtı.

- Üç kat inin, sağa dönün. Girin geldiniz işte...

- İyi! dedi doktor.

İnmeye başladı ve birden durdu

- Ama neredeyim ben?

- Orada! dedi Nicolas.

- Ah!... İyi!... dedi doktor.

Nicolas kapıyı kapadı. Colin geldi.

- Neydi bu? diye sordu.

- Bir doktor. Biraz salak bir hali vardı, ben de başımdan savdım.

- Ama bir tane gerek, dedi Colin.

- Tabi ki! dedi Nicolas. Yenyiyen'in gelmesi gerek.

- Bunu daha çok beğendim! dedi Colin.

Zil yeniden çaldı.

- Sen dur, dedi Colin, ben bakarım.

Koridorda fare bacağına tırmandı ve sağ omzundan aşağı sarktı. Hızlandı ve profesöre kapıyı açtı.

- Merhaba, dedi profesör.

Siyahlar giyinmişti ve parlak sarı bir gömleği vardı.

- Psikolojik olarak, dedi, sarı fon üzerine siyah en yüksek derecede kontrast sağlıyor. Ayrıca bunun görüş için yorucu olmadığını ve yolda ezilmeyi önlediğini de ekleyeyim,

- Kesinlikle! diye onayladı Colin.

Profesör Yenyiyen kırk yaşlarındaydı... Geçirdiği yılları taşıyacak bir boyu vardı, ancak bir tane bile fazlasını taşıyamazdı, tüysüz bir yüzü, yüzünün ucunda küçük bir sakalı ve anlamsız gözlükleri vardı.

- Beni izler misiniz? diye sordu Colin.

- Bilmiyorum, dedi profesör. Kararsızım.

Yine de karar verdi.

- Kim hasta?

- Chloé, dedi Colin.

- Ah! dedi profesör, bana bir parçayı hatırlattı...

- Evet, dedi Colin, bu parça.

- Tamam!... diye lafı bitirdi Yenyiyen, hadi bakalım. Bana daha önce söylemeliydiniz. Nesi var?

- Bilmiyorum, dedi Colin.

- Ben de, diye itiraf etti profesör, artık şimdi size bunu söyleyebilirim.

- Ama ne olduğunu bileceksiniz değil mi? diye sordu Colin, endişeyle.

- Olabilir, dedi profesör Yenyiyen kuşkulu bir biçimde. Yine de onu bir muayene etmem gerek.

- Ama gelin o zaman! dedi Colin

- Tabii ya! dedi profesör.

Colin onu odanın kapısına kadar götürdü ve birden bir şey hatırladı.

- Girerken dikkat edin, dedi, yuvarlak dedi.

- Tabii, ben alışkınım, dedi Yenyiyen. Hamile...

- Yok değil! dedi Colin. Ne aptalsınız. Oda yuvarlak

- Yusyuvarlak mı? diye sordu profesör. Ellington'un bir plağını mı çaldınız yoksa?

- Evet, dedi Colin,

- Bende de var, dedi Yenyiyen. *Slap Happy*'yi[53] biliyor musunuz?

- Benim tercihim... diye başladı Colin… ve birden onları bekleyen Chloé'yi hatırladı ve profesörü odaya itti.

- Merhaba! dedi profesör.

Merdiveni tırmandı.

- Merhaba, diye cevap verdi Chloé. Nasılsınız?

- Tanrım, diye cevap verdi profesör, bazen karaciğer ağrım tutuyor. Ne olduğunu biliyorsunuz.

-Hayır. dedi Chloé.

- Anlaşıldı! diye cevap verdi profesör. Büyük ihtimalle karaciğerinizde bir hastalık yok.

Chloé'ye yaklaştı ve elini tuttu.

- Biraz sıcak mı sanki?...

- Hiç fark etmedim.

- Evet, dedi profesör; ama hata.

Yatağın üstüne oturdu.

- İzin verirseniz sizi bir dinleyeyim.

- Buyurun, dedi Chloé.

Profesör çantasından amplifikatörlü bir stetoskop çıkardı ve ses alıcısını Chloé'nin sırtına dayadı.

- Sayın, dedi.

Chloé saydı.

- Olmadı, dedi doktor, yirmi altıdan sonra yirmi yedi gelir.

- Evet, dedi Chloé, affedersiniz.

- Yeterli zaten, dedi doktor. Öksürün.

- Evet, dedi Chloé, ve öksürdü.

- Nesi var doktor? diye sordu Colin, önemli bir şey mi?

- Şey... dedi doktor sağ akciğerinde bir şey var. Ama ne olduğunu bilmiyorum.

- Ne olacak o zaman? diye sordu Colin.

- Daha iyi bir kontrol için bana gelmesi gerekir, dedi doktor.

- Onun pek fazla ayağa kalkmasını istemiyorum doktor dedi Colin. Ya bu öğleden sonraki gibi fenalaşma...

- Hayır, dedi profesör önemli bir şey değil bu. Size bir reçete yazacağım, onları yapacaksınız.

- Elbette, doktor, dedi Chloé.

Chloé elini ağzına götürdü ve öksürmeğe başladı.

- Öksürmeyin, dedi Yenyiyen.

- Öksürme canım, dedi Colin.

- Engelleyemiyorum, dedi Chloé kesik kesik.

- Akciğerinden garip bir müzik duyuluyor, dedi profesör. Canı sıkılmış bir havası vardı.

- Bu normal bir şey mi doktor, diye sordu Colin.

- Bir yere kadar evet... diye cevap verdi profesör

Kısa sakalını çekti ye sakalı sert bir biçimde yukarı çıktı.

- Sizi bir daha ne zaman görmemiz gerek, doktor? diye sordu Colin.

- Üç gün içinde, dedi profesör. Önce bir aletlerimi işler hale getirmem gerek.

- Genelde çok fazla kullanmıyor musunuz? diye sordu Chloé bu kez.

- Hayır, dedi profesör, uçak maketleriyle[54] uğraşmayı tercih ediyorum, ama beni sürekli yerimden kaldırdıkları için bir senedir aynısını yapıyorum ve bitirecek zaman bulamıyorum. İnsanı çileden çıkaran bir şey bu işte.

- Kesinlikle, dedi Colin.

- Köpekbalıkları bunlar... dedi profesör. Kendimi, vahşi canavarların tekneyi alabora etmek için uyumasını beklediği zavallı kazazedelere benzetiyorum.

- Hoş bir benzetme, dedi Chloé ve yeniden öksürmemek için hafifçe güldü.

- Dikkat et yavrum, dedi profesör elini omzuna koyarak. Bu son derece saçma bir benzetme *Génie Civil'*in[55] 15 Ekim 1944'teki sayısına göre, sanılanın tersine, bilinen otuz beş tür köpekbalığının sadece üç dört türü insan yiyormuş. Ayrıca da sadece kendisine saldırana saldırıyorlarmış.

- Ne güzel şeyler söylüyorsunuz, doktor; dedi Chloé hayranlıkla.

Bu doktoru çok sevmişti.

- Ben değil *Genie Civil*, dedi, artık bunun üzerine de gideyim ben.

Chloé'nin sağ yanağına kocaman bir öpücük kondurdu, omzuna vurdu ve küçük merdivenden indi. Sağ ayağı, sol ayağı içine geçti, sol ayağı son basamağa takıldı ve düştü.

- Çok değişik bir döşeme tarzınız var! dedi Colin'e sırtını sertçe ovuşturarak.

- Affedersiniz, dedi Colin.

-Ayrıca, diye ekledi profesör, bu küre biçimindeki odada insanın içini sıkan bir şeyler var. *Slap Happy'*yi çalmayı deneyin kesinlikle eski haline getirecektir, ya da çeki düzen verin odaya.

- Olur, dedi Colin. Bir içki alır mıydınız?

- Alırız bakalım, dedi profesör. Hoşça kal yavrum, diye bağırdı Chloé'ye odadan çıkmadan önce.

Chloé hâlâ gülüyordu. Aşağıdan bakılınca yandan ampulle aydınlatılmış sahnede bir yatağın üstünde oturuyormuş gibi görünüyordu. Işığın ışınları taze otların içindeki güneşin rengiyle saçlarından süzülüyor ve derisinden geçen ışık her şeyi altın sarısı yapıyordu.

- Güzel bir karınız var, dedi profesör Colin'e odadan çıkınca.

- Evet, dedi Colin.

Birden ağlamaya başladı, çünkü Chloé'nin canının yandığını biliyordu.

- Hadi bakalım... dedi profesör. Beni güç duruma düşürüyorsunuz. Sizi teselli etmem gerek. Bakın...

Ceketinin iç cebini karıştırdı ve içinden kırmızı deriyle kaplı bir defter çıkardı.

- Bakın. Bu benimki.

- Sizinki mi? diye sordu sakinleşmeye çalışan Colin.

- Karım! Diye açıkladı profesör.

Ve Colin hızla defteri açtı ve kahkaha patlattı.

- Tamam ama, dedi profesör, hiç kaçmaz, herkes güler. Peki ama bu kadar gülünecek nesi var?

- Ben... şeeey... bilmem ki... diye kekeledi Colin ve gülme krizine tutularak yerlere yattı.

Profesör defteri aldı.

- Hepiniz aynısınız, dedi. Eşlerin güzel olması gerektiğini sanıyorsunuz. İçki de nerede kaldı ya?

XXXV

Colin, Chick'in ardından ilaç satıcısının kapısını itti. Bu: ding! yaptı. Kapının camı, şişelerden oluşan karmaşık bir sistemin ve laboratuvar aletlerinin üstüne devrildi.

Gürültüyle sarsılan satıcı çıkageldi. Uzun boylu, yaşlı ve zayıftı, başından beyaz kabarık saçları uzanıyordu.

Hemen tezgâha geçti, telefonu aldı, alışkanlıktan gelen hızla bir numara çevirdi.

- Alo? dedi.

Sesi sis düdüğü gibi çıkıyordu, dalga suları tezgâha çarptıkça uzun, siyah ve yassı ayaklarının altındaki yer düzenli olarak bir öne bir arkaya gidiyordu.

- Alo? Gershwin[56] mağazası mı? Giriş kapıma bir cam takabilir misiniz? On beş dakika sonra mı? Çabuk yapın, çünkü başka bir müşteri gelebilir. Tamam.

Güçlükle kapanan ahizeyi yerine koydu.

- Baylar, size nasıl yardımcı olabilirim?

- Bu reçetenin icabına bakarak... dedi Colin.

Eczacı kâğıdı aldı, ikiye katladı, uzun ve ince bir şerit haline getirdi ve masa üstündeki küçük bir giyotinin içine soktu.

- Bakıldı işte icabına, dedi kırmızı bir butona basarak. Bıçak düştü, reçete yayıldı ve dağılıverdi.

- Akşamın altısında gelin ilaçlarınız hazır olur.

- Ya, dedi Colin, bizim acelemiz var.

- Biz, diye ekledi Chick, ilaçları hemen almak istiyoruz.

- Tamam, dedi satıcı, beklemek istiyorsanız, istediklerinizi hazırlayayım.

Colin ve Chick tezgâhın tam karşısında lal rengi kadifeden bir sıraya oturdular ve beklediler. Satıcı tezgâhın altına eğildi, ve neredeyse sessizce tırmanarak odayı gizli bir kapıdan terk etti. Uzun ve zayıf bedeninin parkede çıkardığı ses hafifledi ve sonra havada eriyip gitti.

Duvarlara bakıyorlardı. Uzun kalaylı bakır raflar üzerinde basit türler, temel bileşenli ilaç dolu kavanozlar sıralanmıştı. Tek parça halindeki bir floresan lamba her sıranın en son kavanozundan ışık saçıyordu. Koni biçiminde kalın camdan aşınmış bir kap içinde şişmiş kurbağalar spiral biçiminde dönerek iniyorlar dibe geliyorlar ardından ok gibi yüzeye çıkıyorlar ve arkalarında beyaz kalın su kabarcıkları bırakarak yeniden acayip biçimde fır dönüyorlardı. Yanda birkaç metre uzunluğundaki akvaryumun dibinde, satıcı, körüklü kurbağalara deney masası yapmıştı, sağda solda dört kalbi hala güçsüzce atan kullanılamaz hale gelmiş kurbağalar yatıyordu.

Chick ve Colin'in arkasında Cesar Borgia[57]'nın yarış giysilerini giymiş ilaç satıcısının annesiyle zina etmesini resmeden devasa bir fresk duruyordu. Masaların üstünde hap yapmaya yarayan ve bazılarının yavaş da olsa çalıştığı bir sürü makine vardı; mavi cam bir tüpten çıkan hapları katlı kâğıtlardan yapılmış külahlara koyan balmumundan eller alıyordu.

Colin yanındaki makineye daha yakından bakmak için kalktı ve makineyi koruyan paslı kapağı kaldırdı, içinde yarı et yarı metal karışımı bir hayvan ham maddeyi yutup bundan düzgün yuvarlaklar çıkarmakla uğraşıyordu,

- Gelip baksana Chick, dedi Colin.

- Neye? diye sordu Chick.

- Çok ilginç... dedi Colin.

Chick baktı. Hayvanın yanlamasına hareketlerle yer değiştiren uzamış bir çenesi vardı. Saydam derisinin altından ince çelik borudan kaburgaları ve tembel tembel hareket eden yemek borusu görülüyordu.

- Değişime uğramış bir tavşan mı bu?

- Öyle mi sence?

- Sıkça yapılan bir şey bu, dedi Chick. İstenilen fonksiyonlar elde tutuluyor. Burada da hazmın kimyasal bölümü alınmadan yemek borusunun hareketleri korunmuş. Normal bir av köpeğiyle hap elde etmekten çok daha basit.

- Ne yiyor? diye sordu Colin.

- Kromlanmış havuç, dedi Chick. Şirketten ayrıldığım zaman çalıştığım fabrikada üretiliyordu. Ayrıca ona hapın bileşenleri de veriliyor.

- Harika bir buluş! dedi Colin. Hem de çok güzel haplar yapıyor.

- Evet, dedi Chick. Yusyuvarlak.

- Bak şu işe, dedi Colin oturmaya giderken.

- Ne? diye sordu Chick.

- Yolculuğa çıkmadan önce sana verdiğim yirmi beş bin dublözondan ne kadar kaldı?

- Şey... diye cevap verdi Chick.

- Artık Alise'le evlenmeyi düşünmenin zamanı geldi. Senin devam ettirdiğin gibi onun için de devam ettirmek oldukça zor...

- Evet... diye cevapladı Chick.

- Yine de yirmi bin dublözon kalmıştır. Bu da evlenmene yeter...

- Evet ama... dedi Chick.

Durdu çünkü, söylemesi çok zordu.

- Evet ama ne? diye üsteledi Colin, Para sıkıntısı olan tek sen değilsin.

- Biliyorum, dedi Chick.

- Eee o zaman?... dedi Colin.

- Yani, dedi Chick, sadece üç bin iki yüz dublözonum kaldı.

Colin kendini çok yorgun hissetti. Kafasında sivri ve renksiz şeyler büyük bir uğultuyla dönüp duruyordu. Kendini bir sıranın üstüne bırakıverdi.

- Doğru olamaz... dedi.

Yorgundu, sanki kamçıyla uzun süre koşturulmuş tu.

- Doğru olamaz... diye tekrarladı. Şaka yapıyorsun bana.

- Hayır, dedi Chick,

Chick ayaktaydı, parmağının ucunu masanın en yakın köşesine sürtüyordu. Haplar cam tüpler içine küçük bilye sesleriyle yuvarlanıyor, balmumu ellerin kâğıtlara sürtünmesi tarih öncesi bir restoran atmosferi yaratıyordu.

- Ama ne yaptın bununla? diye sordu Colin.

- Partre aldım... dedi Chick.

Ceplerini karıştırdı.

- Şuna baksana. Dün buldum. Olağanüstü değil mi?

Pul pul olmuş maroken kaplı Kierkegaard'ın ek yazılarıyla birlikte *Çiçeklerin Geri Gönderilmesi*[58] kitabıydı.

Colin kitabı aldı ve baktı, ancak sayfaları görmüyordu, Alise'in, düğündeki gözlerini, Chloé'nin gelinliğine hüzünlü bir hayranlıkla bakışını görüyordu; ama Chick anlayamıyordu, Chick'in gözleri asla bu kadar ileriyi göremiyordu.

-Ne dememi istiyorsun... diye mırıldandı Colin, Yani hepsini harcamışsın...

-Geçen hafta iki el yazmasını aldım, dedi; Chick sesi heyecandan hâlâ titriyordu. Ve konferansların yedi tanesini kaydettim...

- Evet... dedi Colin.

- Neden bana bunları soruyorsun? dedi Chick, Onunla evlenmem Alise için çok fark etmez. O böyle mutlu. Onu çok seviyorum, biliyorsun. Ayrıca o da Partre'ı çok seviyor.

Makinelerden biri zıvanadan çıkmış gibi görünüyordu. Haplar sel gibi akıyordu ve kâğıt külahlar içine düşerken mor şimşekler fışkırıyordu.

- Ne oluyor... dedi Colin. Tehlikeli bir şey mi?

- Sanmam, dedi Chick. Yine de yanında durmayalım.

Uzaktan, bir kapının kapandığını duydular, ilaç satıcısı bir anda tezgâhın arkasında beliriverdi.

- Beklettim sizi... dedi.

- Önemli değil, dedi Colin.

- Olmaz olur mu, dedi satıcı, işiniz acildi. Değerini göstermek için yaptım.

- Makinelerinizden biri zıvanadan çıkmış gibi duruyor... dedi Colin aleti kastederek.

- Ah... dedi ilaç satıcı.

Eğildi ve tezgâhın altından bir tüfek aldı, yavaşça omzuna koydu ve ateş etti. Makine havada sıçradı ve titreyerek yere düştü.

- Önemli değil, dedi sana. Bazen tavşan makineyi alt eder, o zaman hepsini ortadan kaldırmak gerekir.

Makinesini yerden kaldırdı alt kapağına basarak işetti ve bir çiviye astı.

- İşte, ilaçlarınız, dedi cebinden bir kutu çıkararak. Dikkat edin, çok etkili bir şey. Dozunu aşmayın.

-Ah... dedi Colin. Sizce neye karşı bu?...

- Söyleyemem... diye cevapladı satıcı.

Kıvrık tırnaklı uzun elini darmadağınık beyaz saçlarının içine soktu.

- birçok şeye yarayabilir... dedi. Ama sıradan bir bitki uzun süre buna dayanamaz.

- Ah... dedi Colin, Borcum ne kadar?...

- Çok pahalı... dedi satıcı. Beni kandırıp ödemeden gitmeliydiniz.

- Ah... dedi Colin, çok yorgunum.

- İki dublözon o zaman, dedi satıcı.

Colin cüzdanını çıkardı.

- Biliyorsunuz, dedi satıcı, resmen soygunculuk bu.

- Benim için fark etmez, dedi Colin yılgın bir sesle.

Ödedi ve çıktı. Chick de arkasından gitti.

- Aptalsınız, dedi ilaç satıcısı onları kapıya geçirirken. Yaşlıyım ve direnemem.

- Hiç zamanım yok... dedi Colin.

- Doğru değil bu, dedi satıcı. Az önce aceleniz yoktu.

- Şimdi ilaçları aldım, hoşça kalın bayım.

Yolda fazla güç harcamamak için yan yan yürüyordu.

- Biliyor musun, dedi Chick, evlenmiyoruz diye Alise’le ayrılmayacağım.

- Ah, dedi Colin, hiçbir şey söyleyemem ben… her şeyden önce seni ilgilendirir bu.

- Hayat böyle, dedi Chick.

- Hayır, dedi Colin.

XXXVI

Rüzgâr yapraklar arasından kendine bir yol açıyor ve tomurcuklarla çiçeklerin kokularını depolayıp ağaçlardan çıkıyordu. İnsanlar biraz yüksekten yürüyorlar ve daha güçlü nefes alıp veriyorlardı çünkü daha çok hava vardı. Güneş ışınlarını kat yerlerinden yavaşça açıyordu ve güneş biraz da sakınarak kendilerinin doğrudan ulaşamadıkları yerlere ışınlarını yolluyor, yuvarlanmış ve köpüklü açılara eğiyordu, ama simsiyah şeylere çarpıyordu ve yaldızlı bir ahtapotun ani ve sinirli bir hareketiyle bu siyah şeyleri çabucak çekiyordu. Alev alev yanan koca gövdesiyle yavaşça yaklaştı ve hareketsiz bir biçimde kıtanın sularını buharlaştırmaya başladı ve saatler üçü vurdu.

Colin, Chloé’ye bir hikâye okuyordu. Bu bir aşk hikâyesiydi ve mutlu sonla bitiyordu. O sırada kadın ve erkek kahramanlar birbirlerine mektup yazıyorlardı.

- Niye bu kadar uzun? diye sordu Chloé. Genelde böyle şeyler daha çabuk olur.

- Sen böyle şeylere alışık mısın ki? diye sordu Colin.

Chloé’nin gözüne giren güneş ışınlarından birinin ucunu sertçe kıvırdı. Işın yumuşak bir hareketle kırıldı ve odadaki mobilyalar üzerinde dolaşmaya başladı.

Chloé kızardı.

-Hayır, böyle şeye alışık değilim... dedi Chloe utana sıkıla, bence...

Colin kitabı kapattı.

- Haklısın, Chloé’m.

Ayağa kalktı ve yatağa yaklaştı.

- Haplardan birini içmenin zamanı geldi.

Chloé titredi.

- Çok iğrenç, dedi. İçmek zorunda mıyım?

- Bence içmelisin, dedi Colin. Bu akşam doktora gideceksin neyin olduğunu öğreneceğiz en sonunda. Şimdilik bu hapları alman gerek. Sonra belki sana başka şey verecek.

- Korkunç, dedi Chloé.

- Mantıklı olmak gerek.

- Bir tane içince iki hayvan sanki göğsümün içinde kapışıyorlar. Dahası hiç de doğru değil, mantıklı olmak gerek değil.

- Çoğunlukla olmamak gerek, ama bazen gerek, dedi Colin.

Küçük kutuyu açtı.

- Çok pis bir rengi var, dedi Chloé, ve de kötü kokuyorlar.

- Garip görünüyorlar, kabul ediyorum, dedi Colin, ama içmek gerek.

- Şuna bak, dedi Chloé, kendi başlarına hareket ediyorlar. Ayrıca yarı yarıya saydam, içeride kesin yaşıyorlar.

- Üstüne içtiğin suyla, dedi Colin, çok uzun süre yaşamazlar.

- Söylediğin çok aptalca. Belki de balıktır.

Colin gülmeye başladı.

- Seni iyileştirir işte.

Ona doğru eğildi ve öptü,

- İç şunu, Chloé'm. Bak ne kadar da iyi olacaksın.

- İçerim, dedi Chloé, ama öpersin o zaman.

- Tabiî! dedi Colin. Benim kadar alçak bir kocayı öpmekten iğrenmez misin...

-Yakışıklı olmadığın doğru, diye Chloé takıldı.

- Benim hatam değil.

Colin başını eğdi.

- Yeterince uyumuyorum, diye devam etti.

- Colin'im öp beni. Ben çok alçak biriyim. İki tane hap ver bana.

- Delisin sen! dedi Colin. Sadece bir tane. Yut hadi.

Chloé gözlerini yumdu, rengi soldu ve elini göğsüne götürdü.

- Tamam işte, dedi güçlükle. Yeniden başlayacak.

Parlak saçlarının yanında ter damlaları belirdi.

Colin yanına oturdu ve bir kolunu boynuna doladı.

Chloé, elini ellerine aldı ve sızladı.

- Sakin ol Chloé'm, dedi Colin. Sakin olman gerek.

- Canım yanıyor... diye mırıldandı Chloé.

Gözleri kadar iri gözyaşları göz kapaklarının köşesinde göründü ve yuvarlak, tatlı yanaklarında soğuk çizgiler çizdi.

XXXVII

- Artık ayakta duramıyorum... diye mırıldandı Chloé.

Yere çömelmişti ve kalkmaya çalışıyordu,

- Kesinlikle olmuyor, dedi. Çok güçsüzüm.

Colin ona yaklaştı ve ayağa kaldırdı. Chloé omuzlarına asıldı.

- Tut beni Colin, düşeceğim.

-Yatak yordu seni... dedi Colin.

-Hayır... dedi Chloé, senin yaşlı satıcının hapları yüzünden.

Tek başına ayakta durmaya çalıştı ama sendeledi. Colin yakaladı onu, Chloé de Colin'i yatağa düşürdü,

- İyiyim şimdi, dedi Chloé. Yanımda kal. Birlikte yatmayalı ne kadar çok zaman oldu.

- Böylesi gerekli, dedi Colin.

- Hayır, dedi Chloé. Öp beni. Senin karınım, evet mi hayır mı?

- Evet, dedi Colin, ama iyi değilsin sen.

- Benim suçum değil, dedi Chloé, ve sanki ağlayacakmış gibi dudakları titremeye başladı.

Colin ona doğru eğildi ve bir çiçeği öpüyormuş gibi yavaşça öptü.

- Bir daha, dedi Chloé. Sadece yüzümü değil. Beni artık sevmiyor musun? Artık karını istemiyor musun?

Onu kollarında daha sıkıca sardı. Beyaz kapitone bir kutudan çıkan parfüm şişesi gibi ılık ve hoş kokuyordu.

- Evet... dedi Chloé gevşeyerek, bir daha...

XXXVIII

- Geç kalacağız, dedi Colin.
- Bir şey olmaz, dedi Chloé, saatini kur.
- Gerçekten oraya arabayla gitmek istemiyor musun?
- Hayır... dedi Chloé. Seninle sokakta gezmek istiyorum.
- Ama epey yol var!
- Önemli değil, dedi Chloé. Sen beni... az önce öpünce gücüm yerine geldi. Biraz yürümek istiyorum.
- Nicolas'ya bizi arabayla almasını söyleyeceğim, diye ikna etti.

-Ah! Nasıl istersen...

Doktora gitmek için huzur veren mavi derin göğüs dekolteli küçük bir elbise giymişti, varşak kürkü kısa mantosuna uyumlu bir başlığı vardı.

- Gel kedicik, dedi Colin.
- Kedi değil, dedi Chloé. Varşak o.
- Söylemesi de ne zor, dedi Colin.

Odadan çıktılar ve antreye geçtiler. Chloé pencerenin önünde durdu.

- Ne oldu burada, her zamankinden daha az aydınlık.
- Hiç de değil, dedi Colin. Çok güneş var.
- Hayır, dedi Chloé, çok iyi hatırlıyorum, güneş halının bu desenlerine kadar geliyordu ve şimdi de sadece buraya geliyor.
- Saate göre değişir... dedi Colin.
- Hayır saatle ilgisi yok, aynı saatti çünkü.
- Yarın aynı saatte yine bakarız, dedi Colin.
- Görüyorsun ya, yedinci çizgiye kadar gelirdi. Şimdi beşincide…
- Gel… dedi Colin, geç kaldık.

Chloé döşemeli koridorda büyük aynanın önünden geçerken gülümsedi. Colin onunla dolaşmayı seviyordu. Nasıl olsa çok önemli bir şeyi yoktur, sonra da birlikte dolaşmaya giderler. Dublözonlarını harcayacaklar, güzel bir yaşam sürmeleri için yeterince dublözonu kalmıştı. Belki de çalışırdı.

Kilit dilinin çeliği şangırdadı ve kapı kapandı. Chloé koluna tutunmuştu. Küçük adımlarla gidiyordu. O iki adım attıkça Colin bir adım atıyordu.

- Mutluyum, dedi Chloé. Güneş var ve ağaçlar hoş kokuyor.
- Tabii! dedi Colin. İlkbahar geldi.
- Evet ya? dedi Chloé, ona muzip bir bakış atarak.

Sağa döndüler. Tıbbi semte girmeden önce geçilmesi gereken iki bina yığını daha vardı. Yüz metre ileride rüzgârlı günlerde daha da uzaklara yayılan anestezi kokusu duyuluyordu. Kaldırım biçimi değişmeye başladı. Şimdi dar ve sıkışık kafesli beton ızgarayla kaplı geniş ve yassı bir kanal oldu; kafesin altından suyuk, irin ve bazen de kana bulanmış eterle karışmış alkol akıyordu; yan pıhtılaşmış kan damlaları sağa sola uçucu akmalar yayıyordu, parçalanmış etler iyice erimiş buzdağları gibi kendi çevrelerinde dönüyorlardı. Sadece eter kokusu duyuluyordu. Gazlı bantlar ve pansumanlar da rulolarını aça aça akmaya kapılmış iniyorlardı. Her evin sağında bir çıkış borusu kanala boşalıyor ve bu boruların ağzına birkaç saniye bakarak doktorun uzmanlık alanı tahmin edilebiliyordu. Bir göz kendi çevresinde döndü, birkaç saniye onlara baktı ve pembemsi ve yumuşak tehlikeli bir deniz anası gibi geniş bir pamuk katmanı altında kayboldu.

- Burayı sevmedim, dedi Chloé. Sağlık dolu bir havası olabilir ancak izlemesi hiç de hoş değil.
- Hayır, dedi Colin.
- Yolun ortasına gel.
- Evet, dedi Colin, ama ezileceğiz.
- Arabayı istememekle haksızlık etmişim, dedi Chloé, bitti ayaklarım.
- Neyse ki doktorun büyük cerrah mahallesine oldukça uzak oturduğu için şanslısın.
- Sus, dedi Chloé. Geldik mi?

Bir anda yeniden öksürmeye başladı ve Colin de bembeyaz kesildi.

- Öksürme, Chloé… diye yalvardı,
- Hayır; Colin’im, dedi kendini zor tutarak.
- Öksürme, geldik... burası işte.

Profesör Yenyiyen’in tabelasında, sadece sapı dışarıda kalmış bir bahçıvan küreğini yutan dev bir ağız resmedilmişti. Tabela Chloé’yi çok yavaşça, çok alçak sesle güldürdü, çünkü yeniden öksürmekten korkuyordu. Duvar boyunca profesörün mucizevi tedavilerinin, şu an için çalışmayan ışıklarla aydınlatılmış renkli fotoğrafları duruyordu.

- Görüyorsun ya, dedi Colin, büyük bir uzman. Diğer evlerin bu kadar mükemmel bir dekorasyonu yoktu.

- Sadece çok parası olduğunu gösterir, dedi Chloé.

- Ya da zevk sahibi biri olduğunu, dedi Colin. Çok sanatsal.

- Evet, dedi Chloé, benzer bir kasabı hatırlatıyor.

İçeri girdiler ve kendilerini tamamen beyaz sırlı yuvarlak bir holün içinde buldular. Onlara doğru bir hemşire geldi*

- Randevunuz var mıydı? diye sordu.

- Evet, dedi Colin. Belki biraz geç kaldık.

- Önemli değil, dedi hemşire, profesör bugün ameliyatlarını bitirdi. Beni izler misiniz?

Onu dinlediler, adımları döşemenin sırrı üstünde sert ve yüksek bir ses çıkararak çınlıyordu. İçeride dönen bölme duvara bir sürü kapı açılıyordu, hemşire de ortan dışarıdaki büyük tabelanın küçüğü olan altın kaplı tabelası bulunan kapıya doğru yönlendirdi. Kapıyı açtı ve girsinler diye önlerinden çekildi. Saydam ve ağır ikinci bir kapıyı daha ittiler ve kendilerini profesörün çalışma odasında buldular. Profesör pencerenin önünde ayakta çavşır özüne batırdığı diş fırçasıyla keçi sakalına parfüm sürüyordu.

Gürültü üzerine döndü ve Chloé’ye elini uzattı.

- Söylesenize bugün nasıl hissediyorsunuz kendinizi?

- Bu haplar korkunç, dedi Chloé.

Profesörün yüzü karardı. Şimdi meleze[59] benzemişti.

-İyi olmadı bu... Tahmin de etmiştim.

Bir dakika düşünceli bir tavırla yerinde kaldı, sonra diş fırçasını hâlâ elinde tuttuğu aklına geldi.

- Tutun şunu, dedi Colin’e, diş fırçasını eline tutuşturarak. Oturun yavrum, dedi Chloé’ye.

Çalışma odasında bir tur atıp kendisi de oturdu.

- Görüyorsunuz ya, dedi ona, akciğerinizde bir şey var. Daha doğrusu akciğerinizin içinde bir şey. Bence bu bir…

Sustu ve birden ayağa kalktı.

- Gevezeliğe gerek yok, dedi. Gelin benimle. Gerçekten de nereye koyacağını bilemeyen Colin’e dönerek, bırakın fırçayı istediğiniz yere, diye ekledi.

Colin, Chloé'yle profesörün arkasından gitmek istedi, ancak sanki görünmez ve kalın bir perde aralarına iniverdi. Kalbine garip bir sıkıntı iniyor ve düzensiz atıyordu. Kendini zorladı, toparlandı ve yumruğunu sıktı. Tüm gücünü toplayarak birkaç adım atmayı başardı, tam elini tuttuğu sırada da perde ortadan kayboldu. Chloé öbür elini profesöre verdi, profesör onu tavanı kromlu küçük beyaz bir odaya götürdü, odanın bir yanını düz, bodur bir alet kaplıyordu.

- Oturmanızı tercih ederim, dedi profesör. Çok uzun sürmeyecek.

Makinanın karşısında kristalle çevrili kırmızı gümüş bir ekran vardı, bir tek siyah sırlı ayar butonu platformdan dışarı çıkıyordu.

- Kalıyor musunuz? diye sordu profesör Colin'e.

- Kalmak istiyorum... dedi Colin.

Profesör butonu çevirdi. Işık kapının altından ve makinenin altına konmuş bir havalandırma deliğinin içinden parlak bir sel gibi odadan dışarı çıktı ve ekran yavaş yavaş aydınlanmaya başladı.

XXXIX

Profesör Yenyiyen Colin'in sırtına vuruyordu.

- Üzülmeyin; dostum, dedi ona. Düzelebilir.

Colin ezik bir tavırla, yere bakıyordu. Chloé kolundan tutuyordu. Neşeli görünmek için büyük gayret gösteriyordu.

- Ama evet, dedi, çok uzun sürmeyecek.

- Tabi ki... diye mırıldandı Colin.

- Neyse, dedi profesör, eğer tedavimi izlerse, kesinlikle daha iyi olacak.

Yuvarlak ve beyaz bir holdeydiler ve Colin'in sesi sanki çok uzaklardan geliyormuş gibi tavanda yankılanıyordu.

- Ne olursa olsun, dedi profesör, size hesabı göndereceğim.

- Anlaşıldı, dedi Colin. İlginiz için size teşekkür ederim.

- Eğer iyiye gitmezse, dedi profesör, gelin beni görün. Daha düşünmediğimiz ameliyat çözümü de var.

- Evet ama, dedi Chloé, Colin'in koluna sarılarak, bu kez hıçkırarak ağlamaya başladı.

Profesör iki eliyle keçi sakalını çekti.

- Çok can sıkıcı... dedi.

Bir sessizlik oldu. Hemşire saydam kapının arkasında göründü ve iki kez tıklattı. Önünde kapının kalınlığı içinde yeşil bir "Giriniz" lambası yandı.

- Bay ve Bayana, Nicolas'nın geldiğini haber vermemi isteyen bir bay geldi.

- Sağol, Leş kargası[60], diye cevap verdi profesör. Hazır ol! diye ekledi ve hemşire kaçtı.

- Evet, diye mırıldandı size hoşça kalın diyelim.

- Kesinlikle! dedi profesör. Güle güle. Kendinize iyi bakın. Ve gitmeye çalışın...

XL

- Durum kötü mü, dedi Nicolas arabayı çalıştırmadan önce yüzünü dönmeden.

Chloé hâlâ beyaz kürkü içinde ağlıyordu ve Colin ölü gibi duruyordu. Kaldırımların kokusu gitgide yükseliyordu ve eterin buharı sokağı kaplıyordu.

-Hadi... dedi Colin.

- Nesi var? diye sordu Nicolas.

- Ah, dedi Colin, daha beteri olamazdı.

Bir anda ne dediğinin farkına vardı ve Chloé'ye baktı. Onu o kadar çok seviyordu ki densizliği için kendini öldürebilirdi.

Chloé arabanın bir köşesine büzüşmüş yumruklarını ısırıyordu. Parlak saçları yüzüne düşüyor ve kürk şapkasının üstüne basıyordu. Bebek gibi tüm gücüyle ancak sessiz sessiz ağlıyordu.

- Affet beni, Chloé'm, dedi Colin. Ben bir hayvanım.

Colin ona yaklaştı ve yanına çekti. Çılgına dönmüş zavallı gözlerinden öptü, göğsünün içinde sessiz ve ağır ağır atan kalp çarpmasını duydu.

- İyileştireceğiz seni, dedi. Hastalık ne olursa olsun seni hasta görmekten daha beter bir şey olamaz demek istemiştim.

- Korkuyorum… dedi Chloé. Beni kesin ameliyat edecek.

- Hayır... dedi Colin. Sen daha önce iyileşeceksin.

- Nesi var? diye yineledi Nicolas. Ben bir şey yapabilir miyim?

O da çok üzgün duruyordu. Her zamanki havası sönüvermişti.

- Chloé'm... dedi Colin. Sakin ol.

- Kesinlikle, dedi Nicolas. Çok çabuk iyileşecek.

- Bu nilüfer, dedi Colin. Nereden de ona bulaştı acaba?

- Nilüferi mi var? diye sordu Nicolas inanmaz bir havayla.

- Sağ ciğerinde, dedi Colin. Profesör başta sadece bir hayvan diye düşünmüştü. Ama buymuş. Ekranda onu gördük. Şimdiden oldukça büyük, ama neyse sonuca ulaşmamız gerek,

- Evet tabi, dedi Nicolas.

- Bunun ne olduğunu bilemezsiniz, diye hıçkırıklara boğuldu Chloé. Hareket edince ne kadar canımı yakıyor.

- Ağlamayın, dedi Nicolas. Ağlamak bir işe yaramaz, kendinizi yoracaksınız.

Araba hareket etti. Nicolas içinden çıkılmaz evlerin arasından arabayı yavaşça kullanıyordu. Güneş ağır ağır ağaçların arkasında kayboluyordu ve rüzgâr serinletiyordu.

- Doktor onun dağa gitmesini istiyor, dedi Colin. Soğuğun bu pisliği öldüreceğini umuyor,

- Yolda yakalandı buna, dedi Nicolas. Buna benzer bir yığın pislik vardı.

- Ayrıca Chloé'nin çevresine sürekli çiçekler koymak gerekir, diye ekledi Colin, diğer çiçeği korkutmak için...

İğrenç bitkinin adını söylemek istemedi.

- Neden? diye sordu Nicolas.

- Çünkü açarsa, dedi Colin, başkaları da olacak. Ama çiçek açmasına izin vermeyeceğiz onun.

- Tedavisi bu kadar mı? diye sordu Nicolas.

- Hayır, dedi Colin.

- Başka ne var?

Colin yanıt verirken tereddüt etti, Chloé'nin karşısında ağladığını fark etti ve ona yapılması gereken işkenceden nefret etti,

- İçmemesi gerek... dedi.

- Ne? diye sordu Nicolas, Hiçbir şey mi?

- Hayır, dedi Colin.

- Yani yine de hiçbir şey mi?

- Günde sadece iki kaşık... diye mırıldandı Colin.

- İki kaşık... dedi Nicolas.

Başka bir şey söylemedi, dümdüz önündeki yola kilitlendi.

XLI

Alise iki kez kapıyı çaldı ve bekledi. Giriş kapısı her zamankinden daha dar göründü. Halı daha solgun ve incelmiş geldi, Nicolas kapıyı açtı.

- Merhaba... dedi. Onları görmeye mi geldin?

- Evet, dedi Alise. Buradalar mı?

- Evet, dedi Nicolas. Gel. Chloé burada.

Kapıyı kapadı. Alise halıyı inceliyordu.

- Eskiye göre daha karanlık burası, dedi. Neye bağlı ki bu?

- Bilmem, dedi Nicolas.

- Çok garip, dedi Alise. Burada bir tablo yok muydu?

- Hatırlamıyorum, dedi Nicolas.

Tereddütle elini saçlarına götürdü.

- Aslında, dedi, hava aynı değilmiş gibi geliyor.

- Evet, dedi Alise, bu işte.

İyi kesimli kahverengi bir döpiyesi ve elinde koca bir buket nergisi vardı.

- Ya sen, dedi Nicolas, nasılsın iyi misin?

- Evet, dedi Alise. İyiyim. Chick bana bir döpiyes aldı. Görüyorsun...

- Sana çok yakışmış, dedi Nicolas.

- Şanslıyım, dedi Alise, Bovouard Düşesi'yle aynı ölçülere sahibim. İkinci el bir elbise. Chick ceplerinden birinde olan kâğıtlardan birini istiyordu ve elbiseyi satın aldı.

Nicolas'ya baktı ve ekledi.

- Sen iyi değilsin,

- Şey dedi bilmiyorum. Yaşlanıyorum gibi geliyor.

- Pasaportunu göster dedi Alise.

Yan cebini karıştırdı.

- İşte... dedi.

Alise pasaportu açtı ve rengi kaçtı.

- Kaç yaşındaydın? diye sordu kısık sesle.

- Yirmi dokuz... dedi Nicolas.

- Baksana...

Saydı. Otuz beş yapıyor.

- Anlamıyorum... dedi.

- Bir yanlışlık olmalı, dedi Alise. Yirmi dokuzdan fazla görünmüyorsun.

- Yirmi bir yaşında hissediyorum, dedi Nicolas.

- Kesinlikle düzeltilecektir, dedi Alise.

- Saçlarını beğendim, dedi Nicolas. Gel de Chloé’ye bak.

- Ne oluyor burada, dedi Alise, düşünceli bir biçimde.

- Ah, dedi Nicolas, bu hastalık yüzünden, her şeyimizi alt üst etti. Düzelecek ve gençleşeceğim.

Chloé mor ipekten bir pijama ve bejli turunculu teyelli hafif saten bir sabahlık giymiş yatağında uzanmıştı.

Çevresinde, bir sürü çiçek vardı en çok da orkideler ve güller. Ayrıca ortancalar, karanfiller; kamelyalar, şeftali ağacı ve badem ağaçlarının çiçekli dalları ve kucak dolusu yaseminler de vardı. Göğsü açıktı amber rengi sağ memesinin üstünde büyük mavi bir taç yaprağı iyice görünüyordu. Elmacık kemikleri biraz pembeleşmiş ancak kurumuştu, hafif saçları, ve ipek iplik gibi elektriklenmişti.

- Üşüteceksin! diye bağırdı Alise. Ört üstünü!

- Hayır, diye mırıldandı, Chloé. Tedaviye göre, böyle gerek.

- Ne güzel çiçekler! dedi Alise. Colin kendini iflas ettiriyor, dedi Chloé’yi güldürmek için.

- Evet, diye mırıldandı Chloé.

Acı acı gülümsedi.

- İş arıyor, dedi kısık sesle. Bu yüzden burada değil.

- Neden böyle konuşuyorsun? diye sordu Alise.

- Susuyorum... dedi Chloé nefes nefese.

- Günde gerçekten iki kaşık mı içiyorsun? dedi Alise.

- Evet... diye iç çekti Chloé.

Alise ona doğru eğildi ve öptü onu.

- Kısa süre sonra iyileşeceksin.

- Evet, dedi Chloé. Yarın Nicolas ve arabayla gidiyorum.

- Ya Colin? diye sordu Alise.

- Çiçekler... dedi Chloé.

- Büyüyor mu? diye mırıldandı Alise.

- Nilüfer mi? dedi alçak sesle. Hayır sanırım ki gidecek...

- Nasıl, mutlu musun?

- Evet, dedi Chloé, ama çok susadım.

- Işıkları neden yakmıyorsun? diye sordu Alise. Burası çok karanlık.

- Birkaç zamandır böyle, dedi Chloé. Yapacak bir şey yok. Denesene.

Alise ışığın düğmesine bastı, lambanın çevresinde hafif bir hale belirdi.

- Lambalar ölüyor... dedi Chloé. Duvarlar da daralıyor. Ve buradaki pencere de.

- Gerçekten mi? diye sordu Alise.

- Baksana...

Duvar boyunca uzanan kapının büyük camlı boşluğu, köşeleri yuvarlanmış iki uzun dikdörtgene kadar ancak geliyor. Camlı boşluğun içinde iki yanı birbirine bağlayan ve yolun güneşini kesen bir tür çiçek sapı oluşmuştu. Tavan gözle görünür biçimde alçalmış, ve Colin ve Chloé'nin yatağının durduğu platform da tabandan eskisi kadar yüksek değildi.

- Bunlar nasıl böyle olabiliyor? diye sordu Alise.

- Bilmiyorum, dedi Chloé. Bak işte biraz ışık.

Siyah bıyıklı fare, mutfak koridorunun karolarının parlak ışık saçan bir parçasını taşıyarak içeri girdi.

- Çok karanlık olduğu zaman, hemen bana biraz bundan getirir.

Ganimetini komodinin üstüne koyan küçük hayvanı okşadı.

- Beni görmeye geldiğin için çok naziksin, dedi Chloé.

- Ah, dedi Alise, seni çok severim, biliyorsun.

- Biliyorum, dedi Chloé. Chick'le nasılsın?

- Ah, iyi, dedi Alise. Bana bir döpiyes aldı.

- Çok güzel, dedi Chloé. Sana çok yakışmış.

Sustu.

- Canın yanıyor, zavallıcığım, dedi Alise.

Eğildi ve Chloé'nin yanağını okşadı.

- Evet... diye sızlandı Chloé. Çok susadım.

- Anlıyorum, dedi Alise. Seni öpersem, daha az susarsın.

- Evet, dedi Chloé.

Alise ona doğru yaklaştı.

- Ah! diye iç çekti Chloé, dudakların ne kadarda sulu... Alise gülümsedi. Gözleri yaşardı.

- Nereye gidiyorsun? diye sordu.

- Uzağa değil, dedi Chloé. Dağa.

Sol yanına döndü.

- Chick'i çok seviyor musun?

- Evet, dedi Alise. Ama o kitapları daha çok seviyor.

- Bilmiyorum, dedi Chloé. Belki de gerçekten öyledir. Colin'le evlenmemiş olsaydım, onunla senin yaşamanı çok isterdim.

Alise onu yeniden öptü.

XLII

Chick dükkândan çıktı. İçeride ilgisini çeken hiçbir şey yoktu. Kızıl kahve derili ayakkabı giymiş ayaklarına bakarak yürüyordu ve ayaklarından birinin bir yöne diğerinin ise tam ters yöne onu götürmeye çalışmasına şaşırdı. Birkaç saniye düşündü, kafadan açı ortayı buldu ve bu çizginin üstüne atıldı. Az kalsın kocaman obez bir taksinin altında kalıyordu, yoldan geçen bir adamın ayakları üstüne doğru zarif bir sıçrayışla kendisini kurtardı, adam ona küfretti ve tedavi olmak için hastaneye girdi.

Chick yeniden yola koyuldu, tam karşısında bir kitapçı vardı, burası Jimmy Noone[61] Caddesini ve tabelası Mahogany Hall de Lulu White[62]'ı taklit edilerek yapılmıştı. Kapıyı itti. Kapı da birden onu itti ve üstelemeden camlı bölümden girdi.

Kitapçı, Jules Romains[63]'in bu kullanım için ortaya koyduğu tüm yapıdan üzerine oturmuş barış çubuğunu tüttürüyordu. İçine zeytin yaprakları koyduğu süpürge otu toprağından çok güzel bir piposu vardı. Yanında da sazan avlamak için bir küvet, şakaklarını serinletmek için nemli bir havlu ve barış çubuğunun etkisini artırmak için Ricqles naneli alkol şişesi duruyordu.

Chick'e doğru bedenden ayrılmış ve pis kokulu bir bakış attı.

- Ne istiyorsunuz? diye sordu.

- Kitaplarınızı görmek... diye cevap verdi Chick.

- Görün! dedi adam, küvete eğildi, ama bu sadece yanlış alarmdı.

Chick dükkânın dibine doğru ilerledi. Keşfedilmeye hazır bir hava vardı. Ayağının alanda birkaç böcek çatırdadı. Burada eski deri ve oldukça kötü zeytin yaprağı kokusu duyuluyordu.

Kitaplar alfabetik sırayla dizilmişti, ancak satıcı alfabeyi pek iyi bilmiyordu. Chick, Partre bölümünü T ve B arasında buldu. Büyütecini eline aldı ve ciltleri incelemeye başladı. Işıklı tabelalar üzerine yazılmış eleştiri kitabı olan *Mektup ve Néon*'un bir kopyası üzerinde bir anda ilginç bir parmak izi gördü. Coşkuyla cebinden yumuşak kıllı bir fırça, serpmeye

yarayan bir pudra, Psikopos Vouille[64]'un yazdığı *Aynasızın El Kitabı*'nın da bulunduğu küçük bir kutu çıkardı. Cüzdanından çıkardığı bir kâğıtla özenle karşılaştırma yaptı, nefes nefese durdu. Bu Partre'ın sol işaret parmağının iziydi, bu ize de kimse şu ana kadar eski pipoları dışında bir yerde rastlaya-mamıştı.

Bulduğu değerli hazineyi kalbinin üstünde sıkarak, kitapçıya doğru geldi.

- Bu ne kadar?

Kitapçı baktı ve sırıttı.

- Aaa, buldunuz onu demek...

- Garip bir şey mi var ki? diye sordu yalandan şaşırmış gibi yaparak.

- Ha ha ha!... diye kahkahayı bastı kitapçı piposunu bırakarak, pipo küvete düştü ve söndü.

Okkalı bir küfür etti ve bir daha da bu iğrenç şeyi tüttürmeyeceği için sevinerek ellerini ovuşturdu.

- Size soruyorum?... diye üsteledi Chick.

Yüreği sanki onu terk etmeye başlamıştı ve düzensiz olarak vahşice güm güm diye atıyordu.

- Ah! dedi kitapçı, nefesi kesilerek ve gülmekten yerlere yatarak, çok matrak bir adamsınız!...

- Bakın, dedi Chick soğukkanlılığını yitirerek, anlatsanıza.

- Ondan bu izi alabilmek için yaptıklarımı düşününce! dedi kitapçı, ona birçok kez barış çubuğumu verdim sonra el çabukluğu marifet son anda bu kitapla değiştirdim!...

- Geçelim bunları, dedi Chick. Mademki biliyorsunuz, ne kadar bu?

- Pahalı değil, dedi kitapçı, ama elimde daha iyi bir şey var. Beni bekleyin.

Kalktı ve dükkânı ikiye ayıran yarı bölmenin arkasında kayboldu, bir şeyler karıştırdı ve hemen döndü.

- İşte, dedi tezgâhın üstüne bir pantolon fırlatarak.

- Bu ne?... diye mırıldandı Chick biraz sıkıntıyla.

Çok heyecanlanmıştı.

- Partre'ın bir pantolonu! dedi gururla kitapçı.

- Nasıl becerdiniz? dedi Chick, büyülenmiş bir şekilde.

- Bir konferansı fırsat bilerek! diye açıkladı kitapçı. Fark etmedi bile. Biliyorsunuz pipo yanıkları bile var.

-Alıyorum... dedi Chick.

- Ne? diye sordu satıcı. Başka bir şey daha var.

Chick elini göğsüne götürdü. Kalp atışlarına hâkim olamıyordu ve kendi haline bıraktı.

-İşte... dedi satıcı yeniden.

Ağızlığı üstünde Chick'in kolayca tanıdığı Partre'ın diş izleri bulunan bir pipoydu.

- Ne kadar?... dedi Chick.

- Biliyorsunuz ya, dedi kitapçı, şu sıralarda yirmi ciltlik bir *Bulantı Ansiklopedisi* hazırlıyor, fotoğraflarla birlikte el yazmalarını da alacağım...

- Ben hiçbir zaman alamam ama... dedi Chick vurulmuşa dönerek.

- Bana ne be adam? diye sordu kitapçı.

- Bu üçü ne kadar? diye sordu Chick.

- Bin dublözon... dedi satıcı. En son fiyatım bu. Dün bin iki yüzü reddettim, çünkü sizin daha ciddi bir havanız var.

Chick cüzdanını çıkardı. Yüzü acayip solmuştu.

XLIII

- Görüyorsun ya, artık örtü koymuyoruz.

- Fark etmez, dedi Chick. Ama yine de ahşap neden bu kadar yağlı anlamıyorum.

- Bilmiyorum, dedi Colin ilgisiz bir tavırla. Sanırım artık temizleyemiyoruz. İçten içe yeniden kusuyor.

- Eskiden halı yünlü değil miydi? diye sordu Chick. Bu pamuklu gibi olmuş.

-Aynısı... dedi Colin. Hayır; daha farklı olduğunu sanmıyorum.

- Garip, dedi Chick. Sanki dünya çevrende daralıyormuş gibi geliyor.

Nicolas içinde ekmek kırıntılarının yüzdüğü kabarcıklı bir çorba getirdi. Ve kocaman tabaklara servis yaptı.

- Bu da ne, Nicolas, diye sordu Chick.

- Bulyonlu mısır unlu bir çorba, diye cevap verdi Nicolas. Süper bir şey.

- Ah! dedi Chick. Bunu da Gouffé'den mi aldınız?

- Yok artık! dedi Nicolas. Pomiane'ın[65] tarifi. Gouffé ancak snoplar içindir. Daha ne malzemeler gerekir onun için!

- Ama sizde gereken her şey vardır, dedi Chick.

- Ne? dedi Nicolas. Her yerde olduğu gibi sadece gaz ve bir buz kutucuğu var. Ne sanıyordunuz ki siz.

- Ah!... Hiçbir şey... dedi Chick.

Sandalyesi üzerinde sallandı. Konuşmaya nasıl devam edeceğini bilemiyordu.

- Şarap ister misin? diye sordu Colin. Mahzenimde sadece bu kalmış, fena değil.

Chick kadehini uzattı.

- Alise üç gün önce Chloé'yi görmeye geldi, dedi Colin. Ben onu göremedim. Evvelsi gün Nicolas, Chloé'yi dağa götürdü.

- Evet, dedi Chick. Alise bana söyledi.

- Profesör Yenyiyen'den bir mektup aldım, dedi Colin. Çok para istemiş. Sanırım yetenekli bir doktor.

Colin'in başı ağrıyordu. Chick'in konuşmasını, ne olursa olsun bir şeyler anlatmasını istemişti. Pencerenin arkasından kalabalık içinde Chick'in gözü bir şeye takılmıştı. Birden kalktı cebinden bir metre çıkardı ve çerçeveyi ölçmeye gitti.

- Değişiyor gibi geliyor, dedi.

- Nasıl olur? diye sordu Colin ilgisizce.

- Daralıyor, dedi Chick. Oda da öyle...

- Nereden çıkardın bunu? diye sordu Colin. Çok saçma...

Chick cevap vermedi. Defterini ve kalemini aldı ve sayıları not etti.

- İş buldun mu sen? diye sordu.

-Hayır... dedi Colin. Birazdan bir tane ve yarın da bir randevum var.

- Ne tür bir iş arıyorsun? diye sordu Chick.

- Ne iş olursa, dedi Colin. Bana para versinler yeter. Çiçekler acayip pahalı.

- Evet, dedi Chick.

- Ya senin işin, dedi Colin.

- Kendimin yerine başkasını koydurtmuştum, çünkü benim yapacak çok işim vardı...

- Kabul ettiler mi? diye sordu Colin.

- Evet, yolunda gidiyordu, o da bunu biliyordu.

- Ya sonra? diye sordu Colin.

- Geri dönmek istediğimde, diğer adamın işi çok iyi yaptığını, ancak yeni bir iş istersem bana verebileceklerini söylediler. Ancak bundan daha az maaşlı bir iş.

- Amcan da sana artık para veremiyor, dedi Colin.

Soruyu sormadı bile, böyle olduğu kesindi.

- Artık ondan para isteyemem, dedi Chick. O öldü.

- Bana söylememiştin.

- Çok ilginç bir şey değildi de ondan.

Nicolas üç siyah sosisin debelendiği yağlı bir tavayla geldi.

- Böyle yiyiverin onları, dedi. Tam pişiremedim. Son derece inatçı çıktılar. Nitrik asit koydum, bu yüzden siyahlar, ama yine de yetmedi işte.

Colin bir tanesini çatalla yakalamayı başardı, sosis son bir kez daha gerildi.

- Bir tane aldım, dedi. Bu senin Chick.

- Deniyorum, dedi Chick, ama çok zor.

Masanın üstüne yağ sıçrattı.

- Hay aksi! dedi

- Önemli değil, dedi Nicolas. Ahşaba iyi gelir,

Chick kendine almayı başardı ve Nicolas üçüncü sosisi getirdi.

- Ne olduğunu bilmiyorum, dedi Chick, eskiden de böyle miydi?

- Hayır, diye itiraf etti Colin. Her yer değişiyor. Hiçbir şey yapamıyorum. Cüzam gibi. Dublözonlarım kalmadığından beri bu böyle.

- Hiçbir şeyin kalmadı mı? dedi Chick.

-Neredeyse... dedi Colin. Chloé'den bir şey esirgememek için dağ ve çiçekleri peşin ödedim. Ama onun dışında her şey kötüye gitti.

Chick sosisini bitirmişti.

- Gel de mutfağın koridoruna bak.

- Geliyorum arkandan, dedi Chick.

Her yanda camların arasından mat, soluk, yer yer büyük kara lekeli, ortalarında da az aydınlık olan bir güneş ayırt ediliyordu. Birkaç cılız ışın demeti koridora girmeyi başarıyordu ancak, eskiden çok parlak olan seramiklere değince, akışkanlaşıyor ve uzun ıslak çizgiler halinde akıyordu. Duvarlardan mahzen kokusu yayılıyordu. Siyah bıyıklı gri fare bir köşede kendisine yüksekte duran bir yuva yapmıştı, eskisi gibi yerde altın sarısı güneş ışınlarıyla oynayamıyordu. Bir sürü kumaş parçasından oluşmuş yığın içinde büzüşmüştü ve titriyordu, uzun bıyıkları nemden yapış yapış olmuştu. Süre boyunca yeniden parlasınlar diye karoları ovmayı başarmıştı, ancak bu iş küçücük ayakları için çok büyüktü, sonra da bir köşede titrek ve güçsüz kalmıştı.

- Kaloriferler ısınmıyor mu, diye sordu Chick ceketinin yakasını kaldırarak.

- Evet, dedi Colin. Bütün gün yanıyor, ama yapacak bir şey yok. Burada başladı her şey.

- Küf olmuş, dedi Chick. Mimarı çağırmak gerek.

- Geldi, dedi Colin. O zamandan beri de hasta.

- Ah, dedi Chick, her şey düzelecektir, kesin.

- Sanmıyorum, dedi Colin. Gel Nicolas'yla yemeğimizi bitirelim.

Mutfağa girdiler. Burası da daralmıştı. Nicolas beyaz cilalı bir masaya oturmuş kitap okuyarak dalgın dalgın yemek yiyordu.

- Bakar mısın Nicolas, dedi Colin.

- Evet, dedi Nicolas. Size tatlıyı getireyim.

- Onu demedim, dedi Colin, onu burada yeriz. Başka şey söyleyecektim. Seni kapının önüne koymamı ister misin?

- İstemiyorum, dedi Nicolas.

- Böyle olması gerek, dedi Colin, Burada çöküyorsun. Sekiz gündür on yıl yaşlandın.

- Yedi yıl, diye düzeltti.

- Seni böyle görmek istemiyorum. Senin hatan değil, buranın havası yüzünden...

- Ama sen, dedi Nicolas, sana bir şey yapmıyor mu?

- Aynı şey değil, dedi Colin. Benim, Chloé'yi iyileştirmem gerek, gerisi boş, onun için bana bir şey olmuyor. Kulüpte nasıl gidiyor işler?

- Artık fazla gitmiyorum... dedi Nicolas.

- Bundan böyle istemiyorum, diye yineledi Colin. Ponteauzanne'lar bir aşçı arıyorlar, senin için imzaladım. Senin de kabul etmeni isterdim.

- Hayır, dedi Nicolas.

- N'apalım, dedi Colin, yine de gideceksin.

- Çok iğrenç bir şey yaptın, dedi Nicolas. Bir sıçan gibi kovuluyorum.

- Hayır, dedi Colin, böyle olması gerek. Biliyorsun ki bu beni çok üzüyor.

- Biliyorum, dedi Nicolas kitabını kapadı ve başını kollarının arasına koydu.

- Kızmakta haksızsın, dedi Colin.

- Kızmadım, diye homurdandı Nicolas.

Başını yeniden kaldırdı. Sessiz sessiz ağlıyordu.

- Aptalın tekiyim, dedi.

- Sen çok zarif birisin Nicolas, dedi Colin.

- Hayır, dedi Nicolas. Bir kaşığa çekilmek istedim. Koku yüzünden çünkü orada rahat olacaktım.

XLIV

Colin hareketsiz vitraylarla iyice aydınlanmış merdiveni çıktı ve birinci kata geldi. Önünde siyah bir kapı duvarın soğuk taşını bölüyordu. Kapıyı çalmadan girdi, bir fiş doldurdu ve kapıcıya verdi, kapıcı da fişi boşalttı ve küçük bir top yaptı, hazırlanmış bir tabancanın namlusuna yerleştirdi, komşu tarafta bulunan bir gişeyi dikkatlice hedef aldı. Sol eliyle sağ kulağını tıkayıp tetiğe basa ve ateş etti. Yeni bir ziyaretçi geldiğinde tabancasını doldurmak için yavaş yavaş yerine geçti.

Bir zilin kapıcıya onu müdürün odasına almasını söyleyene kadar Colin ayakta kaldı.

Keskin virajlı bir geçit içinde adamı izledi. Duvarlar virajlarda yeri dik kesiyorlar ve açıya göre de eğiliyorlardı, Colin de dengesini kaybetmemek için çok hızlı yürümek zorundaydı. Neler olup bittiğinin farkına varmadan, kendisini müdürün karşısında buluverdi. Söz dinleyip bir koltuğa oturdu, altında şaha kalkan dik başlı koltuk sadece sahibinin emriyle durdu.

- Evet? dedi müdür.

- E, işte geldim... dedi Colin.

- Ne biliyorsunuz? diye sordu müdür.

- Basit şeyleri öğrendim... dedi Colin.

- Yani söylemek istediğim, dedi müdür, zamanınızı neyle geçirirsiniz?

- En aydınlık zamanımı karartmakla geçiririm, dedi Colin,

- Neden? diye sordu daha alçak sesle, müdür.

- Çünkü ışık beni rahatsız ediyor... dedi Colin,

- Aaa… hım... diye mırıldandı müdür. Burada hangi iş için birinin arandığını biliyor musunuz?

- Hayır... dedi Colin.

- Ben de bilmiyorum... dedi müdür. Müdür yardımcıma sormam gerek. Ama bu işi yapabilecek gibi görünmediniz bana.

- Neden? diye bu kez de Colin sordu.

- Bilmiyorum... dedi müdür.

Endişeli bir hali vardı ve koltuğunu biraz geri çekti.

- Yaklaşmayın... dedi hemen ardından.

- Ama kıpırdamadım ki... dedi Colin.
- Evet... evet... diye mırıldandı müdür, böyle denir, sonra da...

Gözünü Colin'den ayırmadan kuşkulu bir şekilde masasına eğildi telefonunu kaldırdı ve sertçe salladı.

-Alo!... diye haykırdı. Buraya çabuk...

Ahizeyi yerine koydu ve Colin'i kuşkulu bakışlarla incelemeye devam etti.

- Kaç yaşındasınız?... diye sordu,
- Yirmi bir... dedi Colin.
- Ben de öyle düşünmüştüm... diye mırıldandı kendi kendine.

Kapı çalındı.

- Girin!... diye bağırdı müdür, yüzü rahatladı.

Sürekli kâğıt tozu yutmaktan mahvolmuş ve büyük olasılıkla bronşları tamamen selüloz hamuruyla dolmuş bir adam odaya girdi. Kolunun altında bir dosya taşıyordu.

- Bir sandalyeyi kırdınız... dedi müdür.
- Evet, dedi müdür yardımcısı.

Dosyayı masaya koydu.

- Onarılabilir, görüyorsunuz.

Colin'e doğru döndü.

- Sandalye onarmayı bilir misiniz?
- Sanırım... dedi şaşkın şaşkın. Çok zor mudur ki?
- Üç kutu zamk bitirdim yine de olmadı, dedi müdür yardımcısı.
- Parasını ödeyeceksiniz! dedi müdür. Maaşınızdan keseceğim.
- Sekreterimin maaşından kestim, dedi müdür yardımcısı, canınızı sıkmayın, patron.
- Acaba, dedi çekinerek Colin, sandalyeleri onarmak için birini arıyor muydunuz?
- Kesinlikle! dedi müdür.
- Çok iyi hatırlamıyorum, dedi müdür yardımcısı, ancak siz bir sandalyeyi *onaramazsınız*...
- Neden? dedi Colin.
- Çünkü yapamazsınız da ondan, dedi müdür yardımcısı.
- Nesinden anladınız diye merak ettim! dedi müdür.
- Özellikle, dedi müdür yardımcısı, çünkü bu sandalyeler onarılamaz ve genellikle de o bana bir sandalyeyi onaracak biri gibi gelmiyor

- Ancak bir sandalyenin büro işiyle ne ilgisi var? diye sordu Colin.

- Belki de siz çalışırken yerde oturuyorsunuz, diye alay etti müdür.

- Demek ki pek de sık çalışmıyorsunuz, diye alaya devam etti müdür yardımcısı.

- Size şunu söyleyeyim, dedi müdür, miskinin tekisiniz siz.

- Hah işte!... Miskin!... diye onayladı.

- Biz, dedi müdür, hiçbir koşulda bir miskini işe alamayız.

- Özellikle de ona verecek bir işimiz yoksa, dedi müdür yardımcısı.

- Bu kesinlikle mantık dışı... dedi Colin bürodan gelen sesler üzerine aptala dönerek.

- Neden mantık dışı ha? diye sordu müdür.

- Çünkü bir tembele verilmesi gereken şey dedi Colin, zaten kesinlikle iş değildir

- Bak işte, dedi müdür yardımcısı, o halde müdürün yerine geçmek istiyorsunuz.

Müdür bu lafın üzerine kahkahayı patlattı.

- Acayip biri... dedi.

Yüzü üzüntülü bir hal aldı ve koltuğunu yine geriye çekti.

-Götürün onu... dedi müdür yardımcısına... neden geldiğini anladım... hadi, çabuk... yıkıl karşımdan uyuşuk şey! diye haykırdı.

Müdür yardımcısı Colin’e doğru yaklaştı, ama Colin masanın üstünde unutulmuş dosyayı aldı:

- Bir dokunursanız, dedi.

Yavaşça kapıya doğru geri gitti.

-Defol!... diye bağırdı müdür. Şeytan’ın ortağı[66]...

- Yaşlı aptalın tekisiniz siz, dedi Colin, ve kapının kolunu çevirdi.

Dosyayı odaya doğru fırlattı ve hızla koridora doğru gitti. Girişe geldiğinde, kapıcı ona tabancayla ateş etti, kağıttan kurşun da kapının kapanan kanadı üstünde kuru kafa şeklinde bir delik açtı.

XLV

- Bunun güzel bir parça olduğunu kabul ediyorum, dedi antikacı, Colin’in piyanokteylinin çevresinde dönerek.

- Delikli akağaçtandır, dedi Colin.

- Görüyorum, dedi antikacı. İyi çalıştığını tahmin ediyorum.

- Elimdeki en iyi şeyi satmaya çalışıyorum, dedi Colin.

- Bu sizi üzüyordur, dedi antikacı küçük ahşap deseni incelemek için eğilerek.

Mobilyanın ışıltısını matlaşman birkaç toz zerreciğini üfledi.

- İşinizde para kazanmayı ve böylece bunu elinizden çıkarmamayı tercih etmez miydiniz?

Colin müdürün bürosunu ve kapıcının tabancasıyla ateş etmesini hatırladı ve hayır dedi.

- Yine de bir işe başlayacaksınız, dedi antikacı, satacak bir şeyiniz kalmayınca.

- Eğer harcamalarım artmayı bırakırsa, dedi Colin, sonra yeniden: eğer harcamalarım büyümeyi keserse, eşyalarımı satarak çalışmadan yaşayabilecek yeterince param olur. Çok iyi yaşamak olmasa da yaşamak.

- Çalışmayı sevmiyor musunuz? dedi antikacı.

- Korkunç bir şey, dedi Colin. İnsanları makinelerin düzeyine indiriyor.

- Ve harcamalarınız büyümeyi kesmiyor mu? diye sordu antikacı.

- Çiçekler çok pahalı, dedi Colin, dağda yaşamak da öyle.

- Ama ya İyileşirse? dedi antikacı.

- Ah! dedi Colin.

Mutlu bir gülümseme belirdi.

- Ne kadar da harika olur!... diye mırıldandı.

~ Bu yine de bu kadar imkânsız bir şey değil, dedi antikacı.

- Hayır! Tabi ki!... dedi Colin.

- Ancak zaman gerek... dedi antikacı.

- Evet, dedi Colin, ve güneş gidiyor.

- Geri gelecektir. dedi antikacı, cesaret vererek.

- Sanmıyorum, dedi Colin.

Derinliklere daldı. Bir sessizlik oldu.

- Parçaları tamam mı? diye sordu antikacı piyanokteyli kastederek.

- Evet, dedi Colin. Bütün hazneleri dolu.

- Ben oldukça iyi piyano çalarım, deneyebiliriz.

- Nasıl isterseniz, dedi Colin.

- Bir tabure bulayım...

Colin'in piyanokteylini getirdiği dükkânın tam ortasındaydılar. Her yanda koltuk, sandalye ya da başka eşyalar biçiminde eski acayip nesne yığınları vardı. İçerisi çok aydınlık değildi, Hint cilası ve mavi vibriyon kokuyordu. Antikacı kendine kalaylı demir tahtasından bir tabure aldı ve oraya yerleşti. Ses gelmesin ve rahatsız edilmesinler diye kapının sürgüsünü çekti.

- Duke Ellington'u tanır mısınız?... dedi Colin.

- Evet, dedi antikacı. Size *Serserinin Blues*[67]'unu çalacağım.

- Kaça ayarlayayım? dedi Colin. Üç koro mu alırsınız?

- Evet, dedi antikacı.

- Tamam! dedi Colin. Toplamında yarım litre eder. İyi mi?

- Harika, diye cevap verdi çalmaya başlayan satıcı.

Son derece yumuşak bir dokunuşu vardı ve notalar Duke'ün versiyonundaki Barney Bigard'ın[68] klarnetinin incileri gibi havalarda uçuşuyordu.

Colin dinlemek için yere oturdu, sırtını piyanokteyle dayamış, elbiselerinin üstünde yuvarlanan ve tozun içinde kayıp giden elips biçimli iri ve yumuşak göz yaşları dökerek ağlıyordu. Müzik içinden geçip gidiyor, süzülmüş biçimde çıkıyordu, ve ondan çıkan ezgi de *Serserinin Blues*'undan çok *Chloé*'ye benziyordu. Antika satıcısı pastoral[69] sadelikte bir karşı ezgi tutturmuştu ve çıngıraklı yılan gibi başını yana sallıyordu. İki koro bölümünü çaldı ve durdu. Colin ruhunun derinliklerine kadar mutluydu, oturup kaldı orada, Chloé'nin hastalığının öncesi gibiydi.

- Nasıl yapıyoruz şimdi? diye sordu antikacı.

Colin kalktı ve çevirerek hareketli küçük panoyu açtı, gökkuşağı renkleriyle ışıldayan bir sıvıyla dolu iki kadehi aldılar. İlk önce antikacı içti ağzını şapırdatarak.

-Tam blues tadı bu, dedi. Hem de aynı bu blues'un tadı. Biliyor musunuz buluşunuz çok başarılı.

- Evet, dedi Colin. Çok iyi çalışıyordu.

- Biliyor musunuz, buna kesinlikle çok iyi bir fiyat vereceğim.

- Çok memnun olurum, dedi Colin. Bu sıra her şeyim kötü gidiyor.

- Olur böyle, dedi antikacı. Her zaman hep iyi gitmeyebilir.

- Ancak her zaman da kötü gitmemeli, dedi Colin. İyi geçen zamanları çok daha fazla hatırlıyorum, kötüleri neye yarıyor o zaman?

- *Misty Mornin*'i çalsam mı? diye önerdi antikacı. Güzel midir?

- Evet, dedi Colin, harika bir şey çıkar, karabiber ve duman tadında inci grisi ve nane yeşili bir kokteyl elde edilir.

Antikacı yeniden piyanoya geçti ve *Misty Mornin*'i çalmaya başladı, ve içtiler, ardından *Blue Bubbles'ı*[70] da çaldı, ve durdu, çünkü iki notayı birden çalmaya ve Colin'e aynı anda dört farklı ezgi dinletmeye başlamıştı. Colin dikkatlice piyanonun kapağını kapattı.

- Evet, dedi antikacı, şimdi de iş konuşalım.

- Evveet... dedi Colin.

- Piyanokteyliniz harika bir şey, dedi antikacı. Size üç bin dublözon veriyorum.

- Hayır; dedi Colin, bu çok fazla.

- Israr ediyorum... dedi antikacı.

- Ama çok aptalca, dedi Colin. İstemiyorum, İki bin, isterseniz.

- Hayır, dedi antikacı, alın götürün. İstemiyorum.

- Size üç bine satamam, dedi Colin. Soygunculuk bu.

- Hayır amal... diye ısrar etti antikacı. Bir dakika sonra dört bine satarım ben.

- Kendinize saklayacağınızı pekâlâ biliyorsunuz, dedi Colin.

- Tabi, dedi antikacı. Bakın anlaşmaya varalım da şu armudu ikiye bölelim. İki bin beş yüz dublözon.

- Hadi, dedi Colin. Tamam ama bu aptal armudun iki yarısını ne yapacağız?

- İşte... dedi antikacı.

Colin parayı aldı ve özenle cüzdanına koydu. Biraz sendeledi.

- Ayakta bile duramıyorum, dedi.

- Olur böyle, dedi antikacı, ara sıra benimle bir parça dinlemeye gelirsiniz.

- Söz! dedi Colin. Şimdi gitmem gerek, Nicolas kızacak bana.

- Size biraz eşlik edeyim, dedi antikacı. Alışverişim var.

- Çok naziksiniz! dedi Colin.

Çıktılar. Mavi yeşil gökyüzü kaldırıma kadar sarkmıştı ve yerde bulutların çarptığı yerde kocaman beyaz lekeler vardı.

- Fırtına çıkmış! dedi antikacı.

Birkaç metre birlikte yürüdüler ve Colin'in yol arkadaşı bir çarşının önünde durdu.

- Bir dakika bekleyin, beni! dedi. Geliyorum.

İçeri girdi. Camın arkasından Colin onun bir şeyi saydamlığına iyice baktıktan sonra seçip cebine koyduğunu gördü.

- İşte... dedi kapıyı kapatırken.

- Neydi bu? diye sordu Colin.

- Bir su seviyesi ölçme aleti, diye cevap verdi antikacı. Sanırım size eşlik ettikten sonra hemen bütün repertuarımı çalacağım ve sonra da yürüyeceğim.

XLVI

Nicolas fırınına bakıyordu. Bir maşa ve kaynak lambasıyla karşısına oturmuş, içini kontrol ediyordu. Fırının üst taraftan biraz biçimi bozulmuştu, sacları ince gravyer peynir dilimleri kıvamında yumuşamıştı. Koridorda Colin'in ayak seslerini duydu, ve koltuğunda doğruldu. Kendini yorgun hissediyordu. Colin kapıyı itti ve girdi. Mutlu bir hali vardı.

- Evet? diye sordu Nicolas. Oldu mu?

- Sattım, dedi Colin. İki bin beş yüze.

- Dublözona mı? dedi Nicolas.

- Evet! dedi Colin.

- Hiç ummuyordum!...

- Ben de beklemiyordum. Fırınına mı bakıyorsun.

- Evet, dedi Nicolas, odun kömürü tenceresine dönüşmeye başladı, ben de ne bok yemeye böyle olduğunu anlamaya çalışıyorum…

- Çok garip, dedi Colin, ama geri kalan her şey kadar değil. Koridoru gördün mü?

- Evet, dedi Nicolas. Çama dönüşüyor.

- Sana anlatmak istemiştim, dedi Colin, artık senin burada kalmanı istemiyorum.

- Bir mektup var, dedi Nicolas.

- Chloé'den mi?

- Evet, dedi Nicolas. Masanın üstünde.

Mektubu açarken Colin, Chloé'nin yumuşak sesini duydu, okumak için dinlemesi yeterliydi; içinde şunlar vardı:

"Sevgili Colin'ciğim,

Ben iyiyim, hava güzel, tek sıkıntım, kar köstebekleri, karla toprak arasında sürünen bu hayvanların turuncu kürkleri var ve geceleri çok bağırıyor, kocaman kar tepeleri yapıp duruyorlar, insan üstlerine düşüveriyor. Günlük güneşlik burası, yakında döneceğim."

- Haberler iyi, dedi Colin. Sen de Ponteauzanne'lara gideceksin.

- Hayır, dedi Nicolas.

- Evet, dedi Colin. Onların bir aşçıya ihtiyaçları var ve ben de senin burada kalmanı istemiyorum.

- Peki ya fare, dedi Nicolas, onu kim besleyecek?
- Ben ilgilenirim, dedi Colin.
- İmkânsız, dedi Nicolas. Ayrıca eskisi gibi de değilim.
- Hayır ama... dedi Colin. Buranın havası seni çökertiyor. Hiçbiriniz dayanamıyorsunuz.
- Hep bunu söylüyorsun, dedi Nicolas, ayrıca hiçbir şey de açıklamıyorsun.
- Neyse, dedi Colin, sorun da bu değil zaten.
Nicolas kalktı ve gerindi. Üzgün görünüyordu.
- Artık Gouffé'den hiçbir şey yapmıyorsun, dedi Colin. Mutfağı iyice boşladın. Kendini bıraktın.
- Hayır ama, diye karşı geldi Nicolas.
- Bırak da devam edeyim, dedi Colin, Artık pazar günleri hiç iyi giyinmiyorsun, her sabah tıraş da olmuyorsun.
-Büyük bir suç değil... dedi Nicolas.
- Büyük suç, dedi Colin. Hakkın olduğu kadar ödeyemeyeceğim. Ama şimdi de değerin gittikçe düşüyor ve bu biraz da benim suçum.
- Yok canım, dedi Nicolas, işler yolunda girmiyorsa bu senin hatan değil ki.
- Tabii benim hatam, dedi Colin, çünkü evlendim, çünkü...
- Saçma sapan laflar, dedi Nicolas. Sana yemeği kim yapacak?
- Ben, dedi Colin.
- Ama çalışacaksın. Zamanın olmayacak.
- Hayır, çalışmayacağım, piyanokokteylimi bile iki bin beş yüz dublözona sattım.
- Evet, dedi Nicolas, bununla epey düze çıktın.
- Ponteauzanne'lara gideceksin, dedi Colin.
- Ah, dedi Nicolas, canımı sıktın ama. Gideceğim. Ama sana hiç yakışmadı.
- Eski kibar davranışlarına yeniden başlarsın artık.
- Kibar davranışlarıma çok karşı çıkmıştın sen...
- Evet, dedi Colin, çünkü benim yanımdayken buna gerek yoktu.
- Canımı sıkıyorsun, dedi Nicolas. Canımı sıkıyorsun ve canımı sıkıyorsun.

XLVII

Colin giriş kapısının çalındığını duydu ve acele etti. Terliklerinden birinde kocaman bir delik vardı ve ayağını halının altına sakladı.

- Eviniz çok yüksekteymiş, dedi Yenyiyen içeri girerken.

Yoğun bir nefes çıkardı.

- Merhaba doktor dedi Colin kızararak, çünkü ayağını göstermek zorunda kalmıştı.

- Dairenizi mi değiştirdiniz, dedi profesör. Eskiden daha yakındı.

- Ama hayır; dedi Colin. Aynısı.

- Hayır ama, dedi profesör. Şaka yaptığınız zaman daha ciddi bir tavır takınmanız daha ulvi cevaplar bulmanız gerek.

- Öyle mi? dedi Colin... Kesinlikle.

- Hasta nasıl? dedi profesör.

- Daha iyi, dedi Colin. Keyfi de daha iyi, ağrısı da yok.

- Hım... dedi profesör. Şüpheli bir durum.

Colin'in arkasından Chloé'nin odasına girdi, kapı pervazına çarpmamak için başını eğdi, ancak pervaz aynı anda eğildi, profesör de okkalı bir küfür savurdu. Chloé yatağında profesörün girişini izleyerek gülüyordu.

Odanın boyutları oldukça küçülmüştü. Halı diğer odaların tersine kalınlaşmıştı, yatak da saten perdeleri küçücük bir yerde bulunuyordu. Büyük boşluk da artık uzaması duran taştan saplarla dört küçük kare pencereye bölünmüştü. Buraya biraz gri ancak temiz bir ışık hâkimdi. Hava sıcaktı.

- Siz hâlâ bana evinizi değiştirmediğinizi söyleyeceksiniz öyle mi ha... dedi Yenyiyen.

-Yemin ederim, doktor... diye başladı Colin.

Durdu, çünkü profesör ona endişeli ve kuşkulu bir havayla bakıyordu.

- Şaka yapıyordum... diye bitirdi sözünü gülerek.

Yenyiyen yatağa yaklaştı.

- Evet, dedi, soyunun, sizi dinleyeceğim.

Chloé tüylü ceketini hafif araladı.

-Aaa!... dedi Yenyiyen, sizi ameliyat etmişler orada.

- Evet... diye cevap verdi Chloé.

Sağ göğsünün altında yusyuvarlak bir yara izi vardı.

- Ölünce buradan çıkarıp almışlar, dedi profesör. Büyük müydü?

- Bir metre, sanırım, dedi Chloé. Yirmi santimetre de çiçeği vardı.

- Pis şey diye söylendi profesör. Bu boyda pek karşılaşılmaz pek şansınız yokmuş.

- Onu diğer çiçekler öldürdü, dedi Chloé. Özellikle de bana en son getirdikleri bir vanilya çiçeği.

- Hayret, dedi profesör. Vanilya çiçeğinin bunu yapabileceği aklıma gelmezdi. Ben daha çok ardıç ya da akasya yapmıştır diye düşünmüştüm. Tıp bir dangalak oyunudur biliyorsunuz, dedi.

- Kesinlikle, dedi Chloé.

Profesör onu dinliyordu.

- İyi durumda, dedi. İzleri kalmış tabi ki.

- Öyle mi? dedi Chloé.

- Evet, dedi profesör. Şu anda bir ciğeriniz hiç çalışmıyor ya da neredeyse çalışmıyor.

- Beni rahatsız etmiyor, dedi Chloé. Diğeri iyiyse.

- Diğerine de bir şey bulaştırırsanız, dedi profesör, kocanız için kötü olur.

- Benim için kötü olmaz mı? diye sordu Chloé,

- Yok sizin için kötü olmaz artık.

Kalktı.

- Sizi boşuna korkutmak istemem ama dikkatli olun.

- Çok dikkat edeceğim!... dedi Chloé.

Gözleri büyüdü ve elini çekinerek saçında dolaştırdı.

- Başka bir şeye yakalanmadığımdan nasıl emin olabilirim?... dedi sesi neredeyse ağlamaklıydı.

- Canınızı sıkmayın, yavrum, dedi profesör. Başka bir şeye yakalanmanız için hiçbir neden yok.

Çevresine baktı.

- İlk evinizi daha çok sevmiştim. Daha sağlıklı bir havası vardı.

- Evet, dedi Colin, ama bizim hatamız değil...

- Siz ne iş yaparsınız? diye sordu profesör.

- Birtakım şeyler öğrenirim, dedi Colin. Ve de Chloé’yi severim.

- İşinizden bir şey kazanmıyor musunuz? diye sordu profesör

- Hayır, dedi Colin. İnsanların iş olarak anladığı bir işte çalışmıyorum.

- Çalışmak iğrenç bir şeydir; bilirim, diye mırıldandı profesör; insanın kendi seçtiği iş de fazla gelir getirmiyor, çünkü...

Sustu.

- Geçen sefer şaşırtıcı sonuçlar çıkaran bir alet göstermiştiniz? Buralarda bir yerlerde miydi?

- Hayır, dedi Colin, sattım onu. Ama yine de size bir içki ikram edebilirim.

Yenyiyen parmaklarını sarı gömleğinin yakasından geçirdi ve boynunu kaşıdı.

- Geliyorum arkanızdan. Görüşürüz, genç bayan, dedi.

- Görüşürüz, doktor, dedi Chloé.

Yatağın dibine kayıp yorganını boğazına kadar çekti. Kırmızıyla süslü lavanta rengi çarşafının üstünde yüzü ışıl ışıl ve yumuşaktı.

XLVIII

Colin gizli kontrol kulübesinden geçti ve kartını deldirmek için makineye soktu. Her zamanki gibi atölyeye girerken metal kapının eşiğine takıldı ve kara bir duman ve buhar bulutu bir anda yüzüne çarptı. Gürültüler ona kadar geliyordu; genel turboalternatörlerin sağır eden vınlaması, birbirine geçmiş demir kirişlerde yürüyen köprülerin şıngırtısı, çan sacının üstüne üşüşen atmosferin sert rüzgârının uğultusu. Geçit çok karanlıktı, sadece altı metrede bir kaygan nesnelerin çevrelerinde dönebilmek için duvarların ve yerin pürüzlerine asılarak ışığı ağır ağır kayıp giden kızılımsı ampullerle aydınlatılmıştı. Ayaklarının altındaki yamru yumru olmuş yer yer delinmiş sac çok sıcaktı, deliklerden en aşağıdaki taşocaklarının karanlık kırmızı yüzleri görünüyordu. Akışkan maddeler gürüldeyerek gri ve kırmızıya boyanmış kalın borulardan akıyorlardı, başının üstünde ateşçilerin basınç altına soktukları mekanik kalbin her atışında binanın çatısı biraz gecikmeyle ve derin bir sarsmayla ileri doğru yalıyordu. Duvarın üstünde damlalar oluşuyordu, bazen daha sert bir sarsıntı sonucu damlalar diğerlerinden ayrılıp da boynuna düştüğü zaman, Chick irkiliyordu. Bu donuk ve ozon kokan bir suydu. Geçit dip tarafta kıvrılıyor ve kafes kafes olan yerden atölyeler görülebiliyordu.

Aşağıda, tüm yerden bitme makinelerin başında bir adam, aç gözlü dişliler tarafından paramparça olmamak için mücadele ederek karşı geliyordu onlara. Her biri sağ ayağında kalın demir halkalarla yere sabitlenmişti; halkalar günde sadece iki kez açılıyordu: Bir, gün ortasında bir de akşam. Makinelerin üzerlerinde bulunan dar deliklerden çıkan metal paraları kapmaya çalışıyorlardı. Eğer paraları zamanında toplamazlarsa son işlemlerin yapıldığı çarkların kaynar ağızlarına düşüyorlardı.

Her boydan alet vardı. Chick bu sahneyi iyi tanıyordu. Bu atölyelerden birinin dip tarafında çalışıyordu, aletlerin iyi işlemesini kontrol etmek ve et parçası koparıp da duran tamir edilmesi gereken makineler konusunda görevlileri bilgilendirmek zorundaydı. Chick başını kaldırdı borular arkasından geliyordu. İniş platformunun kafesine geldi, içeri girdi ve kapıyı arkasından kapattı. Cebinden Partre'ın bir kitabını çıkardı,

kumanda düğmesine bastı bodrum katına inmeyi beklerken okumaya başladı.

Platformun, madeni oyma aleti üstüne sağır eden bir gürültüyle düşmesiyle kendine geldi. Çıktı ve az aydınlatılmış ve bütün atölyelerin izlenebildiği çalışma odasına gitti. Oturdu, kitabını yeniden açtı ve sıvıların tıp tıp damlayışları ve makinelerin homurtulu gürültüleri arasında kendinden geçerek yeniden okumaya başladı.

Gürültü içinde alışılmadık bir sesle birden gözlerini kaldırdı. Bu garip gürültünün nereden geldiğini aradı. Salonun ortasında arıtma fıskiyelerinden biri durmuş, sanki ikiye bölünmüş gibi havada asılı kalmıştı. Chick'in durdurduğu zarar veren dört makine tepinip duruyorlardı, uzaktan sallandıkları, görünüyordu, her birinin önünde de bir şey yavaş yavaş yığılıp kalıyordu. Chick kitabını koydu ve dışarı çıktı. Fıskiye kontrol tablosuna doğru koştu ve hızla bir kolu indirdi. Parçalanmış fıskiye hareketsiz kaldı, sanki bir orak gibiydi, dört makinenin dumanı döne döne yukarı çıkıyordu. Tabloyu bıraktı makinelere koştu. Yavaşça duruyorlardı. İçine kapılmış adamlar kendilerini yere atmıştı. İkiye katlanmış sağ bacakları demir halkaları yüzünden garip bir açı oluşturmuştu, dördünün de sağ eli bilekten ayrılmıştı. Makinenin metaline değince kan yanıyor ve havaya canlı canlı kömürleşmiş bir hayvandan çıkan korkunç bir koku yayılıyordu.

Chick anahtarıyla cesetlere kelepçeli halkaları çözdü ve onları makinelerin önüne sıraladı. Çalışma odasına döndü ve telefonla sedyecilere emir verdi; sonra kumanda tablosunun yanına geldi ve fıskiyeyi çalıştırmayı denedi. Hiçbir şey olmadı; sıvı dosdoğru akıyordu ancak dördüncü makinenin seviyesine gelince olduğu yerde kayboluyordu, ardından da fıskiyenin kopan yeri de sanki bir balta darbesiyle kesilmiş gibi görünüyordu.

Canı sıkılarak el yordamıyla kitabını cebine koydu, merkez ofise doğru gitti. Atölyeden ayrılırken, cesetleri elektrikli bir el arabasına doldurmuş ve genel çöplüğe atmaya giden sedyecilere yol vermek için yoldan çekildi.

Yeni bir koridora gitmişti. Uzakta önünde küçük el arabası beyaz kıvılcımlar saçarak yumuşak bir tıngırtıyla gidiyordu. Çok basık olan tavanda metal üstünde çıkardığı ayak sesleri yankılanıyordu. Yer biraz yükselmişti. Merkez ofise ulaşmak için üç atölyeden geçmek gerekiyordu,

Chick dalgın dalgın yoluna devam etti. Sonunda ana binaya geldi ve personel şefinin odasına girdi.

- Numara yedi yüz dokuz, on, on bir ve on ikide bir bozukluk var, dedi gişenin arkasında oturan bir sekretere. Yeri doldurulması gereken dört adam, kaldırılması gereken makineler var sanırım. Personel şefiyle görüşebilir miyim?

Sekreter cilalı akajudan bir tablo üzerindeki birkaç düğmeye bastı ve şöyle dedi: “Girin, sizi bekliyor.”

Chick girdi ve oturdu. Personel şefi sorgulayan bir tavırla ona baktı.

- Dört adam gerek bana, dedi Chick.

-Tamam, dedi personel şefi. Yarın dört adamınız olacak.

- Arıtma fıskiyelerinden birisi çalışmıyor, diye ekledi.

- Bu beni ilgilendirmez, dedi personel şefi. Yan tarafla görüşün.

Chick çıktı ve malzeme şefinin odasına girerken aynı formaliteleri tamamladı.

- Yedi yüzün arıtma fiskiyelerinden birisi çalışmıyor, dedi.

- Hiç mi?

- Sonuna kadar gidemiyor, dedi Chick.

- Çalıştıramadınız mı?

- Hayır, dedi Chick. Yapacak bir şey yok.

- Atölyenizi kontrol edeceğim, dedi malzeme şefi.

- Randımanım düşüyor. dedi Chick. Çabuk yapın.

- Bu beni ilgilendirmez, dedi malzeme şefi, gidin üretim şefiyle görüşün.

Chick yan binaya geçti ve üretim şefinin odasına girdi. Acayip aydınlanmış bir masa, masanın arkasında cilası dökülmüş büyük cam bir tablo vardı, tablonun ucunda bir tırtılın yaprağın kenarında yürümesi gibi kırmızı bir çizgi yavaş yavaş gidiyordu, tablonun altına konulmuş kromlu camlı büyük göstergelerdeki ibreler daha da yavaş dönüyordu.

- Üretiminiz % 0,7 düştü, dedi şef. Ne oluyor?

- Dört makine çalışmıyor, dedi Chick.

- 0,8’de kovulursunuz, dedi üretim şefi.

Kromlu koltuğunda dönerek seviyeyi yeniden kontrol etti.

- 0,78, dedi. Yerinizde olsam hazırlanırdım.

- Bu başıma ilk defa geliyor, dedi Chick.

- Yazık, dedi üretim şefi. Belki de bölümünüzü değiştirebiliriz.

- İstemiyorum, dedi Chick. Çalışmak istemiyorum. Sevmiyorum bunu.

- Kimsenin bunu söylemeye hakkı yoktur, dedi üretim şefi. Kovuldunuz, diye ekledi.

- Elimden bir şey gelmedi, dedi Chick. Adalet bu mudur?

- Hiç böyle şey duymadım, dedi üretim şefi. O kadar işim var ki.

Chick odadan çıktı. Personel şefinin yanına gitti.

- Maaşımı alabilir miyim? diye sordu

- Kaç numara? diye sordu personel şefi.

- 700 numaralı atölye. Mühendis.

- Tamam

Sekreterine döndü ve: “Gerekeni yapın.” dedi. Sonra da iç hatta konuştu. “Alo! dedi, 700 numaralı atölye için 5. tipten yedek bir mühendis.”

- İşte, dedi sekreter, Chick’e bir zarf uzatarak, içinde yüz on dublözonunuz var

- Teşekkürler, dedi Chick, ve gitti.

Yerine geçecek olan mühendisle karşılaştı, zayıf, sarışın yorgun görünen bir delikanlı. En yakın asansöre doğru gitti ve asansör kabinine bindi.

XLIX

- Girin! diye seslendi, plak kaydedicisi.

Kapıya doğru baktı. Chick gelmişti.

- Merhaba, dedi Chick. Geçenlerde verdiğim kayıtlar için gelmiştim size.

- Hesabı çıkarayım, dedi diğeri. Plakların otuz yüzü, malzemelerin hazırlanması, her seferinde numaralandırılan yirmi kopyanın pantograflı kaydı için hepsi tam tamına yüz sekiz dublözon ediyor. Size yüz beşe yaparım.

- Buyurun, dedi Chick. Yüz on dublözonluk bir çekim var, size ciro ediyorum, bana beş dublözon verin siz.

- Peki, dedi plak kaydedicisi.

Çekmecesini açtı ve Chick'e gıcır gıcır bir beş dublözonluk verdi. Chick'in yüzünde gözlerinin ışıltısı söndü.

L

İsis indi. Nicolas arabayı kullanıyordu. Saatine baktı. Colin ve Chloé'nin evine giren İsis'i gözleriyle izledi. Beyaz gabardinden yeni bir takım elbisesi ve beyaz deriden bir kasketi vardı. Gençleşmişti ancak endişeli ifadesi içindeki karmaşıklığı ele veriyordu.

Colin'in katına gelince merdiven birden daralıyordu, İsis kollarını açmadan hem tırabzana hem de soğuk duvarlara dokunabiliyordu. Halı, ahşabı zar zor örten hafif kuştüyünden değildi artık. Eşiğe geldi, bir soluk aldı ve kapıyı çaldı.

Kimse açmaya gelmedi. Merdivende ara sıra bir basamak eridikçe duyulan ıslak sıçramadan çıkan hafif bir çatırtı dışında hiç ses yoktu.

İsis yeniden çaldı. Kapının öbür yanından gelen metal üstüne vuran çelik çekicin hafif titreyişim duyuyordu. Kapıyı biraz itti ve bir anda açıldı.

İçeri girdi ve Colin'e takıldı. Yüzü yerde yana dönmüş, elleri önde yere serilmiş yatıyordu. Gözleri kapalıydı. Giriş karanlıktı. Pencerenin çevresinde, içeri girmeyen aydınlık bir hale görülüyordu. Yavaşça soluk alıp veriyordu. Uyuyordu.

İsis eğildi, yanına diz çöktü ve yanağını okşadı. Derisi yavaşça titredi ve gözleri gözkapakları altında hareket etti. İsis'e baktı ve yeniden uykuya dalmış gibi göründü. İsis onu biraz sarstı, Colin oturdu elini ağzına götürdü ve:

- Uyuyordum, dedi.

- Evet, dedi İsis. Yatağında uyumuyor musun artık?

- Hayır, dedi Colin. Doktoru beklemek ve çiçek almak için burada kalmak istemiştim.

Tamamen afallamış bir hali vardı.

- Ne oldu? dedi İsis.

- Chloé, dedi, yine öksürüyor.

- Eskiden kalan bir rahatsızlıktır, dedi İsis.

- Hayır, dedi Colin, diğer ciğeri.

İsis kalktı ve Chloé'nin odasına doğru koştu. Parkenin cilaları ayağının altında gıcırdıyordu. Odayı tanıyamaz olmuştu. Chloé yatağında, başını yarı yarıya yastığa saklamış, sessiz ama durmadan öksürüyordu.

İsis'in geldiğini duyunca biraz doğruldu ve derin bir soluk aldı. İsis kendisine yaklaşınca hafifçe gülümsedi, yatağa oturdu ve hasta bir bebek gibi onu kucağına aldı.

- Öksürme Chloé'm, diye mırıldandı İsis.

- Güzel bir çiçeğin var... dedi Chloé, İsis'in saçına takılı olan büyük kırmızı bir karanfili koklayarak. İyi geldi... diye ekledi.

- Hasta mısın yine? dedi İsis.

- Sanırım, öbür ciğer, dedi Chloé.

- Ama hayır, dedi İsis. Birincisi seni böyle biraz öksürtüyor.

- Hayır, dedi Chloé. Colin nerede, bana çiçek almaya mı gitti?

- Gelecek, dedi İsis. Ona rastladım. Parası var mı? diye ekledi.

- Evet, dedi Chloé, biraz daha kaldı... Ne işe yarıyor ki hiçbir şeye engel olamıyor.

- Canın yanıyor mu? diye sordu İsis.

- Evet, dedi Chloé, ama çok değil. Oda değişti, görüyorsun.

- Ben böyle daha çok beğendim, dedi İsis. Eskiden çok büyüktü.

- Diğer odalar nasıl? dedi Chloé.

- İyi, dedi İsis kaçamak olarak.

Soğuk parkenin verdiği bataklık hissini hatırladı.

- Sıcak ve rahat olması halinde değişmesi benim için fark etmez, dedi Chloé.

- Tabii dedi İsis. Küçük bir daire daha sevimlidir.

- Fare benimle kalıyor, dedi Chloé. Bak orada köşede görüyor musun? Ne yaptığını bilmiyorum. Artık koridora gitmek istemiyor.

- Evet, dedi İsis.

- Karanfilini bir daha versene, dedi Chloé, iyi geliyor.

İsis onu saçından çıkardı ve Chloé'ye verdi o da dudaklarına yaklaştırdı ve derin derin içine çekti.

- Nicolas nasıl? dedi.

- İyi, dedi İsis. Ancak eskisi kadar neşeli değil. Geldiğim zaman sana başka çiçekler de getireceğim.

- Nicolas'yı çok seviyordum, dedi Chloé. Onunla evlenmeyecek misin?

- Yapamam... diye mırıldandı İsis. Onun seviyesinde değilim.

- Fark etmez, dedi Chloé, eğer seni seviyorsa...

- Ailem de ona evlilikten bahsetmeye cesaret edemiyor; dedi İsis. Of!...

Karanfil birden soldu, büzüldü, kurumuş gibi durdu, ince tozlar halinde Chloé’nin göğsünün üstüne düştü.

- Of! dedi bu sefer de Chloé. Yine öksüreceğim. Gördün mü?...

Elini ağzına götürmek için sustu. Şiddetli bir öksürüğe boğuldu.

- Bu… İçimdeki şey... her şeyi öldürüyor... diye bir şeyler söyledi.

- Konuşma, dedi İsis. Hiç önemli değil. Colin daha getirecek.

Gün odanın içinde mavi, köşelerde ise neredeyse yeşildi. Nemden hâlâ eser yoktu ve halı oldukça kabarıktı, ancak dört pencereden biri neredeyse tümüyle kapalıydı. İsis girişte Colin’in adımlarının ıslak sesini duydu.

- İşte geldi! dedi. Sana kesin çiçek getirmiştir.

Colin göründü. Kucağında kocaman bir leylak demeti vardı.

- Bak Chloé’m, dedi, alsana.

Chloé kolunu uzattı.

- Çok naziksin sevgilim, dedi.

Buketi ikinci yastığın üstüne koydu, yana döndü ve yüzünü beyaz şekerli salkımların içine gömdü. İsis kalktı.

- Gidiyor musun? dedi Colin.

- Evet, dedi İsis, beni bekliyorlar. Çiçeklerle geleceğim.

- Yarın sabah gelirsen çok iyi olur, dedi Colin, iş aramaya gitmem gerek, doktora görünmeden onu yalnız bırakmak istemiyorum.

- Geleceğim... dedi İsis.

İsis dikkatlice biraz eğildi ve Chloé’yi yumuşacık yanağından öptü. Chloé elini kaldırdı ve İsis’in yüzünü okşadı, ama yüzünü çevirmedi. Büyük bir açlıkla parlak saçlarının çevresinde yavaş yavaş kıvrılarak açan leylakların kokusunu içine çekiyordu

LI

Colin yolu güçlükle yürüyordu. Yol gündüzleri tirşe ve belirsiz bir ışıltıyla parlayan cam tepelerinin üstünden aşarak yanlamasına gömülüyordu.

Zaman zaman, başını yukarı kaldırıyor ve doğru yönden gittiğine emin olmak için tabelaları okuyor ve böylece, kirli bir kahverengi ve maviyle enine çizgili gökyüzünü görüyordu.

Önünde uzaklarda bayırların üstünde en önemli seranın sıra sıra bacalarını seçebiliyordu.

Cebinde ülkenin savunma gücünü sağlayacak yirmiyle otuz yaş arasındaki erkeklerin arandığı gazete vardı. Olabildiğince hızlı yürüyordu, ama ayakları her yerde binaları ve yolları içine alıveren sıcak toprağın içine gömülüyordu.

Bitkiler görünmüyordu; bazen özellikle biçimsiz kütleler halinde iki yana yığılmış hızla dengeleri bozuk, topraktan yığınlar oluşturarak ağır bir kütle titreşiyor ve bayırlar boyunca yuvarlanıyor ve yumuşakça yolun yüzeyine düşüyordu.

Bazı yerlerde, yığınlar alçalıyor ve Colin tepelerin bulanık camlarından, daha parlak bir fonda hızla sallanan karanlık mavi şekiller seçiyordu.

Yerde açtığı deliklerden ayaklarını çekip çıkararak adımlarını sıklaştırdı. Toprak yuvarlak bir kas gibi kasılıyor zor fark edilen bir oyuk kalıyordu sadece, o da çabucak oradan siliniyordu.

Bacalar yaklaşıyordu. Colin göğsü içinde kalbinin kudurmuş bir hayvan gibi dönüp durduğunu hissediyordu. Cebinin kumaşından gazeteyi sıktı.

Yol gidiyor ve ayağının altında kayıyordu ancak daha az batıyordu ve yol iyice sertleşiyordu. Yanı başında kazık gibi yere düşen birinci bacayı gördü. İnce yeşil bir dumanın çıktığı tepenin çevresinde, koyu renkli kuşlar dönüyorlardı. Bacanın altında yuvarlak bir kabarıklık dengesini sağlıyordu. Binalar az ileride başlıyorlardı. Sadece bir kapı vardı.

Girdi, ayaklarını çelik bıçaklı parlak bir ızgarada temizledi ve ışıkları nabız atışı gibi yanıp sönen lambalarla çevrelenmiş basık bir koridordan

geçti. Döşeme karoları kırmızı tuğladandı ve duvarların üst bölümü tavan gibi birkaç santim kalınlığında cam plakalarla süslenmişti, bu camlardan karanlık ve hareketsiz kütleler görünüyordu. Koridorun tam ucunda bir kapı vardı. Kapıda gazetede belirtilen numara vardı ve ilanda söylendiği gibi kapıya vurmadan girdi.

Beyaz gömlekli, saçları darmadağın yaşlı bir adam masasının arkasında bir kitap okuyordu. Çeşitli silahlar duvara asılmıştı, parlak pıçaklar, tüfekler, değişik kalibreli ölü fırlatıcılar ve her boydan eksiksiz bir yürek sökücüsü[71] koleksiyonu vardı.

- Merhaba bayım, dedi Colin.

- Merhaba bayım, dedi adam.

Sesi yaşından dolayı kısılmış ve kalınlaşmıştı,

- İlan için geldim, dedi Colin.

- Öyle mi? dedi adam. Bir aydır çıkan ilandan hiç sonuç çıkmamıştı. Bu çok zor bir iş biliyorsunuz,

- Evet, dedi Colin. Ama maaşı iyi.

- Aman Tanrım, dedi adam, sizi yıpratır, görüyorsunuz ki bu paraya değmez, ancak yönettiğim işi de kötülemek bana düşmez. Zaten görüyorsunuz ki hâlâ hayattayım.

- Uzun süredir mi çalışıyorsunuz? dedi Colin.

- Bir yıldır, dedi adam. Yirmi dokuz yaşındayım.

Kırışmış ve titreyen elini yüzündeki buruşukluklara doğru götürdü.

- Ve şimdi geldim, görüyorsunuz. Odamda kalabilir ve bütün gün kitap okuyabilirim.

- Paraya ihtiyacım var, dedi Colin.

- Çok sık görünen bir durum bu, ancak iş sizi filozofa benzetecek. Üç ayın sonunda daha az paraya ihtiyacınız olacak.

- Karımı iyileştirmek için, dedi Colin.

- Ya? Öyle mi? dedi adam.

- Hasta, diye açıkladı Colin. Çalışmayı sevmiyorum ben.

- Sizin için üzüldüm, dedi adam. Bir kadın, hasta oldu mu hiçbir işe yaramaz artık.

- Onu seviyorum, dedi Colin,

- Hiç kuşkusuz, dedi adam, sevmeseydiniz çalışmak istemezdiniz. Size işinizi göstereyim. Üst katta.

Colin'i diğer kapıların yanında üzerinde bir sembol bulunan bir kapıya kadar alçak kubbeli geçitlerden, kırmızı tuğlalı merdivenlerden geçirdi.

- İşte, dedi adam. Girin, size işi açıklayayım.

Colin girdi. Oda küçük ve kare şeklindeydi. Duvarlar ve yer camdandı. Yerde tabut şeklinde ancak en azından bir metre kalınlığında büyük toprak bir kütle vardı. Yerde kalın yünlü bir örtü rulo yapılmıştı. Başka eşya yoktu. Duvar içine yerleştirilmiş küçük bir oyuk mavi demirden bir kasayı saklıyordu. Adam kasaya kadar gitti ve açtı. Ortasından küçük deliklerle on iki tane parlak ve silindir biçimli nesne çıkardı.

- Toprak verimsizdir; ne olduğunu siz de bilirsiniz, dedi adam. Ülkenin savunması için en iyi cins malzemeye ihtiyaç vardır. Tüfek namlularının devamlı ve kıvrılmadan yetişebilmesi için uzun süredir insan ısısının gerekli olduğu anlaşıldı. Zaten bütün silahlar için de böyledir.

- Evet, dedi Colin,

- Toprağa tam kalbiniz ve karaciğeriniz hizasına on iki küçük delik açıyorsunuz ve soyunduktan sonra toprağa uzanıyorsunuz. Oradaki sterilize edilmiş yünlü battaniyeyi üstünüze örtersiniz ve son derece dengeli bir sıcaklık çıkarmak için kendinizi ayarlarsınız.

Kıs kıs güldü ve sağ kalçasına vurdu.

- Her ayın ilk yirmi gününde on dört tane yapardım ben. Ah! Ne kadar da güçlüydüm!...

- Ya sonra? dedi Colin.

- Sonra yirmi dört saat böyle kalırsınız ve yirmi dört saatin sonunda tüfek namluları çıkınca gelip toplarlar onları, toprağı zeytinyağıyla sularlar ve siz yine işe koyulursunuz.

- Aşağıya doğru mu büyüyorlar? dedi Colin.

- Evet, aşağıdan aydınlatılmıştır... dedi adam, pozitif bir ışığa yönelimleri vardır ancak aşağı doğru çıkarlar çünkü topraktan daha ağırlardır, bu yüzden de kıvrılma olmasın diye özellikle aşağıdan aydınlatırlar.

- Ya yivler? dedi Colin.

- Bütün bu tür, yivli yetişir, dedi adam. Seçme tohum bunlar.

- Bacalar ne işe yarıyor? diye sordu Colin.

- Havalandırma için, dedi adam, örtülerin ve binaların sterilleştirilmesi için. Özel bir önlem almaya gerek yok çünkü var güçle

yapılan bir iş bu.

- Yapay bir ısıyla çalışmıyor mu? dedi Colin.

- Kötü oluyor; dedi adam. İyice büyümeleri için insan ısısına ihtiyaçları var.

- Kadınları da kullanıyor musunuz? dedi Colin.

- Bu işi yapamazlar, dedi adam, ısıyı iyi dağıtacak kadar yeterince düz göğüslere sahip değiller; Sizi işinizle baş başa bırakayım.

- Günde on dublözon kazanacağım değil mi? dedi Colin.

- Tabii ki, dedi adam, eğer on iki namludan daha çok yaparsanız prim de var.

Odadan çıktı ve kapıyı kapattı. Colin on iki tohumu elinde tutuyordu. Onları yanına koydu ve soyunmaya başladı. Gözleri kapalıydı ve zaman zaman dudakları titriyordu.

LII

- Neler olup bittiğini bilmiyorum, dedi adam. Başta iyi gidiyordu. Ancak son çıkanlarla özel silahlar dışında bir şey yapamayız.

- Yine de bana ödeme yapacaksınız? diye sordu Colin, endişelenerek.

Yetmiş dublözon ve ayrıca on dublözonluk prim almalıydı. Elinden geleni yapmıştı ancak namluların kontrolleri bazı anormallikler ortaya koyuyordu.

- Kendiniz de görüyorsunuz... dedi adam.

Önünde namlulardan birini tutuyor ve kıvrılmış ucunu Colin'e gösteriyordu.

- Anlamıyorum, dedi Colin. İlk çıkanlar tam silindir biçimindeydi.

- Anlaşıldı, bunları ateşli karabinalar olarak kullanabiliriz, dedi adam, ancak beş savaş öncesinin bir modeliydi bu ve şimdiden de büyük bir stokumuz var zaten. Çok sinir bozucu bir şey bu.

- Elimden geleni yaptım, dedi Colin.

- Tabii ki, dedi adam. Sizin seksen dublözonunuzu vereyim. Masanın çekmecesinden mühürlü bir zarf çıkardı.

- Ödeme bürosuna gitmemeniz için onu buraya getirdim, dedi, paranızı almak bazen aylar alır ayrıca aceleniz var gibi de görünüyordunuz.

- Size teşekkür ederim, dedi Colin.

- Dünkü üretiminizi daha incelemedim, dedi adam. Hemen gelecek. Biraz beklemez miydiniz?

Titrek ve tekleyen sesi Colin'e işkence gibi gelmeye başlamıştı,

- Beklerim, dedi.

- Görüyorsunuz ya, dedi adam, ayrıntılara dikkat etmemiz gerek, bir tüfek, mermisi olmasa da diğer tüfeklere benzemeli.

- Evet... dedi Colin.

- Her zaman mermi olmaz, dedi adam, mermi programında geriden gidiyoruz, üretilmeyen bir tüfek modeli için büyük sayıda mermi stokumuz var, ancak yeni tüfekler için mermi yapma emri almadık, bu nedenle de yenilerini de kullanamıyoruz. Neyse zaten tekerlekli bir makine karşısında bir tüfekle ne yapabilirsiniz ki. Düşmanlarımız yaptığımız iki tüfeğe karşılık tekerlekli bir makine üretiyorlar, bizim sayı üstünlüğümüz var,

ancak bu tekerlekli makineye ne bir ne de on tüfek yetiyor, tabii bir de kurşunları[72] olmazsa...

- Burada tekerlekli makineler üretilmiyor mu? diye sordu Colin.

- Evet, dedi adam, ancak geçen savaşın programı tamamlanıyor, onlar da iyi çalışmıyor, onları sökmek gerek, çok da sağlam yapıldıkları için, bu da çok fazla zaman alıyor.

Kapı çaldı, üretim işçisi sterilize edilmiş beyaz bir el arabası iterek içeri girdi. Beyaz bir örtünün altında Colin'in son gün ürettikleri vardı. Örtü bir ucundan yukarı kalkmıştı. Çünkü namlular herhalde tam silindir biçiminde üretilmemişti ve Colin endişelendi. Üretim işçisi kapıyı kapatarak çıktı.

- Ah!... dedi adam, düzelmiş gibi görünmüyor.

Örtüyü kaldırdı. Mavi ve soğuk çelikten on iki tane namlu vardı, her birinin ucunda da kadife taç yapraklarının arasında bej gölgeli güzel taze beyaz bir gül[73] açmıştı.

- Ah... diye mırıldandı Colin. Ne kadar güzeller.

Adam bir şey söylemedi. İki kez öksürdü.

- Bu durumda yarın işe devam etmenize gerek yok, dedi çekinerek.

Parmaklarıyla sinirli bir biçimde el arabasının sapını sıkıyordu.

- Onlardan alabilir miyim... dedi Colin. Chloé için.

- Çelikten koparırsanız solar, dedi adam. Biliyorsunuz onlar da çelikten...

- imkânsız, dedi Colin.

Yavaşça bir gülü aldı ve sapından koparmayı denedi, yanlış bir hareket yaptı, yapraklardan biri elini boylu boyunca kesti. Birden ağzına götürdüğü eli, uzun aralıklarla, koyu renk kan damlaları oluk oluk akarak kanıyordu. Üstünde kızıl haç oluşan beyaz yaprağa baktı ve adam omzuna vurdu, kapıya doğru yavaşça itti onu.

LIII

Chloé uyuyordu. Nilüfer gündüzleri derisinin güzel krem rengini ona veriyor ancak uykudayken buna gerek kalmıyor ve yanakları yeniden pembe pembe oluyordu. Alnının altındaki gözleri mavimsi iki işaret gibi duruyor uzaktan açık mı kapalı mı oldukları anlaşılmıyordu. Colin yemek odasında bir sandalyede oturmuştu ve bekliyordu. Chloé'nin çevresinde bir sürü çiçek vardı, iş aramaya gitmeden önce birkaç saat daha bekleyebilirdi; iyi bir izlenim vermek ve gerçekten iyi maaş getiren bir iş bulmak için dinlenmek istiyordu. Yemek odası neredeyse karanlıktı pencere parapetin on santimetre üstüne kadar inmişti ve gün ışığı ancak içeri dar bir şerit olarak giriyordu. Sadece alnı ve ışıldayan gözleri görülüyordu, yüzünün geri kalanı gölgede yaşıyordu. Pikabı da artık çalışmıyordu, şimdi her plağı elle kurmak gerekiyordu bu da onu yoruyordu. Plaklar da yıpranmıştı, şimdi bazılarının melodileri bile zor anlaşılıyordu. Chloé'nin bir şeye ihtiyacı olduğu zaman, farenin gelip hemen haber vereceğini düşünüyordu. Nicolas, İsis'le evlenecek miydi? İsis düğün için nasıl bir elbise giyecekti. Kapıyı kim çalıyordu?

- Merhaba Alise, dedi Colin; Chloé'yi görmeye geldin.

- Hayır, dedi Alise, öylesine geldim.

Yemek odasında kalabilirlerdi, Alise'in saçlarıyla içerisi daha aydınlık olmuştu. Sadece iki sandalye kalmıştı.

- Canın sıkılıyordu, dedi Colin. Ne demek olduğunu bilirim.

- Chick orada, dedi Alise. Evinde.

- Bir şeyler götürmen gerek, diye açıkladı Colin.

- Hayır, dedi Alise, başka yerde kalmam gerek.

- Evet, dedi Colin. Duvarları boyuyor.

- Hayır, dedi Alise. Bütün kitapları yanında, artık beni istemiyor.

- Kavga ettin onunla, dedi Colin.

- Hayır, dedi Alise.

- Ona söylediğini yanlış anladı, diye ekledi Colin, ama siniri geçince, anlatırsın ona.

- Bana sadece son kitabını hiçlik derisiyle kaplayacak kadar dublözonu kaldığını, kendisiyle kalmama artık dayanamayacağını, çünkü

bana hiçbir şey veremeyeceğini, yıpranmış ellerle çirkinleşeceğimi söyledi, dedi Alise.

- Haklı, dedi Colin. Çalışmaman gerek.

-Ama Chick'i seviyorum, dedi Alise. Onun için çalışabilirim de.

- Bir şeye yaramaz, dedi Colin. Yapamazsın. Çok güzelsin.

- Neden beni kapıya koydu? dedi. Gerçekten çok mu güzelim.

- Bilmem, dedi Colin, ama saçların ve yüzün çok hoşuma gidiyor.

- Bak, dedi Alise.

Kalktı ve düğmesinin küçük halkasını açtı ve elbisesi yere düştü. Açık renk yünden bir elbiseydi bu; altına hiçbir şey giymemişti.

-Evet... dedi Colin.

Odanın içi çok aydınlıktı ve Colin, Alise'i bütünüyle görüyordu. Göğüsleri sanki uçacak gibiydi, açık bacaklarının uzun kasları dokununca sıcak ve sıkıydı.

- Öpebilir miyim? dedi Colin.

- Evet dedi Alise, seni çok seviyorum.

- Üşüyeceksin, dedi Colin.

Alise ona yaklaştı, kucağına oturdu ve sessiz sessiz ağlamaya başladı.

- Neden beni istemiyor ki artık...

Colin onu yavaşça sallıyordu.

- Anlamıyor biliyorsun Alise. Yine de iyi çocuk.

- Beni çok seviyordu. Kitapların kendisini benimle paylaşabileceklerini sanıyordu. Olmaz ki böyle bir şey.

- Üşüyeceksin, diye yineledi Colin.

Onu öptü ve saçlarını okşadı.

- Neden önce seni tanımadım ki? dedi Alise. Seni de o kadar severdim. Ama şimdi yapamam, şimdi onu seviyorum.

- Biliyorum, dedi Colin. Ben de şimdi Chloé'yi daha çok seviyorum.

Onu kaldırdı ve elbisesini aldı.

- Giy şunu, tatlım, dedi. Üşüyeceksin.

- Hayır, dedi Alise, bir şey olmaz.

Robot gibi giyindi.

- Üzülmeni istemem, dedi Colin.

- Çok naziksin, dedi Alise, ama çok mutsuzum; yine de Chick için bir şey yapabileceğimi düşünüyorum.

- Ailenin yanına gidersin, dedi Colin. Belki seni görmek isterler. Ya da İsis’e gidersin.

- Chick orada olmayacak, dedi Alise, Chick gelmezse kimseye gitmeye ihtiyacım yok.

- Gelecek, dedi Colin. Onunla görüşeceğim.

- Hayır, dedi Alise, artık evine giremeyiz hep kilitli tutuyor kapıyı.

- Yine de onunla görüşeceğim, dedi Colin. O beni görmeye gelir o zaman.

- Sanmam, dedi Alise. Eski Chick değil artık.

- Hayır, dedi Colin. İnsanlar değişmez. Sadece eşyalar değişir.

- Bilmiyorum, dedi Alise.

- Seni geçireyim, dedi Colin. İş aramaya gitmem gerek.

- Ben oradan gitmiyorum, dedi Alise.

- İnerken eşlik edeyim, dedi Colin.

Alise onun önündeydi. Colin iki elini Alise’in omuzlarına koydu, boynunun sıcaklığını, derisinin üstünde yumuşak ve kıvırcık saçlarını hissediyordu. Ellerini Alise’in bedeninde dolaştırıyordu. Artık ağlamıyordu, ama burada değilmiş gibi duruyordu.

- Aptalca şeyler yapmanı istemiyorum, dedi Colin.

- Ah, dedi, Alise, aptalca şeyler yapmayacağım.

- Sıkıldıkça, beni görmeye gel, dedi Colin.

- Seni görmeye gelirim belki, dedi Alise.

İçeriye baktı. Colin elinden tuttu ve merdiveni indiler. Islak basamaklardan zaman zaman kayıyorlardı. Aşağıda Colin ona görüşürüz dedi, Alise ayakta kaldı ve gitmesini izledi.

LIV

Sonuncusu ciltçiden henüz gelmişti ve Chick yerine koymadan önce okşuyordu onu. Kalın ve yeşil hiçlik derisiyle kaplanmıştı, Partre'ın adı cildin üstünde oyuk harflerle ortaya çıkıyordu. Tek bir rafın üstüne Chick tüm yayınları koymuştu ve ayrıca değişik yazılar; el yazmaları, ilk baskılar, özel sayfalar da duvarın içindeki özel bölmeleri doldurmuştu.

Chick iç çekti. Alise onu sabah terk etmişti, gitmesini söylemek zorunda kalmıştı, bir dublözonu ve bir parça peyniri kalmıştı, kitapçının ona mucize gibi verdiği Partre'ın eski giysilerini asmadığı için Alise'in giysilerinden rahatsız oluyordu. Onu en son hangi gün öptüğünü hatırlamıyordu, onu öperek artık zaman kaybedemezdi, Partre'ın konferans metinlerini ezberlemek için pikabını tamir etmesi gerekiyordu, metni korumalıydı.

Partre'ın bütün kitapları buradaydı, bütün yayınlanmış kitapları, deri zarfları içinde özenle korunan lüks ciltler, yaldızlı armalar, geniş mavi kenarlı değerli baskılar, sinek kâğıdından ya da çizgili Saintorix[74] basılmış sınırlı sayılar, kadife gibi deriyle süslenmiş yumuşacık peteklere bölünmüş bir duvarın tümü onlara ayrılmıştı, her kitap bir peteği dolduruyordu. Karşı duvarda da, dergilerden, gazetelerden, sayısız mecmuadan coşkuyla aldığı Partre'ın verimli üretiminden cömertçe sunduğu yazıları cilt cilt yığınlar halinde sıralanmıştı.

Chick elini alnına götürdü, Alise ne kadar zamandır onunla birlikte yaşıyordu... Colin'in verdiği dublözonlar evlenmesine yarayacaktı, ancak o da çok istememişti bunu. Beklemekle yetinmişti, sadece onunla olmakla yetinmişti, bir kadında böyle bir şey kabul edilemez, sadece sizi sevdiği için sizinle kalması; Chick de onu seviyordu, ama Partre'la ilgilenmiyorsa onun için harcayacak zamanı da yoktu. Partre gibi harika bir anlatımla her konu üzerine her şeyi yazabilen bir adamla nasıl ilgilenilmezdi. Partre *Bulantı Ansiklopedisini* kesinlikle bir yıldan kısa sürede bitirecek, ve Bovouard Düşesi de bu çalışmaya katkıda bulunacak, olağanüstü yazmaları olacak, kitapçı bunları ayırsın diye ona pey vermek için şimdiden yeterince dublözon kazanmak gerek. Chick vergilerini ödememişti. Ama verginin

parası *Aziz Güvercinin Deliği*’nin bir baskısı için daha yararlı olmuştu. Alise, Chick’in dublözonları vergiyi ödemeğe kullanmasını daha çok istemişti, hatta bunun için sahip olduğu bir şeyi bile satmayı ona önermişti, Chick de kabul etmişti bu para tam tamına *Aziz Güvercinin Deliği*’nin cilt parasını çıkarıyordu, Alise pekâlâ kolyesinden vazgeçmişti.

Kapıyı açmaya çekiniyordu, belki de orada anahtarı kilidin içinde çevirmesini bekliyordu, sanmıyordu, ayak sesleri giderek azalan çekiç sesleri gibi yankılanmıştı. Ailesinin yanına dönmüş, yeniden okula devam ediyor olabilirdi, tüm bunların üzerine kaçırdığı dersleri kolayca yakalayabilirdi, ancak Alise artık pek çalışmıyordu, ona yemek yaparak kravatını ütüleyerek Chick’in işleriyle çok fazla zaman geçiriyordu; en önemlisi vergiler de hiç ödenmemişti, verginizi ödemediğiniz için sizi evden attıkları görülmüş müdür hiç. Olmaz böyle bir şey, bir dublözonluk bir pey verilir, ardından sizi rahat bırakırlar ve birkaç zaman da bundan hiç söz etmezler. Partre gibi birisi vergilerini ödüyor mudur? Olabilir, her şeyden önemlisi de ahlak yönünden vergileri ödemek gerekir, buna karşılık olarak da diğerleri polisi ve diğer yüksek memurlara maaşını vermeye yarayan vergilerini ödedikleri için haciz hakkını onlara vermiş oluruz, bu kırılması gereken bir kısır döngüdür, kimse uzun süre vergi ödemezse memurların hepsi ince hastalıktan ölür ve savaşlar ortadan kalkar.

Chick iki platolu pikabının[75] kapağını kaldırdı ve Jean Sol Partre’ın iki ayrı plağını koydu. Her ikisini aynı anda dinlemek, iki eski düşüncesinin çarpışmasından yeni düşünceler yaratmak istiyordu. Başını tam çarpışmanın gerçekleşeceği yere koymak ve çarpma sonucunu otomatik olarak almak için iki hoparlöre eşit uzaklıkta oturdu. İğne plağın başında biraz cızırtı yaptı ve yuvasına oturdu, Partre’ın sözleri Chick’in beyninde çınlıyordu. Durduğu yerden, pencereye bakıyor, sağdan soldan çatıların üstünde yükselen, altları kırmızıya boyanmış kocaman mavi kıvrımlı kâğıt dumanı gibi dumanlar görüyordu. Kırmızının maviyi yendiğini hemen gördü ve sözcükler, yorgunluğu arasına mayıs ayındaki yosunlar gibi yumuşak bir dinlenme alanı açarak büyük şimşeklerle birbirine çarptılar.

LV

Polis Hakimlerinin Hakimi cebinden bir düdük çıkardı ve bununla arkasında asılı duran devasa Peru gonguna vurdu. Tüm katlarda nallı çizmelerin dört nala koşuşu ve art arda düşme sesleri duyuldu, en iyi silahçıbaşından altısı kaydıraktan kayarak içeri dalıverdi.

Kalktılar; tozları silmek için elleriyle kıçlarına vurdular ve hazır ola geçtiler

- Douglas! diye bağırdı Polis Hakimlerinin Hakimi.

- Burada! diye bağırdı birinci silahçıbaşı.

- Douglas! diye yineledi Polis Hakimlerinin Hakimi.

- Burada! diye bağırdı ikincisi.

Yoklama böyle sürüp gitti. Polis Hakimlerinin Hakimi bütün adamlarının adlarını hatırlayamıyordu ve Douglas geleneksel bir tanımlama olmuştu.

- Özel görev! diye emretti.

Altı silahçıbaşı aynı hareketle on iki patlarlı yokediciyle donanımlı olduklarını göstermek için ellerini kıç ceplerine götürdüler

- Bizzat yönetiyorum! dedi hakimlerin hakimi.

Şiddetle gonga vurdu. Kapı açıldı ve bir sekreter göründü.

- Gidiyorum, diye bildirdi hakimlerin hakimi. Özel görev. Bloknotlayınız.

Sekreter bloğunu ve kalemini aldı ve tüzüğün altı numaralı kayıt durumuna geçti.

- Haciz yapılmak suretiyle, Bay Chick’in evinde vergi tahsili, diye yazdırdı şef. Kaçakçılık yüzünden esaslı bir dayaktan geçirme ve sert kınama cezası. Haneye tecavüz tam ya da yarı zamanlı olarak haciz.

- Not edildi! dedi sekreter.

- Douglas, diye emretti yolda Polis Hakimlerinin Hakimi.

Kalktı ve on iki ayağıyla yassı guguk kuşunun[76] uçuşunu taklit eden manganın başına geçti. Altı adam göğsü ve omuzları zırhlı siyah deriden yapışık bir tulum giymişler ve enselerine kadar inen, alınlarıyla şakaklarını da koruyan kararmış çelikten bone şeklinde kasklar takmışlardı.

Hakimler hakiminin de benzer bir giysisi vardı, ancak onunki kırmızı deridendi ve omuzlarında altından iki yıldız parlıyordu. Yokediciler çömezlerinin arka ceplerini şişiriyor, kendisi elinde altından bir cop tutuyor ve yaldızlı ağır bir el bombası kemerinden sarkıyordu. Şeref merdivenini indiler, hakimlerin hakimi elini kaskına götürünce nöbetçi geri çekildi. Özel bir araba kapıda bekliyordu. Hakimlerin hakimi tek başına arkaya oturdu, iki şişman bir yana dört zayıf diğer yana olmak üzere altı silahçıbaşı taşan basamaklara oturdu. Şoför de siyah deri bir tulum giymişti ancak kaskı yoktu. Hareket etti. Arabanın tekerlekleri yoktu, ancak bir sürü titreşimli ayağı[77] vardı, böylece serseri kurşunların tekerlekleri patlatma riski de kalkmıştı. Ayaklar yerin üzerinde tepindi ve şoför ilk ayrımdan döndü; arabanın içinde insan kendini yarılan bir dalganın tepesindeymiş gibi hissederdi.

LVI

Colin'in uzaklaşmasına bakarken, Alise ona tüm kalbiyle görüşürüz demişti. Colin, Chloé'yi çok seviyordu, onun için çiçek alabilmek ve göğsünün içinde onu yiyip bitiren canavara karşı savaşmak için iş aramaya gidiyordu. Colin'in geniş omuzları biraz zayıflamış görünüyordu, çok yorgun duruyordu, sarı saçları eskisi gibi taranmış ve düzgün değildi. Chick, Partre'ın kitaplarından söz ederken ve onu açıklarken kendini çok yumuşak göstermesini bilirdi. Gerçekten de Partre'dan vazgeçemezdi, Partre'dan başka bir şey aramayı düşünemezdi, söylemek istediği her şeyi Partre söylüyordu. Partre'ın bu ansiklopediyi çıkarmasına izin verilmemeliydi, bu Chick'in ölümü olacaktı, hırsızlık yapacak, bir kitapçıyı öldürecekti. Alise yavaşça yürümeye başladı. Partre, günlerini kendisi gibi içmeye ve yazmaya gelen diğer insanlarla içerek ve yazarak bir Kahvede geçirirdi. Denizaşırı ülkelerin çaylarından ve hafif alkollü içecekler içerler, bunlar da yazdıklarını düşünmeyi engellerdi, bir sürü insan girip çıkar, böylece derinliklerdeki düşünceleri sallanır, birini ya da diğerini avlardı, palavraları da tamamen bir yana atmamak gerekir, biraz düşünce biraz palavraya katılıp karıştırılır. İnsanlar bu tarz şeyleri çok kolay yutuyorlar, özellikle kadınlar saf haldeki şeyleri sevmiyorlar Kahveye giden yol uzun değildi, Alise, beyaz ceketli ve limon rengi pantolonlu garsonlardan birini nefret ettiği şey olan bir şeyler içmek yerine yanındakileri susatmak için baharatlı yiyecekler yutan ünlü beyzbol oyuncusu Don Evany Marque[78]'ye domuz ayağı dolması servis ettiğini gördü. Alise içeri girdi, Jean-Sol Partre her zamanki yerinde yazıyordu, çok kalabalıktı ve sessizce konuşuyorlardı. Olağandışı olan sıradan bir mucizeyle Alise, Partre'ın yanında boş bir sandalye gördü ve oturdu. Ağır çantasını kucağına koydu ve fermuarını açtı. Jean-Sol'ün omzu üstünden sayfanın başlığını görüyordu; *Ansiklopedi,* cilt on dokuz. Çekinerek elini Jean-Sol'ün koluna koydu; Jean-Sol yazmayı bıraktı.

- Buraya kadar geldiniz mi, dedi Alise.

- Evet, diye cevap verdi Jean-Sol. Benimle konuşmak mı istiyordunuz?

- Sizden bunu yayınlamamanızı isteyecektim, dedi.

- Zor bir şey, dedi Jean-Sol. Bekliyorlar.

Gözlüklerini çıkardı, camlarını üfledi ve yeniden taktı; gözleri görünmüyordu artık.

- Tabii, dedi Alise. Ama demek istediğim, sadece geciktirmeniz.

- Ah, dedi, Jean-Sol, bu kadarcık bir şeyse bakarız.

- On yıl geciktirmek gerek, dedi Alise.

- Öyle mi? dedi Jean-Sol.

- Öyle, dedi Alise. On yıl ya da daha fazlası tabii, biliyorsunuz insanların onu alabilmesi için para biriktirmelerini sağlamak gerek.

- Okuması oldukça sıkıcı olacak, dedi Jean-Sol Partre, çünkü yazması şimdiden benim için sıkıcı oldu. Kâğıt tutmaktan sol bileğime ağır bir kramp girdi.

- Sizin için üzüldüm, dedi Alise.

- Krampım olduğuna mı?

- Hayır, dedi Alise, yayını geciktirmek istemeyişinize.

- Neden?

- Size şöyle açıklayayım: Chick tüm parasını sizin yaptıklarınızı alarak harcıyor, ve artık parası kalmadı.

- Başka şey alsa daha iyi eder, dedi Jean-Sol. Ben hiçbir zaman kendi kitaplarımı almam.

- Ne yapsanız seviyor.

- Bu onun hakkı, dedi Jean-Sol. Seçimini yapmış.

- Biraz fazla kaptırdı sanıyorum, dedi Alise. Ben de seçimimi yaptım, özgürüm, çünkü o artık benimle yaşamak istemiyor, yayını geciktirmediğiniz için, ben de sizi öldüreceğim.

- Var olma yollarımı elimden alacaksınız, dedi Jean-Sol. Ölürsem yayın haklarımı nasıl alacağımı sanıyorsunuz.

- Siz bilirsiniz, dedi Alise, tüm bunları da ben düşünemeyeceğim artık, çünkü en çok sizi öldürmeyi istiyorum.

- Böyle bir neden için kendimi feda edemeyeceğimi kabul edersiniz herhalde?

- Kabul ediyorum, dedi Alise.

Çantasını açtı ve içinden birkaç gün önce masasının gözünden aldığı Chick'in yürek sökücüsünü çıkardı.

- Yakanızı çözebilir misiniz? diye sordu.

- Dinleyin, dedi Jean-Sol gözlüklerini çıkararak, bu masalı çok saçma buluyorum.

Yakasının düğmesini açtı. Alise gücünü topladı ve kararlı bir hareketle yürek sökücüsünü Partre'ın göğsüne sapladı. Partre ona baktı, çok hızlı ölüyordu, kalbinin dört yüzlü piramide[79] benzediğini görünce son bir şaşkın bakış attı. Alise bembeyaz kesildi, Jean-Sol Partre şimdi ölmüştü ve çayı soğuyordu. *Ansiklopedi*'nin *el* yazmalarını aldı ve yırttı. Garsonlardan biri, kanı ve mürekkebiyle küçük dikdörtgen masa üstüne dolmakalemin yaptığı pisliği silmeye geldi. Garsona parayı ödedi, yürek

sökücüsünün iki kanadını açtı, Partre’ın kalbi masanın üstünde kaldı; ardından parlak aleti aldı ve çantasına koydu, sonra da Partre’ın cebinde sakladığı kibrit paketini kendine alarak sokağa çıktı.

LVII

Arkasını döndü. Kalın kara bir duman vitrini dolduruyordu ve insanlar bakmaya başladı, ateşi yakmadan önce üç kibrit harcamıştı, Partre'ın kitapları kolay kolay alev almıyorlardı. Kitapçı masasının arkasında yatıyordu, kalbi yanı başında, yanmaya başlamıştı, siyah bir alev ve kaynayan kan eğik bir biçimde fışkırarak çıkmaya başlamıştı bile. Üç yüz metre arkada, ilk iki kitapçı çatır çatır ve harıl harıl yanıyordu, kitapçılar ölmüştü, Chick'e kitap satmış herkes aynı biçimde ölecekti ve kitapçı dükkânları yanacaktı. Alise ağlıyor ve koşuyordu, kalbini gören Jean-Sol Partre'ın gözlerini hatırlıyordu, başta onu öldürmek istememişti, sadece son kitabının çıkmasını engellemek ve Chick'i çevresinde git gide yükselen bu felaketten kurtarmak istemişti. Hepsi, Chick'e karşı bir olmuşlardı onun parasını almak istemişlerdi, Partre'a olan hayranlığından yararlandılar, ona hiçbir değeri olmayan eski elbiselerini, parmak izleri olan pipoları sattılar, kendilerini bekleyen kaderi hak ettiler. Solunda ciltli serilerle süslenmiş bir vitrin gördü, durdu, derin bir soluk aldı ve içeri girdi.

- Ne istemiştiniz? diye sordu kitapçı.

- Partre'ınız var mı? dedi Alise.

- Evet, ama, dedi kitapçı, çok değerli bunlar şimdilik size veremem, hepsini iyi bir müşterime ayırdım.

- Chick mi? dedi Alise.

- Evet, diye cevap verdi kitapçı, sanırım adı buydu.

- Artık sizden bunları alamayacak, dedi Alise.

Ona yaklaştı ve mendilini yere düşürdü. Kitapçı onu almak için çatırdayarak yere eğildi, hızlı bir hareketle yürek sökücüsünü sırtına sapladı, ağlıyordu ve yeniden titremeye başladı, kitapçı yüzü yere doğru düştü, Alise mendilini almaya cesaret edemedi, adam parmaklarıyla mendili sıkmıştı. Yürek sökücüsü çıktı, kanatları arasında kitapçının küçücük parlak kırmızı kalbini tutuyordu, Alise kanatları açtı, kalp kitapçıya doğru yuvarlandı. Acele etmek gerekiyordu, bir gazete yığını aldı, kibriti çaktı ve tezgâha doğru attı üstüne de gazeteleri fırlattı, ardından en yakın reyondan bulduğu Nicolas Calas[80]'ın bir düzine kitabını aceleyle attı, alev sıcak bir

titreyişle kitaplar üstünde gezindi, tezgâhın ahşabında dumanlar tütüyor ve çatırdıyordu, dumanlar dükkânı dolduruyordu. Alise son bir kitap sırasını da ateşin içine itiverdi ve el yordamıyla çıktı, kimse girmesin diye kapı tokmağını çekti ve koşmaya başladı. Gözleri yanıyordu ve saçları duman kokuyordu, koşuyordu ve gözyaşları artık yanaklarından akmıyordu, rüzgâr onları hemen kurutuyordu. Chick'in yaşadığı semte yaklaştı, sadece iki, üç tane kitapçı kalmıştı, diğerleri tehlike oluşturmuyordu. Bir sonrakine girmeden önce arkasını döndü gökyüzünde kalın duman bulutlarının yükseldiğini gördü ve insanlar Pompacılar Takımının karmaşık makinelerini görmek için koşuşturuyordu. Alise kapıyı kapadığı için kocaman büyük beyaz araçlar sokaktan girdiler; gözleriyle aynadan onları izledi, ve kitapçı ona yaklaştı ve ne istediğini sordu.

LVIII

- Siz, dedi Polis Hakimlerinin Hakimi, siz kapının sağında kalacaksınız, ve siz de Douglas, diye devam etti iki şişman memurun ikincisine dönerek, siz solda durun ve kimseyi sokmayın.

Adı geçen iki silahçıbaşı yokedicilerini aldılar ve kural gereği pozisyonda namluyu dize çevirerek sağ ellerini sağ kıçları arkasından indirdiler. Kasklarının boğazlıklarını çenelerine kadar indirdiler ve çeneleri önden ve arkadan taştı. Hakimlerin hakimi dört zayıf silahçıbaşının arkasından içeri girdi; onları yeniden içeriye kimseyi almamak göreviyle kapının her yanına sıraladı. Kalan iki zayıf silahçıbaşının arkasından merdivene doğru yöneldi. Birbirlerine benziyorlardı, esmer tenleri, kara gözleri ve ince dudakları vardı.

LIX

Chick sonuna kadar aynı anda dinlediği iki plağı değiştirmek için pikabı durdurdu. Başka serinin plaklarını aldı; plakların birinin altında Alise'in bir fotoğrafını buldu. Fotoğrafta biraz yan durmuştu, hoş bir ışıkla aydınlatılmıştı, fotoğrafçı saçlarının üstünden aydınlık sağlamak için arkasına bir projektör koymuş olmalıydı. Plakları değiştirdi ve resmi elinde tuttu. Camdan şöyle bir baktığında, evinin daha da yakınından duman bulutlarının yükseldiğini gördü. İki plağını dinleyecek ve inip yandaki kitapçıya bakacaktı. Oturdu, eliyle resmi gözlerinin önüne getirdi, daha dikkatli baktığında, Alise, Partre'a benziyordu, Partre'ın resmi yavaş yavaş Alise'inkinin üstünde oluşmaya başladı, Partre, Chick'e gülümsedi, istediği şeyleri kesinlikle ona ithaf edecekti; merdivenden ayak sesleri çıkıyordu, dinledi, yumruklar kapıda çınladı. Fotoğrafı koydu, pikabı durdurdu ve açmaya gitti. Önünde silahçıbaşılardan birinin siyah deri tulumlarından birini gördü, ikincisi ardından geldi, ve en son da, Polis Hakimlerinin Hakimi girdi, siyah kaskı eşiğin karanlığında uçucu yansımalar çıkarıyordu.

- Adınız Chick mi? dedi hakimlerin hakimi.

Chick geriledi, yüzü bembeyaz olmuştu. Güzel kitaplarının durduğu duvara kadar geri çekildi.

- Ne yaptım? diye sordu.

Hakimlerin hakimi göğsündeki cebini karıştırdı ve kağıdı okudu:

Haciz yapılmak suretiyle, Bay Chick'in evinde vergi tahsili. Kaçakçılık yüzünden esaslı bir dayaktan geçirme ve sert kınama cezası. Haneye tecavüz tam ya da yarı zamanlı olarak haciz.

- Ama... vergilerimi ödeyecektim, dedi Chick.

- Evet, dedi hakimlerin hakimi, sonra ödersiniz. Öncelikle sizi iyice bir dayaktan geçirmemiz gerek. Bu çok sert bir dayak, insanları ürkütmemek için kısaltmasını kullanıyoruz.

- Paramı vereceğim size, dedi Chick.

- Kesinlikle, dedi hakimlerin hakimi.

Chick masaya yaklaştı ve çekmeceyi açtı; orada iyi marka bir yürek sökücüsü ve yıpranmış bir aynasız öldürücüsü saklıyordu. Yürek

sökücüsünü bulamadı ancak aynasız öldürücü kabarıklığı bir kâğıt yığının altından belli oluyordu.

- Hey baksana, dedi hakimlerin hakimi, para arıyorsun değil mi orada?

İki silahçıbaşı birbirlerinden uzaklaştı ve yokedicilerini tutuyorlardı, Chick doğruldu elinde aynasız öldürücüsü vardı.

- Dikkat, şef! dedi silahçıbaşılardan biri.

- Basayım mı şef? diye sordu ikincisi.

- Beni böyle ele geçiremezsiniz, dedi Chick.

- Çok iyi, dedi hakimlerin hakimi, o zaman kitaplarınızı alırız.

Silahçıbaşılardan biri erişebildiği bir kitabı aldı. Hızla açtı.

- Yazıdan başka bir şey yok, şef, dedi,

- Saldırın, dedi hakimlerin hakimi.

Silahçıbaşı kitabı cildinden tuttu ve sert bir biçimde salladı. Chick haykırmaya başladı.

-Dokunmayın ona!...

- Bak sen, dedi hakimlerin hakimi, neden aynasız öldürücünüzü kullanmıyorsunuz? Kâğıtta haneye tecavüz yazdığını çok iyi biliyorsunuz.

- Bırakın şunu, diye Chick yeniden kükredi. Aynasız öldürücüsünü kaldırdı, ancak tetik daha basılmadan tekledi.

- Basayım mı şef? diye bir daha sordu silahçıbaşı.

Kitap cildinden ayrıldı ve Chick işe yaramaz aynasız öldürücüsünü bir yana atarak öne fırladı.

- Basın Douglas, dedi hakimlerin hakimi geri çekilerek.

Chick’in bedeni silahçıbaşıların ayaklarına yığıldı; ikisi birden ateş etmişti.

- Esaslı dövüşe geçelim mi şef? diye sordu diğer silahçıbaşı.

Chick biraz daha kımıldıyordu. Ellerinin üstünde kalktı ve dizüstü oturmayı başardı. Karnını tutuyordu, ter damlaları gözlerine dolarken yüzünü buruşturuyordu. Alnında koca bir yarık vardı.

- Bırakın bu kitapları... diye mırıldandı.

Sesi kesik kesik ve boğuk çıkıyordu.

- Üstlerinde tepineceğiz, dedi hakimlerin hakimi, sanırım birkaç saniye sonra da ölmüş olacaksınız.

Chick’in başı yeniden düştü, başını kaldırmayı denedi, ancak sanki içinde üçgen camlar dönüyormuş gibi canı yanıyordu. Bir ayağını yere

koymayı başardı ancak diğer dizi kıvrılmayı reddediyordu. Hakimlerin hakimi Chick’e iki tekme savururken, silahçıbaşılar kitaplara yaklaşıyorlardı,

- Kitaplara dokunmayın, dedi Chick.

Boğazında kanın fokurdadığı duyuluyordu başı gitgide düşüyordu. Karnını bıraktı, elleri kırmızıydı, boş boş havaya vurdu ve sonra yüzü yere dönük olarak yeniden düştü. Hakimlerin hakimi ayağıyla onu döndürdü. Kımıldamıyordu artık, açık gözleri odadan daha uzağa bakıyordu. Alnından akan kanlı çizgiyle yüzü ikiye bölünmüştü.

- Tepinin, Douglas! dedi hakimlerin hakimi. Gürültü çıkaran bu aleti bizzat parçalayacağım.

Pencerenin önüne geçti ve büyük bir duman yığınının yavaş yavaş kendisine doğru yükseldiğini gördü.

- Bu kadar özenle tepinmenize gerek yok, diye ekledi, yandaki ev yanıyor. Çabuk olun, önemli olan bu. Hiçbir iz kalmayacak ama ben hepsini raporumda anlatacağım.

Chick’in yüzü simsiyahtı. Kan birikintisi yıldız biçiminde pıhtılaşıyordu.

LX

Nicolas, Alise’in ateşe verdiği sondan bir önceki kitapçıyı geçmişti. İşine giden Colin’le karşılaşmıştı ve Alise’in üzüntüsünü öğrenmişti. Kulübüne telefon eder etmez Partre’ın öldüğünü öğrenmiş, ve yeğenini aramaya koyulmuştu, onu teselli etmeyi, moral vermeyi ve eskisi gibi neşeli olana kadar kendisiyle kalmasını istiyordu. Chick’in evini gördü, yandaki kitapçının çekiç darbesiyle patlamış gibi duran vitrininin ortasından ince uzun bir duman yükseliyordu. Kapının önünde Polis Hakimlerinin Hakiminin arabası dikkatini çekti, tehlikeli bölgeden uzak tutmak için şoförün arabayı biraz ileri götürdüğünü gördü ve silahçıbaşıların kapkara siluetlerini fark etti. Neredeyse o anda Pompacılar göründü, arabaları korkunç bir gürültü çıkararak kitapçının önünde durdu. Nicolas kilidi açmakla uğraşıyordu, kapıyı tekmeyle kırmayı başardı ve içeri koştu. Dükkânın içinde her şey yanıyordu, kitapçının bedeni yerdeydi, ayakları alevlerin içinde, kalbi yanı başında, yerde Chick’in yürek sökücüsünü gördü. Ateş kocaman kırmızı kürelerle ve dükkânın kalın duvarlarını bir anda delen sivri diller biçiminde fışkırıyordu, Nicolas da yanmamak için kendini yere attı, o anda üstünde Pompacıların yangın söndürme aletlerinin fıskiyelerinden çıkan şiddetli havayı hissetti; fıskiyeyi sonuna kadar açınca ateşin sesi iki kat arttı. Kitaplar çatırdayarak yanıyordu ve kararmış sayfalar kanat çırparak uçuşuyorlar ve fıskiyenin ters yönünde Nicolas’nın başı üstünden geçiyorlardı, bütün bu gürültüler ve alevler çıkarken Nicolas zor nefes alıyordu. Alise’in ateşin içinde kalmadığını düşünüyordu, ancak çıkmış olabileceği kapıyı da göremiyordu, ateş Pompacılara karşı savaşıyor ve sönmüş gibi görünen basık bölgeden çıkarak hızla yükseliyor gibi duruyordu, pis küllerin içinde alevlerden bile parlak, ışıltılı bir parlaklık duruyordu. Üst katın çektiği duman hemen kayboldu, kitaplar söndü, ancak tavan görülmemiş bir hızla yanıyordu. Yerde sadece bu aydınlık vardı. Küllerden batmış, saçları kararmış Nicolas zor nefes alarak ışığa doğru tırmanarak ilerliyordu. Pompacı çizmelerinin koşuşturmasını duyuyordu, eğilmiş demir bir kirişin altında büyüleyici sarı saç yumağı fark etti, alevler bu saçları yutamamıştı, çünkü alevlerden daha parlaktı, onu iç cebine soktu ve çıktı. Bir ayağı aksayarak yürüyordu, Pompacılar gitmesini izlediler, ateş

üst katları korkunç bir biçimde sarmıştı. Pompacılar binaların bloklarını yanmaya bırakmak için ayırmaya çalışıyorlardı, çünkü daha fazla yangın söndüren sıvıları kalmamıştı. Nicolas kaldırımdan gidiyordu, sağ eli göğsünde Alise’in saçlarını okşuyordu, önünden geçen Hakimlerin hakiminin arabasının gürültüsünü duydu; arkada hakimin kırmızı deri tulumunu tanıdı. Ceketinin yakasını biraz araladığında, güneşe bulanmıştı, sadece gözleri gölgede kalıyordu.

LXI

Colin otuzuncu direği seçebiliyordu. Sabahtan beri Altın Madeni'nin[81] mahzeni içinde yürüyordu. Görevi altın çalmaya gelen adamları gördüğünde bağırmaktan ibaretti. Mahzen çok büyüktü, bir tur atmak için hızlı gidilse bile bir gün gerekiyordu, ortasında öldüren gazlardan oluşan bir atmosfer içinde altının yavaş yavaş olgunlaştığı zırhlı oda vardı. Eğer gün içinde tam bir tur yapılabilirse bu meslekte iyi kazanılabilirdi. Colin kendini fiziksel açıdan formda hissetmiyordu, mahzenin içi çok karanlıktı. Buna karşın, bazen arkasına bakıyor ve zaman kaybediyordu, ve arkasında sadece en arkadaki lambanın küçücük parlak noktasını, önünde de yavaşça büyüyen lambayı görüyordu.

Altın hırsızları her gün gelmiyorlardı, ama yine buranın da öngörülen zamanda kontrol edilmesi gerekiyordu, yoksa maaşından keserlerdi. Hırsızlar geçerken bağırmaya hazır olmak için saate önem vermek gerekirdi. Bu adamların alışkanlıkları çok düzenliydi.

Colin'in sağ ayağı ağrıyordu, sert yapay taştan inşa edilmiş olan mahzenin yeri pürüzlüydü ve inişli çıkışlıydı. İstenilen zamanda otuzuncu direğe varabilmek için sekizinci beyaz çizgiyi geçerken biraz hızlandı. Yürüyüşüne eşlik etsin diye yüksek sesle şarkı söylemeye başladı, durdu, çünkü yankı ona kesik kesik ve tehditkâr sözcükler savuruyor ve kendisininkine ters düşen bir şarkı söylüyorlardı.

Acı çeken bacaklarla, durmadan gitti ve otuzuncu direği geçti. Arkasında bir şey göreceğini sanarak otomatik olarak döndü; beş saniye daha kaybetti ve arayı kapatmak için birkaç hızlı adım daha attı.

LXII

Yemek odasına artık girilemiyordu, tavan neredeyse yere değiyordu, nemli karanlık ortamda yetişen yarı-bitkisel yarı-mineral uzantılarla birbirine bağlanmışlardı. Koridorun kapısı artık açılmıyordu, sadece Chloé'nin odasına götüren dar bir geçit kalmıştı. İlk İsis geçti, Nicolas onu izledi. Şaşkına dönmüştü, ceketinin iç cebinde bir şey inip kalkıyordu, elini göğsüne götürdü.

Odaya girmeden önce yatağa baktı, Chloé hâlâ çiçeklerle çevriliydi. Örtülerin üzerine uzanmış eli, yarı saydam derisinin yanında bej gibi duran beyaz orkideyi güçlükle tutuyordu. Gözleri açıktı, yanına oturan İsis'i görünce güçlükle kımıldadı. Nicolas, Chloé'yi gördü, yüzünü döndü, ona gülümsemek istemişti, ona yaklaştı ve elini okşadı, o da oturdu ve Chloé yavaşça gözlerini kapadı ye yeniden açtı, onları gördüğüne mutlu olmuş görünüyordu.

- Uyuyor muydun? diye sordu İsis alçak sesle.

Chloé gözleriyle hayır dedi, zayıf parmaklarıyla İsis'in elini aradı. Diğer elinin altında siyah ve canlı gözlerini gördükleri Nicolas'a yaklaşmak için yatağın üstünde pıtır pıtır yürüyen fareyi saklıyordu. Çiçekler yatağın çevresinde titreşiyorlardı, uzun süre dayanamayacaklardı, Chloé her geçen saat kendini daha güçsüz hissediyordu.

- Colin nerede? diye sordu İsis.

- İşte... dedi Chloé nefes alırken.

- Konuşma, dedi İsis, soruları başka türlü sorarım; güzel kumral başını Chloe'ninkine yaklaştırdı ve onu dikkatli bir biçimde öptü.

- Bankasında mı çalışıyor? dedi.

Chloé'nin göz kapakları kapandı.

Ve girişte bir ayak sesi duyuldu, Colin kapıda belirdi, yeni çiçekler tutuyordu, ancak işi yoktu artık. Adamlar çok erken geçmişti, daha fazla yürüyememişti. Elinden geleni yaptığı için biraz parayla bu çiçekleri getirmişti.

Chloé daha rahatlamış görünüyordu, neredeyse gülümsüyordu, şimdi Colin yanı başına gelmişti kalan gücünü de almayacak kadar çok seviyordu

onu ve tamamıyla incitmemek için ufak ufak dokunuyordu, çalışmaktan yıpranmış elleriyle saçlarını okşuyordu.

Nicolas, Colin, İsis ve Chloé oradaydı. Nicolas ağlamaya başladı çünkü Chick ve Alise hiçbir zaman bir daha gelmeyecekti ve Chloé’nin durumu da çok ağırlaşmıştı.

LXIII

İdare Colin'e iyi para veriyordu ama artık çok geçti. Şimdi her gün insanların evine gitmesi gerekiyordu, ona bir liste hazırlıyorlardı, felaketleri bir gün önceden haber veriyordu. Her gün kalabalık ya da güzel semtlere gidiyordu, bir sürü basamak tırmanıyordu ve kötü karşılanıyordu; başına ağır ve yaralayan eşyalar fırlatıyorlar sert ve inciten sözler savuruyorlar, ve kapının önüne atıyorlardı; bu işi devam ettirecekti. Yapacağı tek şey buydu, kendisini kapının önüne attırmak. Yorgunluk onu kıvrandırıyor, dizlerinin bağını çözüyor, ve yüzünü çökertiyordu, gözleri sadece insanların çirkinliğini görüyordu, durmadan gelecek felaketleri haber veriyor; durmadan da onu yumruklar, çığlıklar, göz yaşları ve küfürlerle kovuyorlardı.

İki basamak çıktı kapıyı çaldı ve hemen arkasından bir adım geri çekildi; siyah kasketini gören insanlar onu tanıdılar, ve çok kötü davrandılar, ancak Colin hiçbir şey söylememeliydi bu iş için para ödüyorlardı ona. Kapı açıldı, haberi verdi ve gitti, ağır bir odun parçası sırtına isabet etti, listede bir sonraki ismi aradı, kendisininki olduğunu gördü. Sonra kasketini fırlattı, yolda yürüdü, yüreğine bir ağırlık çöktü, çünkü yarın Chloé ölecekti.

LXIV

Rahip, İsviçreli'yle konuşuyordu ve Colin konuşmalarını bitirmelerini bekledi, sonra yaklaştı. Ayağının altındaki yeri artık göremiyordu, her seferinde ayağı takılıyordu, gözleri düğün yataklarındaki koyu renk saçlarıyla duru tenli Chloé'yi, düzgün burnunu, hafif bombeli alnını, oval biçimli tatlı yüzünü onu dünyadan uzaklaştıran kapalı gözkapaklarını görüyordu.

- Cenaze töreni için mi geldiniz? dedi Rahip.

- Chloé öldü, dedi Colin.

Colin, kendisinin "Chloé öldü" dediğini duydu ve inanmadı.

- Biliyorum, dedi Rahip, ne kadar harcamak istersiniz? Her halde güzel bir tören istersiniz.

- Evet, dedi Colin.

- İki bin dublözon civarında size iyi bir şeyler hazırlayabilirim, dedi Rahip. Daha pahalı şeylerim de var tabii.

- Sadece yirmi dublözonum var, dedi Colin. Belki, otuz, kırk dublözon çıkarabilirim ama hemen değil.

Rahip ciğerlerini havayla doldurdu ve iğrenç bir nefes çıkardı.

- O zaman size yoksul töreni yapmak gerek.

- Ben yoksulum... dedi Colin, ve Chloé öldü...

- Evet, dedi Rahip, ama adamakıllı gömülmeyi ayarlamadan insan ölmemeli. Beş yüz dublözonunuz bile yok demek?

- Hayır, dedi Colin, birçok defada ödememi kabul ederseniz yüz dublözona kadar çıkarım; "Chloé öldü" demenin ne demek olduğunu biliyor musunuz siz?

- Biliyorsunuz, dedi Rahip, alışkınım, beni çok etkilemiyor. Size Tanrı'ya yalvarmanızı öneririm, ancak korkarım ki bu kadar az para için onu rahatsız etmek de ters düşebilir

- Ah! dedi Colin, onu rahatsız etmeyeceğim. Fazla bir şey yapabileceğini sanmıyorum, baksanıza çünkü Chloé öldü,

- Değiştirelim şu konuyu, dedi Rahip. Şeyi düşünsenize, ne bileyim, herhangi bir şey işte örneğin...

- Yüz dublözona, eli yüzü düzgün bir tören yapabilir miyim? dedi Colin.

- Böyle bir öneri söz konusu olamaz, dedi Rahip, yüz elliye çıkarmalısınız.

- Size ödemem için çok zaman gerekecek.

-Bir işiniz var ya... Bana küçücük bir kâğıt imzalarsınız.

- Nasıl isterseniz, dedi Colin.

- Bu durumda belki iki yüze kadar çıkarsınız, Kayyum ve İsviçreli sizin yanınızda dururlar, yüz elli verince karşınızda duruyorlar.

- Yapamam, dedi Colin. Bu işte çok uzun süre çalışacağımı sanmıyorum.

- O halde, yüz elli diyoruz... diye bitirdi Rahip. Çok yazık, gerçekten çok iğrenç bir tören olacak. Midemi bulandırıyorsunuz, çok cimrilik ediyorsunuz.

- Affedersiniz, dedi Colin.

- Gelin de şu kâğıtları imzalayın, dedi Rahip ve Colin’i hırsla itti.

Colin bir sandalyeye çarptı ve gürültüye kızan Rahip onu yeniden ayinhane’ye doğru itti ve homurdanarak arkasından gitti.

LXV

İki hamal dairenin önünde bekleyen Colin'i buldular. Pislik içindeydiler, çünkü merdivenler gitgide çöküyordu, giysileri eski püskü olduğu için de zaten yırtıklarla doluydu. Üniformalarının deliklerinden, çirkin ve boğum boğum bacaklarının kızıl kılları görünüyordu, yoksul cenaze tüzüğüne uygun bir biçimde Colin'i göbeğine yumruk atarak selamladılar.

Giriş şimdi bir mahzenin koridoruna benziyordu, Chloé'nin odasına girmek için başlarını eğdiler. Tabutçular gitmişlerdi, Chloé artık görünmüyordu, ama üzerinde sıra numarası bulunan çarpık çurpuk çirkin siyah bir kutu vardı. Kutuyu aldılar ve koç başı gibi sallayarak pencereden fırlattılar, ancak beş yüz dublözonun üstünde ölüleri omuzda indiriyorlardı. Bu yüzden diye düşündü Colin, kutu böyle çarpık çurpuktu; ve Chloé yok oldu ve parçalandı diye ağlıyordu; onun artık hiçbir şey hissetmediğini düşündü ve daha çok ağladı; kutu kaldırımın üstüne düştü ve yanda oynayan bir çocuğun bacağını kırdı, onu kaldırıma ittiler, kutuyu ölü arabasına yüklediler, bu kırmızıya boyanmış bir kamyondu ve hamallardan biri kullanıyordu.

Kamyonun arkasından çok az insan izliyordu, Nicolas, İsis, Colin ve tanımadıkları birkaç kişi daha; kamyon çok hızlı gidiyordu; yetişmek için koşmaları gerekti, şoför avazı çıktığı kadar şarkı söylüyordu; iki yüz elli dublözondan aşağı da susmuyordu.

Kilisenin önünde durdular, herkes tören için içeri girdiğinde kutu orada kaldı. Rahip suratını asarak onlara sırtını döndü ve inandırıcı olmayan hareketlerle sallanmaya başladı. Colin sahın önünde ayakta durdu, gözlerini kaldırdı; önünde haç üstünde duvara asılmış İsa vardı, canı sıkkın görünüyordu, Colin ona sordu:

- Neden öldü Chloé?

- Bunda benim hiçbir suçum yok, dedi İsa. Başka şeylerden konuşsak.

- Kim ilgileniyor bununla?,., diye sordu Colin.

Çok alçak sesle konuşuyorlardı, diğerleri konuşmalarını duymuyordu.

- Benim hiç ilgim yok, dedi, İsa.

- Sizi düğünüme davet etmiştim.

- Güzeldi, dedi İsa. Çok eğlenmiştim. Neden bu sefer daha çok para vermediniz?

- Param yok attık, dedi Colin, Ayrıca bu seferki düğün değil ki.

-Evet... dedi İsa.

Rahatsız olmuş gibi göründü.

- Bu çok farklı, dedi Colin. Bu sefer Chloé öldü. Bu siyah kutu fikrini sevmiyorum.

- Hımmmm... dedi İsa.

Başka yerlere bakıyordu ve canı sıkılmış gibi duruyordu. Rahip, Latince dizeler mırıldanarak kaynana zırıltısını sallıyordu.

- Neden onu öldürdünüz? diye sordu Colin.

- Aah... dedi İsa. Israr etmeyin artık.

Çivilerinin üstünde daha rahat edebileceği bir pozisyon aradı.

- Ne kadar tatlıydı, dedi Colin. Ne kötülük düşündü, ne kötülük yaptı. [82]

- Bunun dinle hiç ilgisi yok, diye homurdandı İsa esneyerek.

Dikenli tacının eğimini değiştirmek için başını salladı.

- Ne yaptığımızı anlamıyorum, dedi Colin, bunları hak etmiyorduk biz.

Gözlerini indirdi. İsa cevap vermedi. Colin başını yeniden kaldırdı. İsa'nın göğsü yavaş yavaş ve düzenli olarak inip kalkıyordu, yüz çizgilerinde rahatlık belirdi, gözleri kapanmıştı ve Colin burun deliklerinden karnı tok bir kedinin çıkardığı hafif mutluluk mırıltısını duydu. Aynı anda Rahip ayaklarının üstünde sıçradı bir boruya üfledi, ve tören de bitti.

İlk olarak Rahip çıktı kiliseden, ayinhane'ye gidip çivili kocaman ayakkabılarını giydi. Colin, İsis ve Nicolas çıktılar ve kamyonun arkasında beklediler, O zaman İsviçreli ve Kayyum rengarenk pahalı giysiler giyerek ortaya çıktılar. Colin'i yuhalamaya ve vahşiler gibi kamyonun çevresinde dönmeye başladılar, Colin kulaklarını tıkadı ancak hiçbir şey söyleyemedi, yoksul cenazesi için imza atmıştı, avuç avuç çakıl taşları üzerine geldiğinde kımıldamadı bile.

LXVI

Uzun süre yollarda yürüdüler, insanlar dönüp bakmıyorlardı bile, ve gün batıyordu. Yoksul mezarlığı çok uzaktaydı, kırmızı kamyon motordan neşeyle patırtılar çıkararak ilerliyor, yolun engebelerinden atlıyordu.

Colin artık hiçbir şey duymuyordu, geçmişte yaşıyor, ara sıra gülümsüyor her şeyi anımsıyordu. Nicolas ve İsis arkasından yürüyorlardı, İsis ara ara Colin'in omzunu tutuyordu. Colin mezarlığa ilk kez geliyordu; mezarlık suyun ağırlığıyla sürekli sınırları değişen şekilsiz bir adada bulunuyordu. Sislerin arkasından zar zor seçiliyordu. Kamyon kıyıda kaldı; adaya öbür ucu siste kaybolan uzun esnek gri bir kalas üstünden ulaşılabiliyordu. Hamallar okkalı küfürler savurdular, birincisi kalasa doğru ilerledi, ancak geçilebilecek kadar genişliği vardı. Siyah kutuyu boyunlarında bir tur dolayıp omuzlarından geçirdikleri ham deriden geniş kayışları çekerek taşıyorlardı, ikinci hamal nefes alamıyordu, mosmor kesilmişti: sisin griliği içinde son derece hüzünlü bir hava veriyordu.

Colin onları izledi; Nicolas ve İsis de uzun kalasın üstünde yürümeye başladılar. Birinci hamal kutuyu sarsmak sağa sola sallamak için özellikle tepinerek gidiyordu. Şurubun içinde eriyip giden şeker çizgileri gibi bir dumanın ortasında gözden kayboldu. Ayak sesleri gitgide alçalarak kalas üstünde yankılanıyor, kalas iyice eğildi, ortasına yaklaştılar; geçerken kalas suya değdi ve simetrik dalgacıklar iki yandan 'şlap' diye ses çıkardı; su neredeyse tüm kalası içine almıştı. Su, karanlık ve saydamdı; Colin sağa doğru eğildi, dibe baktı, derinlikte beyaz bir şeyin sallandığını gördüğünü sandı; Nicolas ve İsis arkasında durdular; sanki su üstünde ayakta duruyor gibiydiler. Hamallar devam ediyorlardı, yolun ikinci yarısı uzanıyordu, ortayı geçtiklerinde, dalgacıklar alçaldı ve kalas emme sesi çıkararak yukarı çıktı.

Hamallar koşmaya başladılar; ayaklarıyla tepiniyorlardı siyah kutunun kulpları kenarlara çarpıyordu. Adaya Colin'den önce geldiler, arkadaşları, karanlık bitki çitlerinin iki yanını çevirdiği küçük patikadan ağır adımlarla geçtiler. Patika kederli biçimde garip kıvrımlarla uzayıp gidiyordu, toprak gözenekli ve çatlak çatlaktı. Biraz genişledi. Bitkilerin yaprakları açık griye dönmeye başladılar. Kadifemsi etleri üstünde altından

damarları beliriyordu. Uzun ve bükülen ağaçlar yolun bir ucundan diğerine bir kemer oluşturuyordu. Bu kemerin altından gün ışığı gösterişsiz bir haleyle çıkıyordu. Patika bir sürü yola ayrıldı ve hamallar hiç duraksamadan sağa döndüler. Colin, İsis ve Nicolas onlara yetişmek için koştular. Ağaçların arasında hayvan sesleri duyulmuyordu; arada sadece yere düşmek için ağaçlardan kopan bazı gri yaprakların sesi geliyordu. Yolun kıvrımlarını izlediler. Hamallar ağaçlara tekme atıyorlardı, ve ağır ayakkabıları ağaçların süngerimsi kabuğu üzerinde derin mor ezikler bırakıyordu. Mezarlık adanın tam ortasındaydı; taşlara tırmanarak cılız ağaçların tepelerinden, uzaklarda, diğer kıyıya doğru, kanaryaotu ve dereotu tarlalarından geçen küçük uçakların ağır uçuşlarıyla çizdiği siyaha bulanmış gökyüzü görünüyordu.

Hamallar büyük bir deliğin yanında durdular. Chloé'nin tabutunu "salata"[83] şarkısını söyleyerek sallamaya başladılar ve tetikleyici düğmeye bastılar. Kapak açıldı ve bir şey büyük gürültüyle deliğe düştü; ikinci hamal neredeyse boğulmuş olarak yığılıverdi, çünkü kayış boynundan yeterince hızlı çözülememişti. Colin ve Nicolas koşarak geldiler, İsis arkada sendeledi, sonra Kayyum'la İsviçreli yağ dolu tutumlarıyla aniden bir taş yığınının arkasından çıktılar ve çukura toprak ve taşlar atarak kurtlar gibi ulumaya başladılar.

Colin dizlerinin üstüne çökmüş, başını ellerinin arasına almıştı, taşlar düşerken boğuk bir ses çıkarıyordu, İsis, Nicolas'nn yanında ağlıyordu, sonra İsviçreli, Kayyum ve iki hamal el ele tutuştular ve delik çevresinde halka oldular, sonra birden patikaya doğru koşuşturdular ve dans ede ede gözden kayboldular.

Kayyum büyük bir boru çalıyordu ve ölüm havası içinde boğuk sesler yankılanıyordu. Toprak yavaş yavaş göçmeye başlamıştı, iki üç dakika sonra Chloé'nin bedeni tamamen yok olmuştu.

LXVII

Siyah bıyıklı gri fare son bir gayret gösterdi ve geçebildi. Bir anda arkasında, tavan tabanın üstüne düştü kenar aralıklarında cansız maddelerden oluşmuş solucanlar yavaş yavaş kıvrılarak fışkırdılar. Girişin karanlık koridorundan alelacele yuvarlanarak indi, duvarlar sallanarak birbirlerine yaklaşıyordu ve kapının altından kaçmayı başardı. Merdivene ulaştı, indi, kaldırımda durdu. Bir an tereddüt etti, döndü ve mezarlığa doğru yola koyuldu.

LXVIII

- Aslında, dedi kedi[84], canım pek istemiyor.

- Yanılıyorsun, dedi fare. Daha genceciğim ve son ana kadar çok iyi beslendim.

- Ben de iyi beslendim, dedi kedi. Ayrıca hiçbir zaman intihar etmeyi düşünmedim, anlıyorsun ya, bana neden saçma geliyor bu.

- Çünkü onu görmedin, dedi fare.

- Ne yapıyor? diye sordu kedi.

Aslında çok da niyeti yoktu öğrenmeye. Hava sıcaktı ve bütün tüyleri kendinden geçmişti.

- Suyun kenarında, dedi fare, bekliyor, ve saati gelince, kalasın üstünde gidiyor ve ortasında duruyor. Suya bakıyor Bir şey görüyor.

- Fazla bir şey göremez, dedi kedi. Bir nilüferden başka.

- Evet, dedi fare, öldürmek için onun yüzeye çıkmasını bekliyor

- Çok saçma, dedi fare. Hiçbir anlamı yok.

- Saat geçince, diye devam etti fare, yeniden kıyıya geliyor ve fotoğrafa bakıyor.

- Hiç yemek yemiyor mu? diye sordu kedi.

- Hayır, dedi fare, çok zayıfladı, buna dayanamıyorum. Bugünlerden birinde büyük kalasın üstünde yürürken yanlış bir adım atacak.

- Sana ne oluyor ki? diye sordu kedi. Üzgün olan o, ne olmuş yani?

- Üzgün değil, dedi fare, içi yanıyor. İşte buna dayanamıyorum ben. Sonra suya düşecek, çok eğiliyor.

- O zaman hal böyleyse, sana böyle bir yardım yapmak isterim, ama neden “hal böyleyse” dediğimi bilmiyorum, çünkü hiçbir şey anlamıyorum.

- Çok iyisin, dedi fare.

- Başım ağzıma koy, dedi kedi, ve bekle.

- Uzun sürer mi? diye sordu fare.

- Biri kuyruğuma basana kadar, dedi kedi, hızlı bir refleks olması gerek. Ben kuyruğumu uzatırım korkma sen.

Fare kedinin ağzını açtı, başını sivri dişleri arasına soktu. Sonra hemen çekti.

- Baksana, köpekbalığı mı yedin sen bu sabah?

- Dinle, dedi kedi, istemiyorsan, çekip gidebilirsin. Bu şey zaten canımı sıktı. Kendi başına halledersin.

Sinirlenmiş görünüyordu.

Küçük siyah gözlerini kapadı ve başını yerleştirdi. Kedi sivri dişlerini dikkatlice ince, yumuşak, gri boynunun üstüne indirdi. Tüylü kuyruğunu açtı ve kaldırımın üstüne uzattı.

Papalığa[85] bağlı Jules yetimhanesinden çıkan on bir kör kız şarkı söyleyerek geliyordu.

SON

Memphis, 8 Mart l946

Davenport, 10 Mart 1946[86]

---

[1] Bkz. Equalizer otuzlu yıllardan sonra Amerikan argosunda ‘yok edici (tabanca)’ olarak kullanılır.

[2] Yaşamı fiziksel-kimyasal güçlerle değil, bir yasam ilkesi, gücüyle açıklayan öğreti. Yabamı anlamama doğa bilimlerinde başvurulandan büsbütün başka bir açıklama ilkesinden seçtiğini öne sürerek kendini mekanik doğa anlayışına karşıt bir konuma koyar (yhn).

[3] Romanın ilk başlıklarından biri *Paramparça Gün*, ragtime’a yaklaşık bir çeviri olarak yorumlanabilecek. Karakterler hakkındaki daha ayrıntılı açıklama için bkz. G.Pestureau. Dictionnaire Vian, C. Bourgois, 1985.

[4] W. Faulkner, Mosquitoes (1927); çevirisi Moustiques (Sivrisinekler), Minuit, 1948, s. 267-268.

[5] *Vercoquin ve Plancton* genç yazarlar “*Plume au vent*” serisine gitmiştir (Tüm yapıtlar I, s. I. II)

[6] Amerikan hayranlığıyla baby’den esinlenerek Michelle Vian’a verdiği ad.

[7] Lousiana’daki New Orleans, cazın doğduğu yerdir ve başkenti olarak da kalmıştır. Duke denen Ellington, Edward Kennedy, (1899-1974) piyanist, besteci orkestra şefi “Dahi babamız Ellington, cazın gerçek kralı” (Tüm yapıtlar, VI s. 199) kalabalık orkestrasıyla otuzlu yıllardan ölümüne kadar büyük başarı kazanmıştır.

[8] FJaubert’den Queneau’ya kadar Faulkner ve “Şair sürekli doğruyu söyleyen bir yalandır” diyen Cocteau’yu da aralarına alarak bir çok yazar kurgunun gerçek olduğunu dile getirmişlerdir.

[9] Delmer Daves'in (1944] G.I. için organize edilmiş müzikal komedisi. Slim, Robert Hutton tarafından oynanan genç aşık star rolü.

[10] P.G. Wodehouse'un (1881-1975) *Bonjour Jeeves* ve diğer mizah romanlarındaki Fransız aşçı Anatole'la karşılaşmış zeki ev sahibi, "Jeeves"den esinlenmiş bir kişilik

[11] Gouffé, Jules (1807-1877) Paris'li ünlü aşçı. Mutfak Kitabı gibi birçok yemek kitabının yazan, Vian'ın mutfaktaki kutsal kitabı, kitaptaki "sıcak yılan balığı ezmesi'nin tarifi burada bulunuyor.

[12] Armstrong, Louis Daniel (1900-1971), trompetçi, şarkıcı, orkestra şefi ve aktör; ilk caz müzisyenlerinin en önemlilerinden birisi.

[13] CM. von Weber'in *Invitation a la Valse* (Valse Davet) müziği üzerine yapılmış *Le Spectre de la Rose* (Gülün Hayalleri) Diaghilev'in (1911) Rus baletleri tarafından büyük başarı sağladı, bu yapıtta dansçı ve koreograf V. F. Nijinski (1890-1950) büyük ün kazandı.

[14] "Gouffé Davası": Karanlık işler çeviren Toussaint Anguste Gouffé adlı bir kapıcının boğulmuş olarak bir valiz içinde bulunması olayı; otuzlu yıllara kadar gelmiş son derece ünlü bir üçüncü sayfa haberiydi.

[15] Bkz. Jean Paul Sartre (1905-1980) filozof ve yazar, ateist varoluşçuluğun kurucusu, Vian çiftinin dostu. Sartre'ı çevreleyen efsane ve kült *Bulantı* ve *Varlık ve Hiçlik* üzerine yapılan bir çok sözcük oyunuyla birleşik bir biçimde ele alınmıştır.

[16] Yemek ve müzik dinleme zevklerini birleştirmek ve hem alkolün sarhoşluğunun hem de siyahi müziğin tadına varmak için "piyano" ve "kokteyl" sözcüklerinin iç içe geçirilmesiyle icat edilmiş kurgusal bir alet.

[17] Duke Ellington tarafından 1927 de kaydedilmiş parça.

[18] W. C. Handy'nin *Careless Love* adlı blues parçasının yorumunun Duke Ellington tarafından kaydı; "Aşksız Aşk" adlı bu başlık Chick'in Alise'e olan davranışını anlatıyor.

[19] Paris'te savaş öncesinde XVI. Bölgede Porte-Molitor yakınındaki havuz ve buz pisti.

[20] 1. Dünya Savaşı sırasında anti-militarist bir şarkı yazan Komünist Parti'nin Merkezi Komite üyesi olan yazara (1892-1937) yapılmış fantastik bir gönderme.

[21] Patafiziğin kumcusu Alfred Jarry'nin *Kral Übü* yapıtındaki Asiller bölümündeki "kapak".

[22] Collége de France, Sorbonne'a çok yakın önemli bir kurumdur. Pont des Arts'ın karşısında yükselen ve beş enstitüsü bulunan Jnstitut de France'ın komik bir biçimde değiştirilmiş adı.

[23] Ana yemekten önce çıkarılan et ya da balık (ç-n.)

[24] Bu "andouillon domuz sucuğu" J. Gouffé'nin "işlenmiş sucuğuna" gönderme yapar. Ancak tarifin tümü Edward Lear'ın (Nonsense Cookery, 1370) kitabındaki tariflerinin benzeridir, ardından François Rabelais'nin Pantagruel serüvenlerindeki Quart Livre (1543)'deki Andouilles'ların vahşi adaları akla gelir.

[25] Vian'ın dostu Major'un dans tarzı ve XVI. bölgenin sürpriz partileri, (Boissiere Sokağı, Trocadéro'nun kuzeyinde).

[26] Tren tekerlerinin raylar üzerinde çıkardığı düzenli sesi çıkaran piyano tarzı; ve blues'un çok ritimli ve hızlı çalınması.

[27] G. Kahn veN. Monet'nin bestesi olan Ellington kaydı (1940) üzerine Chloe, Chlo-E ya da Chloé, Song of The Swamp ("Bataklığın Şarkısı"). *Johnny Hodges için Konçerto* Ellington'un en sevdiği saksofoncusunun anısına Vian tarafından uydurulmuştur. (1906-1970). Etkili yananlamlarla *Moody* "hüzünlü" "içine kapanık" ve *Sultry* "boğucu" olarak çevrilebilir.

[28] Vian, Jean-Sol Partre'la bağladığı alaya, Sartre'çı varoluşçuluktaki "hizmet etme" kavramının anlamı üzerine yapılan sözcük oyunlarıyla devam ediyor; bu alaycı saygısızlık 1946'daki *Les Temps Modernes*'lerin başlangıcındaki *Chronique du Menteur* bölümünde bulunur.

[29] Bkz. Simone de Beauvoir (1905-1986) ailesi her ne kadar asillere üye olmasa da varoluşçuluğun temsilcilerinden biri olarak Sartre'la işbirliği yaptı. Vian'la olan ilişkileri için bkz. *La Force Des Choses* (Gallimard, 1963, s.73-74; 97; 354] onun üzerine yazdığı acımasız değerlendirmeler için bkz. *Lettres â Nelson Aigren* (Gallimard, 1997, s. 183-184 ve birçok sayfada daha)

[30] Bu müzik aletiyle, 1909'da doğmuş, davulcu, şarkıcı, piyanist ve özellikle de vibrafoncu olan Lionel Hampton'a gönderme yapılmıştır.

[31] "Taze yeşillik" anlamındaki Yunancadan gelen isim, Ellington'a yapılan gönderme bahara yapılan mitolojik ilişkiyle ikiye hatta Longus'un (II. yy- sonu- III. yy. başı) *Daphnis ve Chloé* adlı pastoral romanıyla üçe çıkarılabilir.

[32] Alman asıllı Amerikalı yüzücü (1934-1984), olimpiyat şampiyonu ve dünya rekortmeni, 1930'dan sonra Edgar Rice Burroughs'un kahramanı Tarzan'ı sinemada oynayarak büyük üne kavuştu.

[33] CPDE'den, Paris Elektrik Dağıtım Şirketinden türetilmiş bu sözcük.

[34] "Tabanlık" sözcüğünün anlamı değiştirilmiş, mucidin adı uydurulmuş, ancak bir yandan "Papaz Souris'nin gençlik pınarı" türünden ilaçlarını anımsatıyor

[35] Boulagne Ormanına bir gönderme yapılmış, sevgililerin geçtiği yeraltı geçidi çağlayan altından geçişi anımsatıyor.

[36] Daha yukarıdaki "aptal" ve daha sonrasında "bulantı" sözcükleri elbette Sartre'a bir gönderme yapıyor, ancak Sartre'ın yapıtlarında "böyle" bir hikaye bulunmuyor.

[37] Topukların yukarısına kadar katlanmış paçalı pantolonlar "zazou" ve İngiliz modasının çizgileriydi. İngiliz Ölçüsü karışla da etki güçlenmişti (inç).

[38] Bkz. amblemi pegasus gibi uçan at olan petrol şirketi Desmarais ve Mobil; "bataklıkların şarkısı olan" Chloé'yi de anımsatıyor.

[39] Emmanuel İsa'nın adlarından biridir ve Jude de İsa'nın kardeşi ya da havarisi olarak kabul edilir; ancak Vian'ın da Abadie orkestrasında kontrbasçı olan Emmanuel Jude adlı bir arkadaşı vardı.

[40] Cumhurbaşkanı'nın her şeyden önce temsili bir görevi vardı; 1946'da savaş öncesi Cumhurbaşkanı olan Albert Lebrun'e gönderme bulunuyor çünkü Vincent Auriol 1947'de seçilmişti.

[41] Kalp biçimi Yürek Söken kitabında "aşk içeren" bir eğim olarak anlatılmıştı (1997 s. 176).

[42] Boris ve nişanlısı 1941 yılında düğün törenlerinde caz çalan bir trioyla büyük bir orkestra istemişlerdi, ancak böyle bir şey 1960'lı yıllara kadar Katolik Kilisesi için imkânsızdı.

[43] Blues, caz dilindeki karmaşık bir terimdir; on iki ölçüde harmonili süittir, ayrıca yavaş ve minör tondaki melankolik parçalara da verilen addır, argoda "jive" yani gürültüdür.

[44] 1935'te doğan şimdiki Dalai Lama Butan'Dzin-Rgya-Misho 1940 yılında Tibet'te geçici olarak Budistlerin ruhani lideri seçildi; 1959'dan beri sürgündedir.

[45] Halk Cephesinin (1936-1930) sloganlarından biri.

[46] Bkz. Sartre'ın Ekim 1945'te Club Maintenant'da verdiği "Varoluşçuluk bir hümanizmadır" adlı konferansı; konferans itiş kakışa neden olan çok büyük bir kalabalığı toplamıştı.

[47] Orczy, Emmuska (1865-1947), *The Scarlet Pimpernel* gibi duygusal İngiliz romanlarının yazarı. Adı geçen hayali yapıt, *Dağdaki Ant*, İsa'nın Havarilerine söylediklerini anımsatır. (Matta 5-7)

[48] Bkz. Sahibinin Sesi markası, özellikle *Chloé* kaydını yapmış ve caz amatörlerinin iyi tanıdığı bir şirket.

[49] Jean Marais, J. Delannoy ve J. Cocteau'nun (1943) Sonsuz Dönüş yapıtında desenli kazakları moda yapmıştı, "Chambord Usulü Somon" da J. Gouffé'nin yapıtını süsleyen başlıca resimlerden biridir.

[50] Callot Soeur ünlü bir moda eviydi. Vian kilise karşıtı ünlü sloganla sözcük oyunu yapıyor "Â bas la calotte" (Takkeler aşağı)

[51] Bu soprano saksafoncu (1897-1959) New Orleans caz tarzında haritalar yaratmıştır, Claude Luter Orkestrası'nda çalmış ve 1948'de Fransa'ya yerleşmiştir.

[52] Duke Ellington'un Johnny Hodges'la yaptığı kayıt (1945).

[53] Slap (şamar) sözcüğünün hakkını vererek kontrbas solo eşliğinde Duke Ellington kaydı (1938)

[54] Vian'ın kendi hobisi, l'Autmne â Pekin (Pekinde Sonbahar) yapıtında daha da çok yer verilmiştir.

[55] Paris'te yayınlanan "Fransa ve Yabancı Endüstrilerinin Genel Teknik Dergisi", sözü edilen sayıda Vian gibi aynı okuldan olan Eugene Lemaire'ın yazdığı "Pelerin, adlı yenilebilen köpekbalığı türünden ve köpekbalığı yağından" söz eden makale bulunuyordu.

[56] Gershwin, George (1898-1937) New York'lu besteci, caz müziğiyle piyasa müziğini birbiriyle karıştırmış, Vian *Vercoquirt ve le Plancton* kitabında "Guére Souigne" takma adını

vermiştir (Tüm yapıtlar s. 282. Ellington'dan Gershwin'e geçiş Colin'in dünyasındaki bozulmayı gösterir.

[57] Çok ünlü bir Romalı ailenin üyesi (1476-1507) daha sonra papa olacak on altı yaşında kardinal olmuş tipik Machiavelist işkence ve cinayetler yapan IV Alexandre'ın oğlu.

[58] Bkz. Paul Delmet'nun şarkısı (1362-1904) Çiçeklerin Gönderilmesi; Kierkegaard Sören (1813-1855), Varoluşçu filozoftan etkileyen Danimarkalı Tanrıbilimci, toplum eleştirmeni filozof.

[59] Aynı dönemde, Vian, Vernon Sullivan imzalı *Mezarlarınıza Tüküreceğim* yapıtında ABD'deki melez sorunundan söz etmişti.

[60] Moliere'in *Hastalık Hastası* yapıtında hemşire ve hizmetçi olan Toinette için kullanılan bir hakaret sözcüğü.

[61] New Orleans tarzı çalan bir klarnetçi (1895-1944) 1920'den sonra Chicago'da King Oliver'in Creole Jazz Band'da çalmıştır.

[62] Storyville'in en zengin genelevlerinden, cazın başlangıçlarında New Orleans'ın ünlü mahallelerinden biri, Lulu White da çok tanınmış ve parlak bir patroniçeydi.

[63] Farigoule, Louis'in takma adı (1885-1972), roman ve oyun yazarı, *Hommes de Bonne Volonte* (yirmi yedi cilt) serisi "iyi yürekli insanlara dünyada barış" açıklamasıyla "barış çubuğu"nun ortaya çıkması kanıtlanıyor.

[64] Büyük olasılıkla uydurma iki yapıt. İlki için bkz. yedinci dipnot, ikinci yapıt da Vian'ın sıkça alay ettiği iki kategoriyi bir araya getirmiş, polisler ve din adamları.

[65] Pozerski de Pomiane, Edouard (1875-1964) ikinci sınıf bir mutfak eleştirmeni. *İki Dakikada Yemek* (1931) adlı kitabı büyük olasılıkla Jules Gouffé'ninkiyle ters düşüyordu.

[66] Paul Claudel'in (1924) 1943te oynanan *Şeytan'ın Ortağı* ve *Saten Ayakkabıları*'nın karışımı, Vian sık sık bu diplomat, oyun yazarı ve Katolik şairle alay ederdi.

[67] Blues of the Vagabond, Duke Ellington kaydı (1929)

[68] Duke Ellington orkestrasında klarnetçi (1906-1960)

[69] Longus'un *Daphnis ve Chloé*'sine bir gönderme midir? Bkz. Dipnot 23.

[70] Ellington kaydı (1937 ve 1928) *Blue Bubbles* (Mavi/Hüzünlü Baloncuklar) ve Misty Mornin (Sisli Sabah)

[71] Rabelais'nin Pantagruel'le gittiği "Firemen'ların Adasında" alumelles: "bıçaklar" (Beşinci kitap. IX), ve Jarry'nin (Kral Übü'sünde "lumelles": pıçaklar görülür (Kral Übü, IV, 5 ve V, 6), LVI. ve LIX. bölümlerde yeniden çıkacak olan Vian'ın son romanının adını ortaya koyar, bu sözcük 'yürek parçalayan" sözcüğünün, gerçek anlamından mecazî bir anlam çıkarmıştır.

[72] 1940 Mayıs-Haziran bozgununda, Fransız ordusu zaman zaman malzeme eksikliği çekiyordu.

[73] "Çiçekli silah" sözünün yeni hali. 1914 yılında söylenen bu militarist söz askerlerin coşkusunu onaya koyuyordu, daha sonra ateş etmeyi ve savuşmayı reddeden barışçı ve anarşist bir

anlam kazandı.

[74] 1946-1947 Ulusal Kâğıt Dairesinde memurluk yapan Vian tüm kâğıt çeşitlerini tanır ancak buradaki markayı büyük olasılıkla Vercingetorix’le alay etmek için uydurmuştur.

[75] 1946’daki bir bilimkurgu aleti.

[76] “Guguk kuşunun” basit bir uçak olduğu düşünülebilir. *İlerlemenin Şikayeti’nde* (1955) silah, yassı ve uçak sözcükleri bir araya gelmişti: “Yassı bir tüfek/ İki kişilik bir uçak” (Şarkılar, C.Bourgois, 1994, s. 187)

[77] Vian’ın en sevdiği iki yazar. Buradaki bilimkurgu aracı Doktor Faustroll’un “kalbur gemisi”ni anımsatıyor. (A. Jarry, *Doktor Faustroll’*ün *Davranışları ve Düşünceleri*. Tüm yapıtlar I. Cenevre. Slatkine Reprints 1975 s. 211, 234 ve H,G Wells’in *Dünya Savaşları* kitabındaki dev “marslı” üç ayaklılar,

[78] Raymond Oueneau'nun kendi adı üzerine yaptığı şiiri tamamlayan anagram "Don Evane Manquy" (Tüm yapıtlar 1. Paris "Pleiade" Gallimard 1969, s. 51). Vian'ın bu çok yakın arkadaşı domuz bacağını severdi, ancak özellikle kırklı yıllarda hiç de içmekten nefret etmezdi.

[79] Vian, 1946 yılında Pitagorcu filozoflara göre ateşten oluştuğu düşünülerek dört yüzlü piramidin kutsal değerinden söz etmişti. (Günümüzden beş yüzyıl önce)

[80] Vian 1946’da Nicolas Calas’ın Freud’çu Marksist, sürrealist ve Nietzsche’ci felsefi bir denemesi olan *Foyers d’lncendie’*yi (Yangının Merkezi) okumuştu.

[81] ABD’nin değerli metal rezervlerinin olduğu Banque de France mahzenleri ya da Fort Knox’un Kentucky’deki Gold Vault (Altın Mahzeni) gibi efsanevi yerler.

[82] Masumların çektiği acı ve ölümleri konusu Dostoyevski’nin (Karamazov Kardeşler, 1880) ve Albert Camus’nün (Veba, 1947) yapıtlarında da işlenmiştir, ancak İsa’yla doğrudan konuşma oldukça ilginçtir.

[83] Kıvırcık salatanın suda yıkarken sallanması gibi, bu şarkı birini örtü içinde sallayarak oynanan oyun eşliğinde söylenir.

[84] Bkz. Vian’ın bir yazısı (1942 ?}: “Farelere iyilik eden ve türünün yüzkarası kedi hikayesini çocuklara anlatmak.”

[85] Vian argoda "oturak" ve "pezevenk" anlamına gelen bu adı severdi. Ayrıntılar için bkz. *Günlerin Köpüğü*, eleştiri serisi, C. Bourgois, 2. not, s. 208. Burada Julien Apostat adı değiştirilmiştir, Paris'teki Cluny Müzesi yakınındaki kaplıcaların adı verilmiştir.

[86] Bu iki önemli caz kenti. New Orleans (bkz. dipnot I.) kadar ünlüdür. Memphis, “Blues’un babası” W. C. Handy’nin kentidir. Davenport da Vian’dan tam on yedi yıl önce 10 Mart’ta doğmuş olan Vian’ın taklit ettiği trompetçi Leon Bix Beiderbecke’in (1903-1931) kentidir, Bkz. Dorothy Baker’ın, *Trompetteki Delikanlı* adlı kitabı, Vian tarafından çevrilmiş 1948-1949.